

ክፍል 4

ሂደት ተስማማ (ታረቅ)

የእግዚአብሔርን ይቅርታ የማሳየውና ለዚህ ግጭት ተገቢ መፍትሔ እንዲገኝ ለማበረታታት የምችለው እንዴት ነው?

በጀመሪያ ሂደቱ ከወንድምህ ጋር ተስማማ (ታረቅ)፤ ከዚያም ተመልሰህ መባህን ለእግዚአብሔር አቅርብ።

ማቴዎስ 5:24

ሪክ «ፓም ለፈፀመችው ዝሙት ይቅርታ ላደርግላት አልችልም» በማለት ተናገረ። «ስለድርጊቴ አዝናለሁ ብላ በይቅርታ ተማጥናኛለች፤ ነገር ግን ያደረገችውን ልረሣው አልችልም። «ድርጊቴ በመካከላችን የቀመ ግርድግዳ ነው በውስጡ ማለፍ አልችልም?»

«ስለዚህ አፀፋው ፊቺ ነው ብለህ ታስባለህ?» ብዬ ጠየኩት።

«ሌላ ምን ማድረግ እንዳለብኝ አላውቅም! ይቅርታ እንዳደረግኩላት

ነግራለታለሁ፤ እንደገና ልቀርባት ግን አልቻልኩም። ስለአዘነች ይበልጥ ርቃኛለች። እንደገና ሌላ የወንድ ጓደኛ ለመፈለግ የተዘጋጀች ይመስለኛል። ሁለታችንም በሰቆቃ ውስጥ ስለሆንን ብንፋታ የሚሻለን ይመስለኛል»

ፊቱ ላይ ጭንቀት ይታየኝ ነበር። «ሁለታችሁም ከባድ ችግር ውስጥ ስለመሆናችሁ እርግጠኛ ነኝ፤ ሪክ። ፍቺ ችግሩ እንዲያበቃ የሚያደርገው አይመስለኝም። እንዲያው ማለት ችግር በሌላው ነው የምትለው። ትዳርህ እንዲፀና እና ያለፈውን ነገር እንድትረሳው የሚያደርግ መንገድ አለ። ይህን መንገድ ግን ለፓም በመታደርግላት ባዶ ይቅርታ አታገኘውም»

«(ባዶ ይቅርታ) ስትል ምን ማለትህ ነው?»

«ሪክ፤ ስለ አንድ ከባድ ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት አሁን ንስሐ እንደገባህ አስብ፤ በሕይወትህ ለመጀመሪያ ጊዜ በሚሰማ ድምፅ እግዚአብሔር እንዲህ በማለት ተናገረህ እንበል፤ (ይቅርታ አደርግልህለሁ ሪክ፤ ነገር ግን ምን ጊዜም አልቀርብህም) ቢልህ ምን ይሰማሃል?»

ግራ በመጋባት ትንሽ ዝም ካለ በኋላ እንዲህ በማለት መለሰልኝ፤ «እግዚአብሔር በእውነት ይቅር እንዳላለኝ የሚሰማኝ ይመስለኛል»

«አንተስ ለፖም ይቅርታ የምታደርግላት በትክክል በዚህ ሁኔታ አይደለም?» በማለት ጠየኩት።

የሚመልስልኝን በመፈለግ ወደወለሉ አተኮረ። ለሰለስ ባለ ድምፅ እንዲህ አያልኩ መናገሪያ ቀጠልኩ። «ከዚያ ይልቅ እግዚአብሔር እንዲህ እንደሚል አስብ፤ ይቅርታ አደርግልህለሁ ሪክ። ኃጢአትህን በጭራሽ እንደገና እንደማሳስበው፤ እንደማሳሰላለሁ ወይም እንደማሳነሣው ቃል አገባልህለሁ። እንደገና አንስቼ በአንተ ላይ አልጠቀምበትም። ለሌሎችም ኃጢአትህን አልነግርም። ይህ ኃጢአት በመካከላችን እንደማይቆም ወይም ግንኙነታችንን እንደማይገታው ቃል አገባልሃለሁ»።

ከረጅም ዝምታ በኋላ፤ በሪክ ዓይኖች አንባ ይሞላ ጀመር። «እንዲህ ያለ ድምፅ ብሰማ ሙሉ ይቅርታ እንዳገኘሁ አውቃለሁ ... ነገር ግን በፖም ላይ ከፈፀምኩት ነገር በኋላ እንደዚያ ያለ ይቅርታ አይገባኝም»

«ምን ጊዜስ ቢሆን ይቅርታ ይገባህ ነበር?» ጠየቁት። «የእግዚአብሔር ይቅርታ በመስቀል ላይ በተፈፀመው የኢየሱስ ሞት ለአንተ የተገዛ ነፃ ስጦታ ነው። የሚገባህ ስለሆነ ሳይሆን፤ ስለሚወድህ ነው ይቅር የሚልህ። ይቅርታ የቱን ያህል ክቡርና የማይገባህ መሆኑን በእውነት ስትረዳ፤ ለፖምም እርሱ ባደረገው መንገድ ይቅርታ ታደርግለታለህ»

«ማድረግ እንደሚገባኝ አውቀለሁ፤ ነገር ግን እንዴት አድርጌ ነው እነዚያን ተስፋዎች የምጠብቃቸው? ፖም ያደረገችውን ነገር መርሳት የምችልበትን መንገድ ማሰብ አልችልም! ከእንግዲህ ወደሷ የምቀርብም አይመስለኝም»

«ቆይ ሪክ። ይቅርታ መርሣት ነው የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የት ነው የተፃፈው? የስሜት ጉዳይ ነው የሚለውስ? ይቅርታ ምርጫ ነው፤

የሰሜት ነገር ቢኖርበትም፤ በእግዚአብሔር ፀጋ የምትወስነው ምርጫ ነው። እርግጥ ከባድ ነው፤ በተለይ እንዲህ ባለው ጉዳይ። ለፖሞ እነዚህን ተስፋዎች ቃል በምትገባላት ጊዜ፤ የእግዚአብሔርን እርዳታ ብትጠይቅ ግን፤ ተስፋዎች እንድትፈፀማቸው ፀጋውን ይሰጥሃል።

ስለ እግዚአብሔር ይቅርታ ለሌላ ሰላሣ ደቂቃዎች ተነጋገርን። ሪክ፤ እግዚአብሔር የቱን ያህል ይቅርታ እንዳለው በሚያሰላስልበት ጊዜ፤ ተመሳሳዩን ነገር ለፖሞ ማድረግ እንዳለበት ገባው። አብረን ከጸለይን በኋላ፤ ለፖሞ ስልክ ደወልኩላትና ቢሮዬ ድረስ መጥታ እንድትቀላቀለን ነገርኳት። ወደ ቢሮዬ በምትገባበት ጊዜ፤ ጥርጣሬና ፍርሃት ፊቷ ላይ ይነበብ ነበር።

ቁጭ እንዳለች ሪክ እንዲህ ይል ጀመር። «ፖሞ፤ ይቅርታ እንድትደርገልኝ ጠይቅሻለሁ። በአንቺ ላይ ጋጢአት ሠርቻለሁ። ይቅርታ እንዳደርግልሽ ብትጠይቁኝም፤ እውነተኛ ይቅርታ ላደርግልሽ አልፈቀድኩም። በዚያ ፈንታ በመራራነቴና በቸልታዬ ቀጣሁሽ። በጣም ተሳስቻለሁ። ባክሽ ይቅርታ አድርገልኝ?»

ፖሞ እንባ በእንባ ሆነች። በሳጎቿ መካከል የራሷን የበደለችነትና የሀፍረት፤ እንዲሁም ሪክ ለበደሏ ፍፁም ይቅርታ ሊያደርግላት የማይችል መሆኑን የመፍራት ስሜቷን አፈሰሰችው።

ሪክ እጁን አለመያዝ እጁን እየዘረጋ እንዲህ አለ። «ፍርሀትሽን እረዳለሁ። ነገሩን ማድረግ በሚገባኝ መንገድ አልያዝኩትም። እግዚአብሔር የቱን ያህል ይቅር እንዳለኝ ለማስታወስ አልቻልኩም። ዛሬ ግን እርሱ ረድቶኛል፤ እርሱ ይቅር ባለኝ መንገድ ይቅርታ ላደርግልሽ ፈልጋለሁ። በርሱ እርዳታ ይህን ነገር ሁለተኛ ላልይዘው ቃል እገባለሁ። እንደገና እያነሣሁ በአንቺ ላይ ላልጠቀምበት ቃል እገባልሻለሁ። ለሌሎችም ነገሩን አልገልጥም። በመካከላችንም እንደግድግዳ እንዲቆም እንደላደርግ ቃል እገባልሻለሁ።»

ሪክ ፖሞን እቅፍ አደረጋትና ለደቂቃዎች ተላቀሱ። በክርስቶስ የተገለጠውን ነፃ የሚያደርግ ይቅርታ በመስጠት ሕይወትና ተስፋን ወደ ትዳራቸው አመጣ። የትዳራቸውን ችግር ለመፍታት በምክር አገልግሎት ብዙ ሰዓታትን የሚያሳልፉ ቢሆኑም፤ ይቅርታ፤ ባለፈው ሁኔታ በተፈጠረው የፀብ ፍርስራሽ ውስጥ መተላለፊያ ፈጥሯል። በእግዚአብሔር ፀጋ፤ ሙሉ በሙሉ ወደነበረበት የተመለሰ

ትዳር በመፍጠርና የኢየሱስን የማስታረቅ ኃይል በብርታት በሚገልጥ ምስክርነት አሁን ችግሮቻቸውን ይፈታሉ።

ጌታ ይቅር እንዳላችሁ እናንተም ሌላውን ይቅር በሉ

እርስ በርሳችሁ ተቻቻሉ፤ ከእናንተ አንዱ በሌላው ላይ ቅር
የተሰኘበት ነገር ቢኖር ይቅር ተባባሉ፤ ጌታ ይቅር እንዳላችሁ
እናንተም ሌላውን ይቅር በሉ።

ቆላይስ 3:13

ክርስቲያኖች በዓለም ላይ ከማንም ይልቅ ይቅርታ የሚያደርጉ ሕዝቦች ናቸው። ስለዚህ በዓለም ላይ ካሉ ሰዎች በላቀ መልኩ ይቅር የምንል ሰዎች ልንሆን ይገባል። ይሁን እንጂ፣ ብዙዎቻችን በልምድ እንደምናውቀው፣ ሌሎችን በእውነትና በፍፁም ይቅር ማለቱ ብዙ ጊዜ ያስቸግራል። ብዙ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ወይም ፈዋሽ ያልሆነን የይቅርታ ዓይነት ስንለማመድ እንገናኛለን።

ምናልባት ሪክ ለሚስቱ ያለውን የመሰለ ነገር ብለህል ወይም አስበሃል፤ እንዲህ ነው ያለው፣ «ይቅርታ አደርግልሻለሁ፤ ወደ አንቺ ለመቅረብ ግን አልችልም።» ይህን አነጋገር ብዙ ጊዜ ከጸለይከው፣ «እኛም ደግሞ የበደሉንን ይቅር እንደምንል በደላችንን ይቅር በለን» (ማቴ. 6:12) ከሚለው ጸሎት አንፃር አስበው። አሁን ሌሎችን ይቅር በምትላቸው ሁኔታ በትክክል እግዚአብሔር ይቅር ቢልህ የሚሆነው ነገር ምንድነው? በሌላ መንገድ ለመግለጥ፣ አንድን ኃጢአት በተመለከተ አሁን በጌታ ፊት ንስህ ብትገባና፤ እርሱ፦ «ይቅር ብዩሃለሁ፣ ነገር ግን እንደገና ወደ አንተ አልቀርብም» ቢልህ ምን ይሰማህል? እንደ ሪክ ምናልባት አንተም ይቅርታ የተደረገልህ አይመስልህ ይሆናል።

እንደክርስቲያንነታችን፣ በእግዚአብሔር ይቅርታና በእኛ ይቅርታ መካከል ያለውን ቀጥታ ተዛምዶ በቸልታ ልናልፈው አንችልም። «እግዚአብሔር በክርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ እናንተም ይቅር ተባባሉ፤ እርስ በርሳችሁ ቸሮች ሁኑ» (ኤፌ. 4:32)። «ጌታ ይቅር እንዳላችሁ እናንተም ሌላውን ይቅር በሉ» (ቆላ. 3:13)። ሌሎችን ይቅር የማለት ዕድል ሲገጥመን የተጠቀሰውን በደስታ ለመፈፀም የሚያስችለንን ከፍተኛ ፀጋ እግዚአብሔር ሰጥቶናል። መታደል ሆኖልን፣ እርሱ ይቅር እንዳለን ለሌሎች የቅር በማለት እንድንመስለው ፀጋና ምሪቱንም ሰጥቶናል።

ብቻህን ልታደርገው አትችልም

በራስህ ብርታት ለሌሎች ይቅርታ ለማድረግ አትችልም፤ በተለይም በጣም ሲጎዱህ ወይም አምነሃቸው ሲከዱህ። ያደረሱብህን በደል ለመርሳት ወይም ስሜትህን አምቀህ ስታገናቸው የውሽት ፈንግታ ልታሳያቸው ትሞክራለህ። ልብህ በእግዚአብሔር ካልጠራና ካልተለወጠ ግን፣ ትውስታዎቹና ስሜቶቹ አሳብህንና ቃላትህን እየመረከቱ እና መተማመንን እንዲሁም ግንኙነትን እያገዱ በእእምርህ ጀርባ ያደፍጣሉ።

እነዚህን እንቀፋቶች የማለፊያ አንድ መንገድ ብቻ አለ፤ ይኸውም፣ በራስህ ብርታት ይቅርታ ልታደርግ እንደማትችል ማመንና፤ እግዚአብሔር ልብህን እንዲለውጠው እርሱን መሻት በእጅጉ እንደሚያስፈልግህ ማወቅ ነው። ቀጥሎ ያለውን ታማኝነት የተሞላበት ጸሎት ያደረኩበት ጊዜ አለ፤

ጌታ ሆይ፤ ፀበኛዬን በራሴ ብርታት ይቅር ልለው አልችልም። እንደውም ላደረሰብኝ በደል የሚገባውን ቅጣት እስኪቀበል ድረስ ይቅርታ ላደርግለት አልፈልግም። ከዚህ ነገር በቀላሉ መውጣት የለበትም። በውስጤ ያለው ነገር ሁሉ የሚፈልገው፣ ፀበኛዬ ያደረሰብኝን በደል በመያዝ፤ እንደገና እንዳይጎዳኝ በእርሱና በኔ መካከል ረጅም ግድግዳ እንዲኖር ማድረግ ነው። ቃልህ የሚያስጠነቅቀኝ ግን፣ ይቅርታ አለማድረግ ነፍሴን እንደሚጎዳና በእኔና ባንተ መካከል ግድግዳ የሚሠራ መሆኑን ነው። ከዚህ ሁሉ በላይ፣ ለእኔ ይቅርታ ለማድረግ፣ ልጄህን በመስጠት ከሁሉ በላይ የሆነውን መስዋዕት የሠራህ መሆንህን አሳይተኸኛል። ጌታ ሆይ ይቅርታ

ማድረግን እንድፈልግ እርዳኝ። እባክህ ከእንግዲህ ልቤ በደል እንዳይይዝበት ለውጠውና አለሰሰው። አንተ ይቅር እንዳልከኝና እንደወደድከኝ ይቅርታ እንዳደርግለትና ልወደው እንድችል ለውጠኝ።

እንዲህ ያለው ታማኝነትና በእግዚአብሔር ላይ መደገፍ፣ ወደይቅርታ መንገድ መተላለፊያ ቁልፍ እርምጃ ነው። በዚህ ምዕራፍ ዘግየት ብለን እንደምንመለከተው፣ ይህን የእርዳታ ጥሪ ለመመለስ እግዚአብሔር ደስተኛ ነው። ለእኛ ያለውን ፀጋ ስንቀበልና በዚያም ላይ ስንደገፍ፣ ለሌሎች የይቅርታ ፀጋን እንተነፍሳለን።

ስሜት ወይም መርሳት፣ ይቅርታም አይደለም

የይቅርታን ምንነት ለመገንዘብ፣ ምን አለመሆኑን መረዳት አለብን። ይቅርታ ስሜት አይደለም። የፈቃድ ሥራ ነው። ይቅርታ ተከታታይ ውሳኔዎች አሉበት፣ የመጀመሪያው ልባችንን ይለውጠው ዘንድ እግዚአብሔርን መጠየቅ ነው። ፀጋውን ሲሰጠን አንድ ሰው ሊጎዳን አስቦ ያደረገብንን ነገር ላለማሰብ ወይም ላለመናገር መወሰን አለብን (በፈቃዳችን) ። ምንም ይለማን ምን፣ ይህን እንድናደርግ እግዚአብሔር ይጠይቀናል። ሆኖም ወደፊት እንደምትገነዘበው፣ እነዚህ ውሳኔዎች በስሜታችን ውስጥ አስደናቂ ለውጥ እንዲፈጠር ወደሚደረግበት ሁኔታ ይመራሉ።

ሁለተኛ፣ ይቅርታ መርሳት አይደለም። መርሳት አንድ ነገር ከጊዜ ማለፍ ጋር ከእእምሮ የሚደበዝዘበት አላፊ ሃደት ነው። ይቅርታ፣ በማወቅ የሚደረግ ምርጫና ተግባራዊ የድርጊት አካሄድ ነው። በሌላ አነጋገር ፣ እግዚአብሔር ፡ «ኃጢአትህን አላበባትም» (ኢሳ. 43:25)፣ በሚልበት ጊዜ፣ ኃጢአታችሁን ላስታውሰው አልችልም ማለቱ አይደለም። ሊያስታውሳቸው እንደማይፈልግ ቃል መግባቱ ነው። ይቅርታ በሚያደርግልን ጊዜ፣ በደላችንን ደግሞ አለማንሣትን፣ አለመቁጠርን ወይም ስለ ኃጢአታችን አለማሰብ ይመርጣል። በተመሳሳይ ሁኔታ ይቅርታ በምናደርግበት ጊዜ፣ ከእግዚአብሔር ፀጋን በመጠየቅ፣ ሌሎች ሊጎዱን በማሰብ ያደረገብንን ነገር ላለማሰብ ወይም ላለመናገር ከልባችን መወሰን አለብን። ይህ፣ በተለይም፣ አንድ በደል በእእምሯችን ትኩስ ሆኖ ያለበት ጊዜ ከሆነ፣ ብዙ

ጥረትን ይጠይቃል። እንደዕድል ሆኖልን፣ አንድን ሰው ይቅር ልንለውና በደልን ላለመያዝ ስንወስን፣ ብዙ ጊዜ አስቃቂ ትዝታዎች መደብዘዝ ይጀምራሉ።

በመጨረሻም፣ ይቅርታ ግዴላም ማለት አይደለም። የግዴላም ትርጉሙ፣ «ምንም አይደለም» «ያደረከው ስህተት አልነበረም» ወይም «የሚሆን ነገር ነው» የሚል መልእክት ያለው ነው። ይቅርታ ግዴላም ከሚለው አባባል ተቃራኒ ትርጉም ነው ያለው። ይቅርታ ያስፈለገበትና የሚሰጥበት እውነት የሚያመለክተው ፣ አንድ ሰው ያደረገው ነገር ስህተትና በግዴላምነት የማይታለፍ መሆኑን ነው። ይቅርታ፣ እንዲህ ነው የሚለው፣ «ያደረከው ነገር ስህተትና በግዴላምነት የሚታለፍ አለመሆኑን ሁለታችንም እናውቃለን። ቢሆንም እግዚአብሔር ይቅር ስላለኝ፣ እኔም ይቅርታ አደርግልሃለሁ»። ይቅርታ በታማኝነት የሚያነጣጥረው በኃጢአት ላይ ስለሆነ፣ የቱንም ያህል የበዛ ግዴላም ባይነት ያመጣል ተብሎ ተስፋ ከሚደረግበት ይቅርታ የበለጠ ነፃነት ያስገኛል።

ይቅርታ ውሳኔ ነው

አንድ ጊዜ ፣ ያልተሳካ ይቅርታ በተደጋጋሚ የተገለጠበትን ቀልድ ሰማሁ። እንዲት ሴት ትዳሯን ማሻሻልን በተመለከተ ምክር ለመጠየቅ ወደ መጋቢዋ ሄደች። ዋናው ቅሬታዋ ምን መሆኑን መጋቢው በጠየቃት ጊዜ፣ እንዲህ አለች፣ «በምንጣላበት ጊዜ ሁሉ፣ ባሌ የታሪክ ሰው ይሆንብኛል» «ምን ማለትሽ ነው?» አላት መጋቢው በመገረም። «ያደረጋቸውን ነገሮች ሁሉ በእእምሮው ይመዘግባል። እናም በሚናደድበት ጊዜ፣ የታሪክ ትምህርት ይሰጠኛል!»

የሚያሳዝነው ነገር፣ ይህ ሁኔታ በጣም የተለመደ መሆኑ ነው። ብዙ ሰዎች የይቅርታን እውነተኛ ትርጉም ካለመረዳታቸው የተነሣ፣ የሌሎችን በደል በእእምሯቸው በመያዝ በየጊዜው ያነሷቸዋል። ይህ ሁኔታ ግንኙነቶቻቸውን ያበላሻል። ከእውነተኛ ይቅርታ የሚመጣውንም ሰላምና ነጻነት ያላጣቸዋል።

ለአንድ ሰው ይቅርታ ማድረግ ማለት፣ ያን ሰው ከቅጣትና ተጠያቂነት መፍታት ወይም ነፃ ማድረግ ማለት ነው። እፊሚ የሚለውና ብዙ ጊዜ «ይቅርታ አድርግ» የሚል ትርጉም ያለው ግራክኛ ቃል፣ መልቀቅ፣ መፍታት ወይም ምህረት ማድረግ የሚሉ ፍቾች አሉት። ብዙ ጊዜ የሚያመለክተው፣ የተከፈሉ ወይም ሙሉ በሙሉ የተሠረዙ ብድሮችን ነው። (ለምሳሌ ማቴ. 6:12፣ 18:27-32)።

«ይቅርታ የማድረግ» የሚል ትርጉም ያለው ሌላ ቃል ካረዝማይ የሚል ሲሆን፤ ፍቺውም አንድን ነገር ያለምንም ቅድመ ሁኔታ በነፃ መስጠት ማለት ነው። ይቅርታ በይገባኛልነት የማይሰጥና በሥራም ሊገኝ የማይቻል መሆኑን ነው ቃሉ የሚያሳየው፤ (ሉቀስ 742-43፤ 2ቆሮ. 22-10፤ ሌፌ. 432፤ ቆላስ. 3፤ 13)።

እነዚህ ቃላት እንደሚያመለክቱት፤ ይቅርታ ውድ ክንውን ነው። አንድ ሰው ኃጢአት በሚሠራበት ጊዜ፤ ድርጊቶቹ መከፈል ያለባቸው ዕዳዎች ይሆናሉ። ከነዚህ እዳዎች አብዛኛው ለእግዚአብሔር የሚከፈል ነው። ከታላቅ ምህረቱ የተነሣ ያን ዕዳ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ በመስቀል ላይ እንዲከፍል ልጁን ልኳል (ኢሳ. 534-6፤ 1ጴጥ. 224-25፤ ቆላስ. 1፤ 19-20)።

አንድ ሰው በአንተ ላይ ኃጢአት ቢሠራ ግን፤ ከዕዳው የተወሰነው ክፍል ለአንተ የሚከፈል ነው። ይህ ማለት ምርጫ አለህ ማለት ነው። ወይ የእዳውን ክፍያ ትቀበላለህ፤ ያለዚያም ትከፍላለህ። ከሌሎች ኃጢአት የሚመጣውን የዕዳ ክፍያ ልትቀበል ወይም በብዙ መንገዶች ዕዳውን ልታቆይባቸው ትችላለህ፤ ይቅርታን በመከልከል፤ ስህተቱን ደጋግሞ በማውራት፤ በጥላቻ በመራቅ፤ ግንኙነትን በማቋረጥ፤ ስሜታቸውን በመጉዳት፤ በማማት፤ ወይም በቀልን በመሻት፤ እነዚህ ድርጊቶች ለጊዜው እራስን የሚጎዳ ደስታ ይሰጡ ይሆናል፤ የኋላ ኋላ ግን ከፍተኛ ዋጋ ያስከፍሉሃል። አንድ ሰው አንድ ጊዜ እንዳለው፡ «ይቅርታ አለማድረግ፤ ሌሎቹ ይሞታሉ በሚል ተስፋ የምንጠጣው መርዝ ነው»።

ሌላው ምርጫህ ዕዳቸውን በመክፈል፤ ሌሎችን ሊከፍሉት ከሚገባ ቅጣት ነፃ ማድረግ ነው። አንዳንድ ጊዜ ይህን በቀላል ክፍያ እንድትፈፅመው እግዚአብሔር ያስችልሃል። ይቅርታ ለማድረግ ወስን፤ በእግዚአብሔር ፀጋ ዕዳው በፍጥነትና ሙሉ በሙሉ ከልብህና ከአእምሮህ ይሠረዛል። ከባድ በደል በሚኖርበት ጊዜ ግን፤ የሚፈጥረው ዕዳ ብዙ ጊዜ ባንዴ አይከፈልም። ከሌላ ሰው የደረሰብህን የኃጢአት ውጤት ለረጅም ጊዜ መሸከም ያስፈልግህ ይሆናል። ይህ፤ ከአስከፊ ትዝታዎች ጋር መታገል፤ ጎጂ ቃላትን መናገር እየፈለክ የሚባርክ ንግግር መናገር፤ በመካከላችሁ ያለውን ግድግዳ ለማፍረስና፤ ጥቂት መታመን ብቻ እየተሰማህ እራስህን መከላከያ አልባ ማድረግ፤ ሌላው ሰው ሊጠግናቸው ፍቃደኛ ያልሆነባቸውን ቁሳዊና አካላዊ ጉዳቶች የሚያስከትሉትን ውጤቶች መቋቋምን ይጠይቃል።

ይቅርታ፤ እጅግ ዋጋ የሚያስከፍል ሊሆን ይችላል፤ በኢየሱስ ብታምን ግን፤ እነዚህን ክፍያዎች ለመፈፀም የሚያስችል ከበቂ በላይ አለህ። ኢየሱስ ወደ መስቀል በመሄድ ለኃጢአት የሚገባውን የመጨረሻ ዕዳ ከፍሎ የተትረፈረፈ የፀጋ ሃሳብ በስምህ ከፍቷል። ከዚያ ፀጋ በየቀኑ በወሰድክ ቁጥር፤ ለበደሉህ ሁሉ የምትከፍለው የይቅርታ ዋጋ ያለህ መሆኑን ትገነዘባለህ።

በተለይ ሰዎችን ከመጨረሻው የኃጢአት ቅጣት ለመፍታት የእግዚአብሔር ፀጋ ያስፈልጋል። ይቅርታ በምናደርግበት ጊዜ እግዚአብሔር የሚፈታን ከተመሳሳይ ቅጣት ይፈታናል። ኢሳይያስ 592 ውስጥ ያለው ቃል እንዲህ ይላል፤ «ኀገር ግን በደላችሁ ከአምላካችሁ ለይቶአችኋል፤ ኃጢአታችሁ ፊቱን ከእናንተ ሰውሮታል፤ በዚህ ምክንያት አይሰማም» (ከሮሜ 623 ጋር ያነፃፅሩት) ። ኃጢአታችንን ስንናዘዝና እግዚአብሔርም ይቅር ሲለን፤ ከእርሱ ለዘላለም ከመለየት ቅጣት ነፃ ያደርገናል፤ መለየት ከምንቀበላቸው ቅጣቶች ሁሉ እጅግ የከፋው ነው። ኃጢአታችንን ዳግም ላለማስታወስ፤ እንደዕዳ ላይቆጥርብን፤ ኃጢአት ዳግመኛ በመካከላችን እንዲቆም ላለመፍቀድ ቃል ይገባል።

«በደላቸውን ይቅር እላለሁ፤ ኃጢአታቸውንም መልሼ አላሰብም»
(ኤር. 3134፤ ኢሳ. 4325)።
«ምሥራቅ ከምዕራብ እንደሚርቅ፤ መተላለፋችንን በዚያው መጠን ከአኛ አስወገደ» (መዝ. 103፤ 12)።
«እግዚአብሔር ሆይ፤ ኃጢአትን ብትቆጣጠር፤ ጌታ ሆይ፤ ማን ሊቆም ይችላል? ነገር ግን በአንተ ዘንድ ይቅርታ አለ፤ ስለዚህም ልትፈራ ይገባሃል» (መዝ. 1303-4)።
«(ፍቅር) በደልን አይቆጥርም» (1ቆሮ. 135)

በይቅርታ ዓማካይነት እግዚአብሔር፤ ኃጢአታችን የሠራቸውን ግድግዳዎች ያፈርሳል፤ ከእርሱ ጋር ለሚኖረን አዲስ ግንኙነትም መንገድን ይከፍታል። ጌታ ይቅር እንዳለን እኛም ይቅርታ የምናደርግ ከሆን፤ በትክክል ማድረግ ያለብን ይህንን ነው። የበደለንን ሰው ከአኛ ከመለየት ይልቅ፤ ከቅጣት ነፃ ልናደርገው ይገባል። ሰዎች ያደረሱብንን በደል መቁጠር፤ ስለበደሉቹ ማሰብና እነሱን መቅጣት የለብንም። ስለዚህ ይቅርታ፤ አራት ተስፋዎችን ለማድረግ መወሰን ነው ተብሎ ሊገለጥ ይቻላል።

«ይህን ሁነት (ድርጊት) አላሰላለውም»

«ይህን ሁነት እንደገና በማንሣት አንተን በደለኛ ለማድረግ ያነት አልጠቀምበትም»

«ይህን ሁነት ለሌሎች አልነግርም»

«ይህ ሁነት በመካከላችን ገብቶ ግላዊ ግንኙነታችንን እንዲገታው አላደርግም»

እነዚህን ቃሎች በመግባትና በመጠበቅ፣ በአንተና በበደለህ ሰው መካከል ያሉትን ግድግዳዎች ልታፈርላቸው ትችላለህ። ችግሩን ላለማሰላሰል ወይም ይዘህ ላለመቆየት ወይም የበደለህን ሰው በማራቅ ላለመቅጣት ቃል ትገባለህ። ግንኙነታችሁ ባለፉት በደሎች ሳይገታ እንዲያድግ መንገዱን ትከፍታለህ። እግዚአብሔር ለእኛ ያደረገው በትክክል ይህን ነው፤ ለሌሎች እንድናደርግላቸው የሚፈልገውም ይህን ነው።

ኮርሴቴ የተባለች ፀሐፊ እነዚህን አራት ቃል መግባቶች፣ ወጣቱ አስታራቂ በሚል ርዕስ ለልጆች ማስተማሪያነት ባዘጋጀችው ሥርዓተ ትምህርት ውስጥ ቁምነገሮቹን እንዲህ በግጥም አቅርባቸዋለች፦

ቅን አመለካከት

አይሰጥህም ለጉዳት

ሀሜትን አትሻ

ወዳጅ ሁን እስከመጨረሻ

ስለፈፀሙት ጥፋት ለልጆቼ ይቅርታ ላደርግላቸው በምፈልግበት ጊዜ ሁሉ፣ ጭኔ ላይ አስቀምጣቸዋለሁ፤ አቅፋቸዋለሁ፤ ይቅርታ እንዳደርግላቸው የሚያስችለኝንና ሁላችን በክርስቶስ ያገኘውን ይቅርታ አስታውሳቸዋለሁ። ከዚያም የኮርሴቴን ግጥም በቃሌ እልላቸዋለሁ። የመጨረሻዎቹን ቃላት በምናገርበት ጊዜ፣ ወደኔ አስጠጋቸውና ጠበቅ አድርጌ በማቀፍ በሹክሹክታ «ወዳጅ ነን እስከመጨረሻ» እላለሁ። ጥፋታቸው ምንም ይሁን ምን፣ ፍፁም መመለስ እንዲሆንልን እየሰሱ መንገዱን የከፈተ መሆኑን እንዲያወቁ ፈልጋለሁ። አንድ ጥፋት ባጠፉ ጊዜ፣ ቅጣትን በመፍራት ከኔ ከመሸሽ ይልቅ በፍጥነት ወደኔ እንዲሮጡ ፈልጋለሁ። ምንም እንኳን እግረመንግዱን የምንቀበላቸው አንዳንድ ተከታይ ነገሮች ቢኖሩ፣ ፀፀትና ንስህ መግባት ብዙ ጊዜ ወደይቅርታና ፍፁም እርቅ

የሚመሩ መሆናቸውን እንዲያውቁ እሻለሁ። ከኔ ጋር እውነተኛና ከፍቅር የሆነ እርቅ በመደጋገም ሲለማመዱ፣ እንዲሁም በፀሎትና በእምነት ወደእግዚአብሔር እቅፍ በሚሮጡበት ጊዜ ሁል ጊዜ እጅግ የተሻለ ይቅርታ እንደሚያገኙ ይበልጥ በሙላት እንደሚገነዘቡ ተስፋ አደርጋለሁ።

ብዙ ሰዎች እንዲህ ያለውን ይቅርታ ተረድተውት ወይም ተለማምደውት አያውቁም። በመሆኑም «ይቅርታ አደርግልህለሁ» የሚሉ ቃላትን በሚሰሙበት ጊዜ እንኳን ከበደለኛነትና ከመለየት ስሜት ጋር መታገላቸውን ይቀጥላሉ። ሌሎች በሚበድሉህ ጊዜ ሁሉ፣ እነሱን ከእውነተኛው የይቅርታ ዓለም ጋር የማስተዋወቅ ዕድል ይኖርሃል። አንድ ሰው የበደለህ መሆኑን በሚያምንበት ጊዜ፣ «ይቅርታ አደርግልህለሁ» ብቻ አትበል። በእነዚህ ልዩ ቃላት ውስጥ የታጨቁትን አራት ቃል መግባቶች ግለጣቸው። እግዚአብሔርን ለማክበርም በዕድሉ ተጠቀም። በዚህ መንገድ ይቅርታ የምታደርግለት እግዚአብሔር በዚህ መንገድ ይቅር ስላለህ በመሆኑ እንደሆነ ግለጥለት። እየሰሱ በመስቀል ላይ ስለፈፀመው ሥራ የምሥራችና፣ ፍቅሩ በምን ሁኔታ የይቅርታህ ምሳሌ እንዲሆን ለውዬው ግለጥለት። ዓላማህን ለሌሎች ከማረጋገጥ በተጨማሪ እግዚአብሔር «ይቅርታ አደርግልህለሁ» ሲል ምን ማለቱ መሆኑን ለመጀመሪያ ጊዜ እንዲገነዘቡ ይህ ገለጣ ይረዳቸዋል።

ይቅርታ ማድረግ የሚኖርብህ መቼ ነው?

በዋናነት ፀፀት ከይቅርታ ይቀድማል (ሉቃስ 173)። ምዕራፍ 4 ውስጥ እንደተመለከትነው ግን፣ ትንንሽ ጥፋቶች፣ አጥፊው በግልጥ ባይፀፀትም፣ ሊታሰፉና ሊወገዱ ይችላሉ። በእነዚህ ጉዳዮች በፍቃደኝነት የምታደርገው ይቅርታ፣ ነገሩን ወደ ጌላ በመጣል፣ አንተንና ሌላውን ሰው ከማያስፈልግ ክርክር ያድናችኋል።

አንድ በደል በዝምታ የማይታለፍና ከባድ ሲሆን፣ በዳዩም ሰውዬው ገና ያልተፀፀተ ከሆነ፣ በሁለት ደረጃዎች ሂደት ወደ ይቅርታ መቅረብ አለብህ። የመጀመሪያው ደረጃ፣ የይቅርታ መንፈስ መኖሩን፣ ሁለተኛው ደግሞ ይቅርታ መስጠትን ይጠይቃል። የይቅርታ መንፈስ መኖር ቅድመ ሁኔታዊ ያልሆነና ለእግዚአብሔር የምትገባው ቃል ነው (ማር. 1125፣ ሉቃስ 628፣ ሐዋ. 760)።

በጌታ ፀጋ ለበደለህ ሰው የፍቅርና የይቅርታ ልብ እንዲኖርህ ትፈልጋለህ። ይህ ሁኔታ የመጀመሪያውን የይቅርታ ቃል መፈፀምን ይጠይቃል። ይህ ጎጂ ሁኔታችን አለመናገርን፣ በሀሳብ፣ በቃል ወይም በድርጊት የሚደረግ በቀልን አለመፈፀም ማለት ነው። በዚያ ፈንታ ለፀበኛህ እየጸለይህ፣ በተፀፀተ ጊዜ ወዲያውኑ ሙሉ እርቅ ለማድረግ ዝግጁ ሁን። ይህ መንፈስዐብኛህ ለመፀፀት ረጅም ጊዜ ቢወስድበትም እንኳን፣ ከመራራነትና ከቁጣ ይከላከልህል።

ይቅርታ ማድረግ የፀበኛህን መፀፀት ቅድመ ሁኔታነት የሚጠይቅ፣ እንዲሁም በአንተና በእርሱ መካከል የሚከናወን ነው። (ሉቃስ 173-4)። ሌሎችን ሦስት ይቅርታዎች ለማከናወን በደለኛህ ንስሐ እስኪገባ ድረስ እነዚህን ቃላት መግባቱ ተገቢ አይደለም (ምዕራፍ 6ን ተመልከት)። እስከዚያ ድረስ ከበደለህ ሰው ጋር ለመነጋገር ወይም ነገሩን በመፍታት የሚረዱ ሌሎች ሰዎችን መፈለግ ይኖርብህ ይሆናል። (ማቴ. 18፡16-20፤ 7 እና 9 ምዕራፎችንም ተመልከት)። ሦስቱን የተስፋ ቃላት የፈጸምካቸው ከሆነ ይህን ለማድረግ አትችልም ነበር። ፀበኛህ ከተፀፀተ ግን፣ እግዚአብሔር እኛን በሚምርበት መንገድ ነገሩን ለዘላለም በመዝጋት እነዚህን የቃል መግባት ክንውኖች ልትፈፅም ትችላለህ።

ሁለቱም የይቅርታ ደረጃዎች እግዚአብሔር በግልጽ በምሳሌ ያሳያቸው ናቸው። ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሚሞትበት ጊዜ፣ ለሚገድሉት ሰዎች የፍቅርና የይቅርታ መንፈስ ነበረው። «አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» (ሉቃስ 2334)። በጳንጠቆስጤ መልእክት ሦስት ሺህ ሰዎች መልእክቱን አድምጠው፣ የእግዚአብሔርን ልጅ የሰቀሉት እነሱ መሆናቸውን በተረዱ ጊዜ፣ ልባቸው በፀፀት ተወጋ። በኃጢአታቸው በተፀፀቱ ጊዜ፣ ይቅርታ ተከናውኖ፣ ከእግዚአብሔር ጋር ሙሉ በሙሉ ታረቁ። (ሐዋ. 236-41)። ልትከተለው የሚገባ አካሄድ ይህ ነው። «እግዚአብሔር በክርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ እናንተም ይቅር ተባባሉ» (ኤፌ. 432)።

የተፈፀመውን ኃጢአት ዳግመኛ ልታነሣው ትችላለህ?

አራቱ ቃል የመግባት ዓይነቶች እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ቁልፍና መሠረታዊ የይቅርታ ነገሮች በአጭሩ ለማቅረብ የተደረጉ ሰብዓዊ ሙከራዎች ናቸው። የሰው ዘዴ እንደመሆናቸው፣ ውሱን ናቸው፣ ፍፁምነት የላቸውም፤

በመሆኑም ያለማሳሰቢያ ጥቅም ላይ መዋል የለባቸውም። በተለይም፣ አንድን በደል አንስቶ በደለኛውን ለመውቀሻነት ላለመጠቀም የሚገባ አንድ ቃል ኪዳን፣ የሚደጋገም የኃጢአት ሁኔታን በታማኝነትና፣ መሆን በሚገባው መንገድ ከመቋቋም የሚከላከል መሆን የለበትም።

ለምሳሌ፣ በተደጋጋሚ የመናደድ ችግር ያለበትን ሰው ታውቅ ይሆናል። ምናልባት ከጥቂት ጊዜ በፊት ይህንን ተናዘልህ ይቅርታ አድርገህለታል። አሁን ያንን ይቅርታ የጠየቀበትን በደል እንደገና አደረገው። ምንም እንኳን ስለመጨረሻው ንዴቱ ይቅርታ ልታደርግለት ፍቃደኛ ብትሆን፣ ለንዴቱ መነሣት ምክንያት ለሚሆነው የልብ ጉዳይ መፍትሔ ለመሻት ከመጋቢው ምክር ማግኘት የሚያስፈልገው መሆኑን ታምን ይሆናል። የምታተኩረው በጣም የቅርብ በሆነው ሁኔታ ላይ ከሆነ፣ ትከሻውን በመነቅነቅ ያሳሰበህን ጉዳይ ሊያጣጥልብህ ይችላል። ለራሱ ስትል፣ በማያቋርጥ እና ምክር በሚያስፈልገው የኃጢአት ድርጊት ውስጥ የገባ መሆኑን እንዲገነዘብ ልትረዳው ትፈልጋለህ። ይህን በማድረግህ ሁለተኛውን የቃል መግባት ሁኔታ አትሽርም። ምክንያቱም፣ አሁን የምታነሣው ጉዳይ ለእርሱ የሚበጅና ለጥቅሙ ነው።

ይህ አስተሳሰብ ሁለተኛውን የይቅርታ ቃልኪዳን ወደጎን የማድረግ ምክንያት እንዳይሆንና ያለፉ ሌሎች በደሎችን በማንሣት ጉዳይህን በበደለህ ሰው ላይ መጫኛ እንዳይሆን ጥንቃቄ አድርግ። አንድ ሰው በደሉን ከተናዘዘና አንተም ይቅርታ ካደረግክለት፣ አስገዳጅ ምክንያት ካልኖረ በቀር በደሉን እንደገና ልታነሳው አይገባም። ያለዚያ፣ ሰዎች ለመለወጥ የመቻላቸውን፣ ወይም ሌላ ዕድል ይሰጠኝ ይሆናል የሚለውን ተስፋ ታሳጣቸዋለህ። እያንዳንዱን ሁኔታ ለማደራረብና የእግዚአብሔርን ፀጋ ለመለማመጃያነት እንደ አዲስና ልዩ ዕድል ይበልጥ ስትጠቀምበት፣ ሰዎች ያሳሰበህን ወይም ያስጨነቀህን ነገር ለመስማት ይበልጥ ዝግጁ ይሆናሉ።

ውጤቶቹስ?

ይቅርታ፣ በደለኛውን ኃጢአት ከሚያስከትለው ውጤት ሁሉ ወዲያውኑ አያላቅቀውም። እግዚአብሔር በምድረ በዳ ያመፀበትን እስራኤላውያን ይቅር ቢላቸውም፣ ወደተስፋይቱ ምድር ሳይገቡ እንዲሞቱ ፈርዶባቸዋል

(ዘኁ. 1420-23)። ሙሴ እንኳን ከዚህ ውጤት አላመለጠም (ዘዳግ. 3248-52)። በተመሳሳይ ሁኔታ፤ እግዚአብሔር ዳዊት ስለፈፀመው ዝሙትና ሰው የመግደል ኃጢአት ይቅርታ ቢያደርግለትም፤ ኃጢአቱን ተከትለው ከመጡት ውጤቶች ሁሉ አልተከላከለውም (2ሳሙ. 12:11-14. 13:1-39፤ 1621-22 ዘ9:1-4)። እንዲህ ማለት፤ እግዚአብሔር ምህረት የለሽ አምላክ ነው ማለት አይደለም። ክርሱ የሚለይ ቅጣትን ለማንሣት ፈጣን ነው፤ (2ሳሙ. 12:13)፤ ብዙ ጊዜ ከኃጢአታችን ውጤቶች ያድነናል። እንዳንድ ውጤቶች አብረውን እንዲኖሩ የሚፈቅደው፤ ዳግም ኃጢአት እንዳንፈጽም ለእኛና ለሌሎች ትምህርት ለመስጠት ነው።

የእግዚአብሔርን ምሳሌነት በመከተል፤ በአንተና በተፀዕተው በደለኛ መካከል ያሉትን ማናቸውንም ግድግዳዎች ማስወገድ አለብህ። በተጨማሪም፤ ያን ሰው ቢያንስ ከእንዳንድ የኃጢአት ውጤቶች ማላቀቁም ተገቢ ይሆናል። ዋጋውን ለመሸከም ብትችልም እንኳን፤ እንዲያ ማድረግ፤ ለበደለኛው፤ በተለይም ኃላፊነት ባጎደለ ወይም መልካም ባልሆነ ባሕርይ ለተያዘ ሰው ብልህነት ወይም ከፍተኛ ፍቅር አይሆንለትም። ምሳሌ 19:19፤ «ግልፍተኛ ሰው ቅጣትን መቀበል ይገባዋል፤ በምህረት ካለፍከው ሌላም ጊዜ አይቀርላህም» እንደሚለው ማለት ነው። በዚሁ መሠረት የቤተክርስቲያንን ገንዘብ ያጎደለ ገንዘብ ያዥ ያጎደለውን ገንዘብ በመክፈል ከጉዳቱ ይጠቀም ይሆናል። በተመሳሳይ ሁኔታ አንድ ግድየለሽ ወጣት፤ ለፈጸመው ብልሽት እንዲከፍል ቢደረግ የሚይዘውን መኪና ወደፊት በጥንቃቄ ይነጻ ይሆናል። ኃላፊነቱን በተደጋጋሚ ችላ የሚል ተቀጣሪ፤ አስፈላጊውን ትምህርት ይማር ዘንድ ሥራውን ማጣት ይኖርበት ይሆናል። (ካሳን በተመለከተ በዝርዝር በቀረበው ተቀጥላ መውሰጥ ተመልከት)።

ሊታወስ የሚገባው ነገር፤ አንድ ሰው መፀቀቱን ከገለጠ፤ እውነተኛ ይቅርታ እንድታደርግለትና የመለያየት ቅጣትን እንድታስወግድ እግዚአብሔር ይጠይቅሃል። አራቱን የቃል መግባት ሁኔታዎች በመፈፀም ላይ እያለህ፤ የእርሱን ፍቅርና ምህረት የሚመስል ድርጊት እየፈፀምክ፤ ሌላውን ሰው ለማነጽ የሚረዳ ነገርን ብቻ አድርግ። በሌላ አባባል፤ «እግዚአብሔር ይቅር እንዳለህ ይቅር በል»።

ይቅርታ የለሽነትን ማሸነፍ

የይቅርታ ቃሎች፤ ለመፈፀም የሚያስችግሩ፤ ለመጠበቅ እንኳን የሚከብዱ ሊሆኑ ይችላሉ። መታደል ሆነልንና ለሌሎች ይቅርታ እንድናደርግ እግዚአብሔር ይረዳናል። ተግባራዊ ምሪትንና የግል ይቅርታን በተመለከተ ብዙ ምሳሌዎች በሚገልጥልን መጽሐፍ ቅዱስ በኩል ይህን እርዳታ ይሰጠናል። ለሌሎች ይቅርታ የማድረጊያ ኃይልና ፍቃደኝነትን በሚሰጠን መንፈስ ቅዱስ በኩልም ያበረታናል። በመጨረሻም፤ ተጨማሪ እርዳታ በምንፈልግባቸው ጊዜያት በመጋቢያንና በአማኝ ወገኖቻችን በኩል ምክርና ማበረታታትን ይሰጠናል። እነዚህን ሐብቶች በምትቀበልበት ጊዜ፤ ይቅርታ የለሽነትን ለማሸነፍ የምትራመዳቸው ብዙ ደረጃዎች አሉ።

ይቅርታ መኖሩን አረጋግጥ

መፀቀቱን በግልፅና በተለየ ሁኔታ ለማይገልጥ ሰው ይቅርታ ማድረጉ ያስቸግራል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ በምትሆንበት ጊዜ፤ ለበደለህ ሰው ይቅርታ ለማድረግ የተቸገርክበትን ምክንያት መግለጡ ብልህነት ነው። ኮርሌቴ የተባለችው ሴት በብዙ ሰዎች ፊት በግዴለሽነት በነቀፍኳት ጊዜ፤ ይህን በኔ ላይ ማድረግ ነበረባት። ከትንሽ ጊዜ በኋላ፤ ብቻችንን በምንሆንበት ጊዜ፤ በምን እንደጉዳኳት ነገረችኝ። ወዲያውኑ፤ «አዝናለሁ፤ የኔ ስህተት ነው፤ ይቅርታ ታደርገልኝለሽ?» አልኳት። ይቅርታ እንደምታደርግልኝ ነገረችኝ፤ ከጥቂት ሰዓታት በኋላ ግን፤ ይቅርታ ከማድረግ አሳብ ጋር ገና ትታገል ነበር። ስለዚህ መጣችና እንዲህ አለችኝ፡- «ላንተ ይቅርታ ማድረግ አስቸግሮኛል፤ ስለዚህ ጉዳይ ይበልጥ ልንነጋገር እንችላለን?»። እሺ ባልኳት ጊዜ፤ ምን ያህል ከባድ ጉዳት እንዳደረሰክባት ያልተረዳሁ መሆኔን ነገረችኝ። አባባሎቼ ለምን አሳፋሪና አስቸጋሪ እንደሆኑባት ገለጠችልኝ። ትክክል ነበረች፤ ቃላቴ በእርሷ ላይ የሚፈጥሩት ነገር አልገባኝም ነበር። ገለጣዋን ካደመጥኩ በኋላ፤ በመጨረሻ ኃጢአቱ በእርሷ ላይ ስለፈጠረው ነገር፤ በተለየ ሁኔታና በቅንነት ይቅርታ ጠየኳት፤ ወደፊትም እርሷን በተመለከተ ይበልጥ እንደምጠነቀቅ ቃል ገባሁላት። በተገቢው ሁኔታ ከተፀፀትኩና በደሌን ከተናዘዝኩ በኋላ፤ ኮርሌቴ ለኔ ይቅርታ ማድረጉን ቀላል ሆኖ አገኘችው።

ለአንድ ሰው ይቅርታ ማድረግ እያስቸገረህ ከሆነ፤ ኮርሌቴ ያደረገችውን

ማድረግ ይኖርብህ ይሆናል። ይቅርታ የጠየኩበት ሁኔታ አምኑ ላይ ጉድለት እንዳለው እንዳይረዳችኝ። ፀፀቴን ይበልጥ ቁም ነገር እንዳደርገው አበረታታችኝ። ይህን አድርጋ፣ የይቅርታን ዋና መሰናክል በማስወገድ አገለገለችኝ።

ኃጢአታዊ ፀባይና ምኞቶችን ተው

ይቅርታ በኃጢአታዊ ፀባይና ከእውነታ በራቀ ምኞት ምክንያት ሊተጓጎል ይችላል። ለምሳሌ ብዙዎቻችን በማወቅም ሆነ ባለማወቅ የበደለን ሰው ከይቅርታችን ያተርፋል ብለን ስለምናምን፤ ልንቀጣው ወይም እንዲሰቃይ ስለምንፈልግ፣ ይቅርታ ልናደርግለት አንፈልግም። የገጠመን አይነት ፀባ ሁለተኛ እንዳይመጣብን ዋስትና በመሻት ይቅርታ ለማድረግ እንፈልግ ይሆናል።

እነዚህ ፀባዮች እና ምኞቶች፣ እግዚአብሔር ይቅር እንዳለን ይቅርታ ከማድረግ ጋር በፍፁም አይሄዱም። ለእግዚአብሔር ይቅርታ የሚያበቃን ምንም የራሳችን መንገድ የለም። ለዚህ ነው እግዚአብሔር ለሚፀፀቱ ኃጢአተኞች ሁሉ በነፃ ይቅርታን የሚሰጣቸው (ሮሜ 6:23)። እኛም በነፃ ይቅርታ እንድናደርግ ያዘናል። በዚሁ መሠረት እግዚአብሔር ስለኃጢአታቸው የተፀፀቱ ሰዎችን በተጨማሪነት ለመቅጣት ሲል ይቅርታን አይከለክላቸውም። 1ዮሐ.19 እንደሚለው፤ «ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን፣ ከዐመፃ ሁሉ ሊያነፃን እርሱ ታማኝና ጻድቅ ነው» (መዝ. 103:9-12 አነፃፅር)

በተጨማሪም እግዚአብሔር ስለወደፊቱ ፀባዮችን ዋስትና እንደማይጠይቀን ሁሉ፣ እኛም እንዲህ ያለውን ግዴታ ከሌሎች የመጠየቅ መብት የለንም። ይህ እውነት ሉቃስ 17:3-4 ውስጥ በማያሻማ ሁኔታ በኢየሱስ ተገልጧል፤ «ወንድምህ ቢበድልህ ገሥፀው፤ ቢጸጸት ይቅር በለው። በቀን ሰባት ጊዜ ቢበድልህና ሰባት ጊዜ ተጸጽቻለሁ እያለ ወደእንተ ቢመለስ ይቅር በለው» ይቅርታ በዋስትና ላይ ሳይሆን፣ በመፀፀት ላይ የተመሠረተው ነው። ስለዚህ አንድ ሰው ስለ አንድ ድርጊቱ ፀፀት ከሳየ የወደፊት ፍርሀቶቻችን ዛሬ ይቅርታን እንዲያዘገዩ የመፍቀድ መብት የለንም።

አንድ ሰው መፀፀቱን ቢገልጥና ጎጂ ድርጊቱን ቢቀጥል ግን፣ ከሰውዬው ጋር ስለ አሁኑ ፀባዩ መነጋገሩ ተገቢ ይሆናል። ኃጢአታዊ ፀባዩ፣ ሙሉ በሙሉ እስኪወገድ ድረስ በተደጋገሚ ሊሠራበት ይገባል። ቢሆንም ዋስትና የመጠየቅና

ለሚፀፀት ሰው ይቅርታን የመከልከል መብት የለንም።

ለችግሩ መፈጠር ያደረከውን አስተዋፅኦ መርምር

በአንዳንድ ሁኔታዎች የአንተ ኃጢአቶች ለግጭቱ መፈጠር አስተዋፅኦ አድርገው ይሆናል። ግጭቱን የጀመርከው አንተ ባትሆንም እንኳን፣ የመረዳት ችሎታህ ማነስ፣ ግዴላሽ ንግግሮችህ፣ አለመታገስህ፣ ወይም የምትሰጠው አፀፋ በፍቅር እንዲሆን ለማድረግ አለመቻልህ፣ ሁኔታውን አባብሶት ይሆናል። ከሆነ፣ የሌላው ሰው ኃጢአት የአንተን የሰረዘው ማስመለሱ ቀላል ነው። እንዲያ ከሆነ ይቅርታን የሚያግድ የራስ አፅዳቂነት አዝማሚያ አለህ ማለት ነው። እንዲህ ያለውን አዝማሚያ የማሸነፊያው ተመራጭ መንገድ፣ በፀሎት መንፈስ ሆነህ በግጭቱ ውስጥ ያለህን ሚና መመርመርና ያደረከውን ወይም ማድረግ ሲገባህ ያላደገረግከውን ሁሉ ጻፈው። ይህን የምታደርገው ያንተ ስህተት ብዙ ጊዜ ስለራሳቸው ስህተት ለሌሎች ይቅርታ የማድረጉን ተግባር እንደሚያቀለው በማስታወስ ነው።

እግዚአብሔር ለመልካም በመሥራት ላይ መሆኑን እወቅ

አንድ ሰው በደል በሚፈፅምብህ ጊዜ፣ እግዚአብሔር ፍፁም ሉዓላዊ እና አፍቃሪ መሆኑን ማስታወስም ይጠቅማል። በመሆኑም ለበደለህ ሰው ይቅርታ ማድረጉ በሚያስችግርህ ጊዜ፣ እግዚአብሔር በደልን ለመልካም ይጠቀም የነበረበትን ሁኔታ ለማሰብ ጊዜ ውሰድ። ይህ እግዚአብሔርን የማክበሪያ ያልተለመደ ዕድል ነው? ሌሎች በእምነታቸው እንዲያድጉ የምታገለግላቸውና የምትረዳቸው እንዴት ነው? የትኞቹ ኃጢአቶችህና ድካሞችህ ናቸው ለዕድገትህ ሲባል ገሃድ በመውጣት ላይ ያሉት? የትኞችን የባሕርይ ዓይነቶች ለመለማመድ ነው በተግዳሮት ላይ ያለኸው? የበደለህን ሰው እንድትታድግ፣ ሌሎችን እንድታገለግል፣ እና እግዚአብሔርን እንድታከብር፣ የበደለህ ሰው በእርሱ እጅ እንደመሣሪያ በማገልገል ላይ መሆኑን ስትመለከት ከይቅርታ ጋር ወደፊት መራመዱ ይቀልሃል።

የእግዚአብሔርን ይቅርታ ወይም ምህረት አስታውሰ

ይቅርታ ያለማድረግ ዝንብሌን ከማሸነፊያ በጣም ጠቃሚ መንገዶች እንዱ፣ እግዚአብሔር አንተን የቱን ያህል ይቅር እንዳለህ ማስታወስ ነው። ማቴ. 18:21-25 ውስጥ የተጠቀሰው የምህረት የሰሹ አገልጋይ ምሳሌ ይህን መርህ በግልጽ ያሳያል። በታሪኩ እንደተገለጠው፣ አገልጋይ የጌታው ብዙ ዕዳ አለበት። ጌታው አገልጋዩንና ቤተሰቡን ዕዳውን ለመክፈያነት እንደባሪያ እንደሚሸጣቸው በሚገልጥለት ጊዜ፣ አገልጋዩ ምህረትን ጠየቀ። ጌታውም «አዘነሰትና ማረው፣ ዕዳውንም ትቶለት አሰናበተው» (ቁጥር 22)። ከትንሽ ጊዜ በኋላ አገልጋዩ የርሱ ዕዳ ያለበትን ሰውዬ ተመለከተ። ዕዳው አገልጋዩ ራሱ ካለበት ጋር ሲነፃፀር እጅግ ትንሽ ነበር። አገልጋዩ ገንዘቡ እንዲከፈለው በጠየቀ ጊዜ ፣ ሰውዬው ዕዳውን የመክፈያ ጊዜ እንዲሰጠው አገልጋዩን ለመነው። አገልጋዩም እምቢ በማለት «ያለበትን ዕዳ እስኪከፍለው ድረስ ወህኒ ቤት አስገባው» (ቁጥር 30)። ጌታው ይህን በሰማ ጊዜ አገልገዩን ጠራና እንዲህ አለው «አንተ ክፉ አገልጋይ ስለ መንሽኝ ያን ሁሉ ዕዳ ተውሁልህ፤ እኔ እንደማርሁህ አንተ ባልንጅራህን ልትምረው አይገባም ነበርን ? » (ቁ.32-33)። ከዚያም፣ «በቁጣ ያለበትን ዕዳ ከፍሉ እስኪጨርስ ድረስ ለአሳሪዎች አሳልፎ ሰጠው» (ቁጥር 34)። ኢየሱስ ምሳሌውን ያጠቃለለው በነዚህ ከባድ ቃላት ነበር። «ለእነዚህ እያንዳንዳችሁ ወንድሞቻችሁን ከልባችሁ ይቅር ካላላችሁ፣ የሰማዩ አባቴም እንደዚሁ ያደርግባችኋል» (ቁጥር 35)።

ይህ ምሳሌ በክርስቲያኖች መሀል በጣም የተለመደውን ዝንባሌ ያሳያል። የእግዚአብሔርን ይቅርታ እንቀበላለን፤ እኛ ግን ይቅርታን ለሌሎች እንከለክላለን። ይህ ሲታይ፣ ሌሎች በኛ ላይ የሚፈፀሙት ኃጢአት እኛ በእግዚአብሔር ላይ ከምንፈፅመው ይልቅ ከባድ ነው እንደማለት ይሆናል። ይህ አስከፊ ኃጢአት መሆኑን ኢየሱስ ያስተምረናል። ድርጊቱ እግዚአብሔርንና ቅድስናውን ዝቅ ማድረግ ነው፤ ኢየሱስ ቀራንዮ ላይ ያስገኘልንን ይቅርታም ያሳንሰዋል። በዚህ ኃጢአታዊ ዝንባሌያችን እስክንፀፀት ድረስ ደስ በማያስኝ ውጤት እንሰቃያለን። ከእግዚአብሔርና ከሌሎች ክርስቲያኖች የተለየን ይመስለናል፤ ያልተለመደ አስቸጋሪ ነገርም ይሰማናል፤ በዚህም ምክንያት የምናገኛቸውን በረከቶችም

እናጣቸዋለን (ምሳሌ መዝ.32:1-5)

ይቅርታ ካለማድረግ ችግር ጋር በመታገል ላይ ከሆንን፣ እግዚአብሔር ይቅር ወዳለህ ወይም ወደ ማረህ እጅግ ብዙ ዕዳ ተመልከት። ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መመለስና ስለእግዚአብሔር ቅድስና ማስታወስ፣ የትንሽዋን ኃጢአትህን ከባድነት እንኳን በግልፅ እንድታይ ይረዳህል፤ (ኢሳ. 6:1-5፤ ያዕ. 2:10-11)። እግዚአብሔር ይቅር ካለህ ኃጢአቶች እንዳንዶቹን ጸፋቸው። በተለይም ይቅር ልትሰው የምትሞክረው ሰው እንዳደረገብህ አንተም በእግዚአብሔር ወይም በሌሎች ሰዎች ላይ ልታደርግ ያሰብከው ነገር ስለመኖሩና ስለአለመኖሩ እራስህን ጠይቅ። የጸፍካቸውን የኃጢአት ዝርዝሮች ለረጅም ጊዜ ተመልከትና ስለፈፀምካቸው ኃጢአቶች ምን ይገባህ እንደነበር አስታውስ። ከዚያም መዝሙር 103:8-11 ውስጥ በተጻፈው ድንቅ ተስፋ ደስ ይበልህ፤ «እግዚአብሔር መሐረና ይቅር ባይ ፣ ለቁጣ የዘገየ፣ ፍቅሩም የበዛ ነው። እርሱ ሁልጊዜ በደልን አይከታተልም፤ ለዘላለምም አይቆጣም። እንደኃጢአታችን አልመለሰልንም፤ እንደበደላችንም አልከፈለንም። ሰማይ ከምድር ከፍ እንደሚል፣ እንዲሁ ለሚፈሩት ምህረቱ ታላቅ ናት»።

የእግዚአብሔርን አስደናቂ ምህረት ይበልጥ በተረዳህና ደስ በተሰኘህበት መጠን፣ ለሌሎች ይቅርታ ለማድረግ ይበልጥ መነሣሣት ይኖርሃል። ፓት ሞሪስን የተባለ የሥነ መለኮት ሰው ይቅርታን አስመልክቶ በጻፈው አነስተኛ መጽሐፉ እንዲህ ብሏል፤ «የእግዚአብሔርን ፍቅር ለማትረፍ ስንል ለሌሎች ይቅርታ እንድናደርግ አይደለም የታዘዘነው፤ ይልቁንም በእርሱ ፍቅር በመኖር፣ ለሌሎች ይቅርታ ለማድረግ መሠረትና ዓላማ እንዲኖረን ነው»።

በእግዚአብሔር ብርታት ተጠቀም

ከዚህ ሁሉ በላይ እውነተኛ ይቅርታ በእግዚአብሔር ፀጋ ላይ የሚደገፍ መሆኑን አስታውስ። ብቻህን ወይም በራስህ ለሰዎች ይቅርታ ለማድረግ ብትሞክር፣ በረጅምና በሚያበሳጭ ጦርነት ውስጥ ትገባለህ። ልብህን እንዲለውጠው እግዚአብሔርን ብትጠይቀውና ሁልጊዜ በፀጋው ላይ ብትደገፍ ግን፣ በጣም ጎጂ ለሆኑ በደሎች እንኳን ይቅርታ ልታደርግ ትችላለህ። የእግዚአብሔር ፀጋ ኮራቴን ቡም በተባለች ሴት ሕይወት ውስጥ በታላቅ ኃይል

ተገልጧል። ይህች ሴት በሁለተኛው ዓለም ጦርነት ወቅት አይሁዳውያንን በመርዳቷ ከነቤተሰቧ በናዚዎች ታሥራ ነበር። በእድሜ የገፉ አባቷና እህቷ፣ ቤቱሲ በተባለው እስር ቤት ውስጥ በደረሰባቸው መንገሳታት ምክንያት ሞቱ። ኮሪ እስጫናቂው አሥር ቤት ውስጥ በነበረች ጊዜ፣ የእግዚአብሔር ፀጋ ጠበቃትና ከጦርነቱ በኋላ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር እየመሰከረች በአለም ዙሪያ ተጓዘች። ጀርመን ውስጥ በነበረች ጊዜ ስለገጠማት እንደ አስደናቂ ነገር ቀጥሎ ያለውን ጽፋለች።

ሙኒክ ከተማ ውስጥ ባለችው ቤተክርስቲያን የአምልኮ ወቅት ነው ያየሁት። ሰውዬው የቀድሞው የናዚ ጀርመን የፀጥታ ሠራተኛ ሲሆን፣ ያኔ አሥር ቤት ውስጥ በነበርኩ ጊዜ፣ ራጄንስበርግ ማስቃያ ማዕከል ውስጥ መታጠቢያው ክፍል በር ላይ ቆሞ አይቼዋለሁ። ከያኔዎቹ ዋና ዋና አሳሪዎቻችን መካከል ለመጀመሪያ ጊዜ እርሱን ማየቴ ነበር። የያኔው ትዝታ በቅፅበት ወደአእምሮዬ መጣ፤ አሥር ቤቱን የሞሉ ፌዘኛ ወንዶች፣ የልብሶች ክምር፣ በበሽታ የገረጣው የእህቴ፣ የቤትሲ ፊት ...።

ለአምልኮ የመጣው ሕዝብ እየወጣ፣ ቤተክርስቲያኑ ባዶ በመሆን ላይ ሳለ ሰውዬው ፈገግ እያለና እጅ እነሣ ወደኔ መጥቶ፡ «ስለ ስብከትሽ እጅግ አመሰግንኻለሁ። አንቺ እንዳልሸው እግዚአብሔር ኃጢአቴን ያጠበልኝ መሆኑን ማሰብ እጅግ ይደንቃል!» አለ ሲጨብጠኝ እጁን በመዘርጋት። ይቅርታ ስለማድረግ ለሕዝብ የሰበኩት እኔ ግን እጄን ከነበረበት አላንቀሳቀስኩም።

የቁጣና የበቀል አሳብ ውስጤ እየተተራመለ፣ የናዚዎች ኃጢአት ታየኝ። ኢየሱስ ክርስቶስ ለዚህ ሰው ሞቶለታል፤ ከዚህ የበለጠ ነገር ልጠይቅ ነው የፈለኩት? «ጌታ ኢየሱስ ሆይ ይቅር በለኝና ይቅርታ እንዳደርግለት እርዳኝ»

ፈገግ ለማለት ሞክርኩ እጄን ለመዘርጋት ታገልኩ። አልቻልኩም። ምንም አልተሰማኝም! ቅንጣት ታህል ደስታ ወይም በጎ ነገር አልነበረኝም። በመሆኑም ከትንፋሼ ጋር፣ «ኢየሱስ ሆይ! ይቅርታ ላደርግለት አልቻልኩም። የአንተን ይቅርታ ስጠኝ» እያልኩ ጸለይኩ።

እጁን በጨበጥኩት ጊዜ በጣም አስደናቂ ነገር ሆነ። ከትከሻዬ ተነሥቶ በክንዴና በእጅ አንዳች የሚነዝር ኃይል ከእኔ ወደሱ የሚተላለፍ መሰለኝ፤ በዚህ ጊዜ ሁለመናዩን ያሸነፈ ፍቅር ከልቤ ወደዚህ ሰው ፈሰሰ።

ስለዚህ የዓለም ፊውስ የሚመሠረተው፣ በእኛ ይቅርታ ላይ ሳይሆን፣ በእርሱ ላይ መሆኑን ተረዳሁ። ጠላታችንን እንድንወድ ሲነግረን፣ ከትእዛዙ ጋር ፍቅርንም ይሰጠናል።

ማስታረቅና የመመለስ መርሆች

ይቅርታ ድርጊትና ሂደት ነው። አራቱን የይቅርታ ሂደቶች ማከናወን ደግሞ፣ በአንተና በበደለህ ሰው መካከል ያለውን ግድግዳ የሚያፈርስ ድርጊት ነው። ያኔ ሂደቱ ይጀምራል። እንቅፋት ወይም አጋጅ የሆነውን ካፈረስክ በጊላ፣ ፍርስራሹን ጠራርገህ የማስተካከሉን ሥራ ትሠራለህ። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን ሂደት «ማስታረቅ» ይለዋል። ይህ ሂደት በግንኙነት ውስጥ ለውጥ እንዲፈጠር የሚመራውን የፀባይ ለውጥ ያመጣል። ይበልጥ በግልጽ ለመናገር፣ መታረቅ ማለት ጠላትነትንና መለያየትን በሰላምና በወዳጅነት መተካት ማለት ነው። ኢየሱስ፣ «ሂደህ ከወንድምህ ጋር ተስማማ» (ቴ. 524፤1ቆሮ. 7፡11፤2ቆሮ. 5፡18-20) ሲል ይህንን መግለጡ ነበር።

መታረቅ ማለት፣ የበደለህ ሰው አሁኑኑ የቅርብ ወዳጅህ መሆን አለበት ማለት አይደለም። ግንኙነትህ ቢያንስ በደሉ ከመፈፀሙ በፊት እንደነበረው ይሆናል ማለት ነው። አንዴ ይህ ከሆነ፣ የተሻለ ግንኙነት ይዳበር ይሆናል። አንተና የበደለህ ሰው በመካከላችሁ ላለው ልዩነት መፍትሄ ለመፈለግ ስትጥሩና እግዚአብሔርም ሲረዳችሁ፣ ዕለት ተእለት የሚያድግ መከባበር እና መደናነቅ ታገኛላችሁ። ከሁሉም ይልቅ፣ ለወዳጅነታችሁ ጥልቅና የበለፀገ ሌላ አቅጣጫ የሚጨምር የጋራ ጥቅምና ግብ ታገኙ ይሆናል።

እርቅ፣ በድርጊቱ ለሚፀፀት ሰው ፀፀቱን የሚገልፅበትንና ታማኝ መሆኑን የሚያሳውቀው ዕድል እንድትሰጠው ይጠይቃል። ይህ አዝጋሚና አስቸጋሪ ሂደት ይሆን ይሆናል! በተለይም በዳዩ ሰው ጎጂና ኃላፊነት የጎደለው ሆኖ ድርጊቱን በተከታታይ ከቀጠለ። ተገቢውን ጥንቃቄ እያደረክ ሂደቱን መቀጠልህ እንዳለ ሆኖ፣ መፀፀቱን ከገለፀ ሰው ዋስትና መጠየቅ የለብህም። ያ ሰው የሚደናቀፍ ከሆነ፣ በፍቅር ፊት ለፊት የመግጠሙን ሂደት፣ እንዲሁም ንስሐና ይቅርታን መደጋገሙ ያስፈልግ ይሆናል (ሱቃስ 173-4)። መሰናክልና የሚያሳዝኑ ነገሮች ቢኖሩም እንኳን፣ ግንኙነታችሁ ሙሉ በሙሉ ወደነበረበት እስኪመለስ ድረስ፣ ስለጌታ

ሲባል የእርቁ ሂደት መቀጠል አለበት።

ምንም እንኳን አንዳንድ ክትንሽ ጥረት፣ ወይም ያለምንም የተለየ ጥረት፣ እርቅ ሊፈፀም የሚችል ቢሆን፣ በብዙ ጉዳዮች ግን እንዲህ የሚለውን አባባል ማስታወስ ያስፈልጋል። «በመንሸራተት ወይም በመንከባለል ላይ ከሆንክ፣ ከተራራ በማሸቆልቆል ላይ መሆን አለብህ» በሌላ አነጋገር፣ ግንኙነትን ወደነበረበት ለመመለስና ለማጠናከር ያልተቆጠበ ጥረት ካልተደረገ፣ በአጠቃላይ ይበላሽል። በተለይ ከከበደና ለረጅም ጊዜ ከቆየ ግጭት በምታንሰራራበት ጊዜ ይህ እውነት ነው። ከሁሉም ይልቅ ይቅርታህን ለማሳየት ግልፅ እርምጃዎች ካልወሰድክ፣ ሌላው ሰው ቅንነትህን በመጠራጠር ይለይህ ይሆናል። እርቅ እንዲደረግ በሦስት ደረጃዎች ከተከተልክ እነዚህ ችግሮች በጎላ ሁኔታ ይቀንሳሉ።

በእሳብ

ብዙዎቻችን «ይቅርታ አደርግልሁለሁ» በምንልበት ጊዜ እንኳን ሰዎች ያደረሱብንን በደል ማሰባችንን ለመተው እንቸገራለን። የቱንም ያህል ብንሞክር ያለፉ ትዝታዎች ወደአእምሯችን መምጣታቸውን ይቀጥላሉ። በመሆኑም ማናቸውንም እንደሀመም የሚሰሙ ስሜቶችን ስንከላከል እንገኛለን።

ይህ ሁኔታ ደርሶብኝ የነበረበትን ጊዜ አስታውሳለሁ። አንድ ጠዋት ከእንቅልፌ በምነታበት ጊዜ ጂም (እውነተኛ ስሙ አይደለም) በቅርብ ቀን ያደረሰብኝን በደል ወዲያው አሰብኩ። ይሁን እንጂ በአሥራ አምስት ደቂቃዎች ውስጥ እነዚያው ሀሳቦች በአእምሮዬ ይገላበጡ ጀመር። እንደገና ከአእምሮዬ ገፋኋቸው፣ ግን ብዙም ሳይቆዩ እንደገና ተመለሱ። ለብዙ ጊዜ ከነዚህ እንደሀመም ከሚሰሙ ሀሳቦች ጋር ከታገልኩ በኋላ፣ እሰልጄ በሆነ ነገር ውስጥ መግባቴን ተረዳሁ። ልቤን እንዲለውጠውና ከነዚህ ሀሳቦች እንዲያላቅቀኝ እግዚአብሔርን በምጠይቀው ጊዜ ቀጥሎ ያሉት የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦች ወደ አእምሮዬ መጡ።

«ነገር ግን ለእናንተ ለምትሰሙ እሳችኋለሁ፤ ጠላቶቻችሁን ውደዱ፤ ለሚጠሏችሁም መልካም አድርጉ፤ የሚረግሟችሁን መርቁ፤ ለሚበድሏችሁም ጸልዩ» (ሉቃስ 627-28)።

«በመጨረሻም ወንድሞች ሆይ፤ እውነት የሆነውን ሁሉ፤ ክቡር የሆነውን

ሁሉ፤ ንጹህ የሆነውን ሁሉ፤ ተወዳጅ የሆነውን ሁሉ፤ መልካም የሆነውን ሁሉ፤ በጎነት ቢሆን ወይም ምስጋና እንደነዚህ ስላሉት ነገሮች አስቡ» (ፊልጵ. 48)።

ኔታ ሆይ «እኚ፣ ነገር ግን እርዳታህ ያስፈልገኛል። ከነዚህ የትኛውንም ለማድረግ በእርግጥ ፈቃደኝነት አይሰማኝም» እልኩና ጸለይኩ። በእግዚአብሔር ፀጋ ለጂም መጸለይ ጀመርኩ፤ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር እንዲሆንና ቀኑንም እንዲባርክለት። ከዚያ በኋላ ሀሳቤ ወደሌላ ነገሮች ተመለሰ። ከአንድ ሰዓት በኋላ የደረሰብኝ በደል በሀሳቤ ሲመጣብኝ፣ እንደገና ለጂም ጸለይኩለት፤ በዚህ ጊዜ፣ ጂም ስለአለው የሚደነቁ ነገሮች እግዚአብሔርን በማመስገን በሚቀጥሉት ሁለት ቀናት ይህ ሂደት እራሱን ደገመና አስደናቂ ነገር ተገነዝብኩ። ጂም ትዝ ባለኝ ቁጥር፣ ሀሳቤ መልካም ሆነ፤ እርሱ ወደፊፀመብኝ በደል መሳቡ ቀረ።

በዚሁ ሁኔታ ነው የመመለስን መርህ የተማርኩት። ደስ የማያሰኝ ልምምድን የማሰብን ሁኔታ በቀላሉ ማቆሙ በጣም ያስቸግራል። ከዚያ ይልቅ አሉታዊ ሀሳቦችንና ዝንባሌዎችን በእምነታዎቹ መተካት አለብን። ይህ መርህ በተለይ የመጀመሪያውን የይቅርታ ቃል ለመጠበቅ በሚሞክርበት ጊዜ በጣም ይረዳል። አንድ ሰው ያደረገብህን ነገር መናገር ወይም ይዞ ማቆየት በምትጀምርበት ጊዜ ሁሉ፣ የእግዚአብሔርን እርዳታ ጠይቅና ለበደለህ ሰው በትጋት ፀልይለት፤ ወይም ስለርሱ «እውነት፣ መልካም፣ ትክክል፣ ንፁህ፣ ቆንጆ፣ የሚደነቅ፣ ድንቅ ወይም ሊመሰገን የሚገባው ነገር» አስብ። በመጀመሪያ፣ አንድ አዎንታዊ አሳብ ለማምጣት ትታገል ይሆናል፤ አንድ ጥሩ አሳብ ወይም ትዝታ ስታገኝ ግን፣ ሌሎቹ በቀላሉ ይመጣሉ። ይቅርታ ልታደርግለት ስለምታስበው ሰው፣ አንድ መልካም ነገር ለማሰብ ካልቻልክ፣ ስለእግዚአብሔር ምሥጋና በተሞሉ አሳቦችና አሁን ባለህበት ሁኔታ ደስ የማይሉ አሳቦችን ሊተካ በሚችል ሥራው ተጠቀም፤ (ፊልጵ. 44-7)።

በቃል

ሉቃስ 627-28 ውስጥ እንደተጠቀመው፣ የመመለስ መርህ በቃላትና በሀሳብህ ይታያል። ስለበደለህ ሰው ለሌሎች በምትናገርበት ጊዜ፣ ስለሰውዬው መልካም ነገሮች ተናገር። እርሱ ስላደረገው ነገር አድናቆትህን ግለጽና ጥሩ ጥሩ

ባህርያት እንዳሉት አሳይ። ከበደለህ ሰው ጋር በምትነጋገርበት ጊዜም ተመሳሳይ ነገር አድርግ። እድንቅ፣ አመስግን፣ አበረታታ!

በተለይም በዳዩ ሰው ከበደለኝነት ወይም ሀፍረት ጋር በመታገል ላይ ከሆነ መልካም ንግግሮች ይጠቅማሉ። ጳውሎስ፣ የቆሮንቶስ ቤተክርስቲያን አባል የሆነ አንድ ሰው በቅርቡ ስለአንድ ከባድ ኃጢአቱ መፀፀቱን በሰማ ጊዜ፣ የቤተክርስቲያኒቱን ሌሎች አባሎች እንዲህ በማለት አዟቸዋል። «ደግሞም ከልክ በላይ አዝኖ ተስፋ እንዳይቆርጥ፣ ይቅር ልትሉትና ልታጽናኑት ይገባችኋል» (2ቆሮ. 2፡7)። ከሌላ ሰው ጋር ያለህን ወዳጅነት እያረጋገጥክና በቅንነት እያነፃፀርከው ሳለ፣ ሁለታችሁም የተሻሻሉ ዝንባሌዎችንና ስሜቶችን መካፈል አለባችሁ።

በድርጊት

ከአንድ ሰው ጋር በእርግጥ ለመታረቅ ከፈለክ፣ የመመለስን መርህ ተግባራዊ አድርግ፣ (1ዮሐ. 3፡18)። ሲ. ኤስ ሉዊስ የተባለ ሰው እንዳለው «ጎረቤትህን ስለመውደድና አለመውደድ በመጨነቅ ጊዜ አታጥፋ፤ እንደምትወድ በሥራ አሳይ። ይህን ስናደርግ ወዲያውኑ ከትልልቆቹ ምስጢሮች አንዱን እናገኛለን። አንድን ሰው ትወደው እንደነበር ስታስመስል ቆይተህ ከሆነ፣ አሁን ወደ እውነተኛው መውደድ ትመጣለህ»።

የሉዊስን አሳብ መጀመሪያ ባነበብኩ ጊዜ፣ በጣም ጨቅላ አስተሳሰብ ነው አልኩ። በኋላ ግን ይገልጥ የነበረውን ያንኑ ነገር ተለማመድኩት። ሚስቴ ኮርሌቴና እኔ በጣም ጥቃቅን ስለሆኑ ነገሮች ስንጣላ፣ ይቅርታ አላደርግላትም ነበር። ደስተኛ ያለመሆኔ ምክንያት፣ ወደግሮሰሪ ሄጀ ጥቂት ጥቃቅን ነገሮችን እንድንዝ ከምታቀርብልኝ ጥያቄዎች ጋር የተያያዘ ነበር (ለመገመት እንደምትችሉት፣ የምግብ ሽቀጣሽቀጦችን መግዛት አልወድም) እያጉረመረምኩ ዕቃ መያዣ ጋራውን እየገፋሁ በግሮሰሪው የውስጥ መተላለፊያ ስንዝ፣ ኮርሌቴ በጣም የምትወደውን ቡና አየሁ። ዛሬ ባታስቀይመኝ ኑሮ፣ ይህን ቡና ገዝቼ አስፈንድቃት ነበር። እነዚህን ቃላት በአሳቤ በማውጣንጥንበት ጊዜ እንኳን፣ ሌላው እኔነቴ ቡናውን እንድንዛላት ፈለገ። ለጥቂት ጊዜ ከሚጋጨው ሀሳቤ ጋር ከታገልኩ በኋላ፣ ቡና ያለበትን እሽግ ቆርቆሮ ብድግ አደረኩ። «የጋውን ለማየት

ብቻ» አልኩ ለራሴ። ቆርቆሮውን እንዳነሳሁ ስሜቴ መለወጥ ጀመረ። ቁጣዬ ተነነና በሚስቴ ፍቅርና ቡናውን ስለጣት ፊቷ ሲበራ በማየት ፍላጎት ተሸነፍኩ። በዚህ መሠረት ወደቤት ከተመለስኩ ጥቂት ጊዜ በኋላ ፍፁም እርቅ አደረግን።

የፍቅር ድርጊቶች፣ ስሜቶችህ ከሚያመጡት ለውጥ የበለጠ ነገር ሊያደርጉ ይችላሉ፤ የይቅርታህን እውነታና ለእርቅ ያለህን መስጠት ባልተሳሳተ አባባል ሊገልጡም ይችላሉ። ቶማስ ኤዲሰን ይህን መርህ የተረዳ ይመስላል። እርሱና የሥራ አጋሮቹ ብሩህ ብርሀን የሚሰጠውን አምቦል በሠሩ ጊዜ፣ አንድ አምቦል ለማምረት በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዓታት ወስዶ ነበር። አንድ አምቦል ሠርቶ ከጨረሰ በኋላ፣ ፎቅ ላይ ወደአለው የሙከራ ክፍል እንዲወስድለት ለአንድ ተላላኪ ልጅ ሰጠው። ልጁ ዞር ብሎ ወደፎቅ ለመውጣት በደረጃዎቹ መወጣጣት ሲጀምር፣ ተደናቀፈና ወደቀ፣ አምቦሉም ደረጃው ላይ ደቀቀ። ኤድሰን ልጁን ከመቆጣት ይልቅ፣ እንዳይደናገጥ አበረታታውና አብረውት ወደሚሠሩት ሰዎች ዞር ብሎ፣ ሌላ አምቦል መሥራት እንዲጀምሩ ነገራቸው። አምቦሉ ከብዙ ቀናት በኋላ ተሠርቶ እንዳለቀ፣ የይቅርታውን እውነታ ባለ ኃይሉ ሁሉ ገለጠው። አምቦሉን ወደሰበረው ልጅ ተጠግቶ አምቦሉን ሰጠውና። «እባክህን ይህን አምቦል ፎቅ ላይ ወዳለው ክፍል ውሰደው» አለ። ያ ልጅ ምን ተሰምቶት እንደነበር አስብ። ለዚህ ታላቅ ኃላፊነት ሊታመን የማይገባው መሆኑን እውቋል። ቢሆንም፣ መታመኑ መጥቷል፣ ምንም፣ እንዳልተፈጠረ ተቆጥሮ አምቦሉ እየተሰጠው ነው። ልጁን ወደ ቡድኑ ይበልጥ ግልፅ፣ ፈጣን ወይም ሙሉ በሙሉ ሊመልሰው የሚችል ሌላ ነገር አልነበረም። ከእግዚአብሔር ጋር ማስታረቅን የተለማመድን ሰዎች ይቅርታችንን በብርቱ ድርጊት ለመግለጥ የቱን ያህል ፈጣኖች መሆን አለን።

ዋና ዋና ነገሮችና ትግበራ

ይህ ነው እንግዲህ ማስታረቅ ፡ ይቅርታን በአሳብ፣ በቃልና ድርጊት በመግለጥ፣ ግንኙነትን እንደገና ታንፃለህ። የደረሰብህ በደል የቱንም ያህል ህመም ያለው ቢሆን፣ በእግዚአብሔር እርዳታ፣ ቃል ልትገባና በመስቀል ላይ የተገለጠውን ይቅርታና ማስታረቅ የመሠለ ተግባር ልትፈጽም ትችላለህ። በእግዚአብሔር ፀጋ፣ ጌታ ይቅር እንዳለህ ይቅር ለማለት ትችላለህ።

በአሁኑ ጊዜ አንዳች ግጭት ውስጥ ያለህ ከሆንክና፤ በግል መፍትሔ ልታገኝለት ካልቻልክ፤ ቀጥሎ የቀረቡት ጥያቄዎች በዚህ ምዕራፍ የቀረቡትን መርሆች በሥራ ላይ እንድታውል ይረዱሃል።

1. ፀበኛህ የበደለህ እንዴት ነው?
 2. ፀበኛህ በየትኞቹ ኃጢአቶቹ ነው ንስህ የገባው?
 3. ንስህ ካልተገባባቸው በደሎች ወይም ኃጢአቶች የትኞቹን ነው የምታልፋቸውና፤ አሁን ይቅር የምትላቸው? (ሊታለፉ የማይገባቸው በደሎች ምዕራፍ 7-9 ውስጥ የተጠቀሱትን መርሆች መሠረት ተግባራዊ በማድረግ አስፈላጊው ነገር ሊከናወንባቸው ይችላል)
 4. የመጀመሪያውን የይቅርታ ውሳኔ አድርግ- ብቻህን ይቅርታ ለማድረግ እንደማትችል እመንና ልብህን ይለውጠው ዘንድ እግዚአብሔርን ጠይቀው።
 5. ይቅርታህን ለበደለህ ሰው ለማሳየት፤ የምትገባቸውን አራት መሃላዎች ጻፋቸው።
 6. የበደለህ ሰው የፈፀማቸው ኃጢአቶች ካስከተሏቸው ውጤቶች የትኞቹን የራስህ አድርገህ ለመውሰድ ትፈቅዳለህ? የበደለህ ሰው ሊሸከማቸው ይገባል የምትላቸው ውጤቶች የትኞቹ ናቸው?
 7. ለበደለህ ሰው ይቅርታ ለማድረግ ከተቸገርህ፡
 - ሀ. እርሱ ስለመፀፀቱ እርግጠኛ ባለመሆንህ ነው? ከሆነ፤ እንዴት በእውነት እንዲፀፀት ልታበረታታው ትችላለህ?
 - ለ. የበደለህ ሰው በማንኛውም ሁኔታ ይቅርታህን ማግኘት አለበት ወይም ይገባዋል ብለህ ታስባለህ? ይቅርታህን በመከልከል ለመቆጣት በመሞከር ላይ ነህ? በደሎ እንደገና እንዳይፈፀም ዋስትና በመፈለግ ላይ ነህ? ከነዚህ አላቦች ወይም ተስፋዎች አንዱ ካለህ ምን ማድረግ ያስፈልግሃል?
- መ. ያንተ በደል ወይም ኃጢአቶች እንዴት ነው ለዚህ ችግር

አስተዋፅኦ ያደረጉት? ብትፀፀት ከነዚህ ኃጢአቶች የትኛውን ነው እግዚአብሔር ይቅር አልልም የሚለው? ይህንን የመሰለ ይቅርታ ማድረግ እንዴት ትችላለህ?

ሠ. ማቴዎስ 1821-35ን እንብብ። የዚህ ምንባብ ፍሬ ነገር ምንድነው? በሕይወትህ እንዴት ሊተገበር ይችላል? እንዲህ ባለ ሁኔታ ውስጥ እግዚአብሔር ለበጎ እንዴት ሊሠራ ይችላል?

ረ. ባለፉት ጊዜያት እግዚአብሔር ይቅር ያለህ ስለምንድነው? አንተ በእግዚአብሔር ላይ ከፈፀምከው ኃጢአት ጋር ሲነፃፀር ፀበኛህ ባንተ ላይ የፈፀመው በደል ምን ያህል ከባድ ነው? በይቅርታው ደስ መሰኘትህን እንዴት ለእግዚአብሔር ልታሳየው ትችላለህ?

8. ይቅርታን እንዴት ታሳያለህ ወይም እርቅን እንዴት ታበረታታለህ?
 - ሀ. በአላብ?
 - ለ. በቃላት?
 - መ. በድርጊት?

9. በዚህ ምዕራፍ በትምህርትነት በቀረቡት መርሆዎች ላይ የተመሠረተ ፀሎት ይዘህ ወደ ጌታ ቅረብ።

የሌሎችን ጥቅሞችም ተመልከት

እያንዳንዳችሁ ሌሎችን የሚጠቅመውንም እንጂ፤ ራሳችሁን የሚጠቅመውን ብቻ አትመልከቱ። ፊሊጵ. 24

እስካሁን በዋናነት ያተኮርነው፤ በግጭት ጊዜ የሚነሱ ግላዊ ጉዳዮችን መፍታት በሚቻልበት ሁኔታ ላይ ነው። ነገር ግን፤ ሁላችንም እንደምናውቀው ግጭት ቁሳቁሳዊ ጉዳዮችንም ያካትት ይሆናል። ሁለት ወዳጃዎች፤ የተበላሸ ንብረትን ለማደስ መከፈል ስላለበት ዋጋ እይስማሙ፤ ወይም ሁለት የንግድ ሰዎች አንድን ውል ፍፁም በተለያዩ መንገዶች ይተረጉሙ ይሆናል። ጎረቤታችን አጥራቸው መታደስ የሚያስፈልገው በመሆኑና ዋጋውን መክፈል የሚኖርበት ማን በመሆኑ ጉዳይ ላይ የተለያየ አሳብ ይኖራቸዋል። እነዚህ መሠረታዊ ጉዳዮች እስኪፈቱ ድረስ፤ ምንም እንኳን ተዛማጅ ግላዊ ጉዳዮች ቢፈቱ፤ ሰላም ሊመጣ አይችልም። በዚህ ምዕራፍ፤ ቁሳቁሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታማኝነት ባለበት ሁኔታ ወደ ስምምነት እንድትደርስ የሚረዱህን አምስት መርሆዎች እንመለከታለን።

ትብብራዊ እና ፋክክራዊ ድርድር

ብዙ ሰዎች በቁሳዊ ጉዳዮች ላይ ሲደራደሩ፤ ወዲያውኑ ፋክክራዊ መንገድን ይመርጣሉ። እያንዳንዱ ሰው የሚፈልገውን ለማግኘትና ሌሎችን የራሳቸው ጉዳይ በሚል ዓይነት የሚጓተቱ ይመስላሉ።

ምንም እንኳን ይህ አቀራረብ ፈጣን ውጤቶች ሲያስፈልጉ ወይም አንድ ሰው ጠቃሚ ሞራላዊ መርሆዎችን በሚከላከልበት ጊዜ ተገቢ ቢሆንም፤ ሦስት ዋና ዋና ድካሞች አሉት። በመጀመሪያ፤ ፋክክራዊ አቀራረብ ብዙ ጊዜ ለችግሩ የተሻለ መፍትሄ ማምጣት ያቅተዋል። ሰዎች አንዱ ሌላውን በመቃረን

በሚሠሩበት ጊዜ፤ በውጫዊ ጉዳዮች ላይ የማትኮር ነገር ይታይባቸዋል፤ በመሆኑም፤ መሠረታዊ የሆኑትን ውስጣዊ ምኞቶችና ፍላጎቶችን ችላ ይላል። ስለዚህ ብዙ ጊዜ ያልተሟሉ መፍትሄዎች ላይ ይደርሳሉ። ውድድራዊ አቀራረብ ብዙ ጊዜ አንዱ ወገን ተወዳዳሪ የበለጠ፤ ሌላው ወገን ያነሰ ማግኘት አለበት ብሎ ያምናል። የተወሰነ ድርሻ የሚለው አመለካከት፤ ዘዴያዊና አጠቃላይ መፍትሔዎችን ለማምጣት አስፈላጊ የሆኑትን ግልጽነትና ተለዋዋጭነትን አይቀበልም።

ሁለተኛ ፋክክራዊ ድርድሮች በቂ አይሆኑም። ይህ ብዙ ጊዜ የሚጀምረው፤ እያንዳንዱ ወገን ግልጽ አቋሙን በማስረዳት ሲሆን፤ ዕድገት የሚመጣው፤ በተከተታይ ማመቻመቻ እና ስምምነቶች ነው። እያንዳንዱ ድርድር፤ መጠኑ ከቀድሞው ግማሽ ያህል ስለሆነና እጥፍ ጊዜ ስለሚፈጅ፤ ሂደቱ እጅግ ብዙ ጊዜ ይወስዳል፤ ጉልህ ተስፋ መቀረጥንም ያስከትላል።

በመጨረሻም ፋክክራዊ ድርድር ግንኙነትን በጎላ ሁኔታ ያጠፋል። ይህ አቀራረብ በጣም ራስ ተኮር ስለሚሆን፤ ሌሎችን በቀላሉ ይጎዳል። ትኩረቱም በግላዊ ግንዛቤዎች እና ስሜቶች ሳይሆን በቁሳቁሳዊ ጉዳይ ላይ ነው። በዚህ ሂደት ውስጥ የገቡ ሰዎች፤ እነዚህ ግንኙነታዊ ነገሮች የማይጠቅሙ የመሆናቸውን መልእክት በሚገባ ይረዳሉ። የፍቃድ ወይም የፍላጎት ተወራራሽ ፋክክር ግልፅ ወደሆነ ማስፈራራት፤ ተፅዕኖና ግላዊ ጥቃት ያመራል። የዚህ ፋክክራዊ ሂደት ውጤት ብዙ ጊዜ በጣም የተጎዳ ግንኙነት ነው።

ከነዚህ ችግሮች ብዙዎቹ ሊወገዱ የሚችሉት በፋክክራዊ ሳይሆን፤ በትብብራዊ ድርድር ነው። ትብብራዊ ድርድሮችን የሚተገብሩ ሰዎች፤ ውይይቱ ውስጥ ላሉ ሰዎች ሁሉ የሚጠቅሙ መፍትሔዎችን ይፈልጋሉ። ለፀበኞቻችን ለመጉዳት ከመሥራት ይልቅ ከነርሱ ጋር በመሥራት፤ ውስጣዊ ፍላጎቶችንና አሳሳቢ ነገሮችን ይበልጥ ለመነጋገርና ለመቀበል እንችላለን። በመሆኑም ብልህነትን የተላበሱና ይበልጥ የተሟሉ መፍትሔዎችን ለመስጠት እንበቃለን። ትብብራዊ ውይይት በተገቢው መንገድ ከተከናወነ፤ አንፃራዊ ብቃት ይኖረዋል። ምክንያቱም፤ በተከላካይነትና ሀሳብን ውድቅ በማድረግ ውዝግብ የሚጠፋው ጊዜና ኃይል ያነሰ ይሆናል። ከሁሉም ይልቅ፤ ትኩረት የሚሰጠው ግላዊ ለሆኑ አሳሳቢ ነገሮች ስለሚሆን፤ እንዲህ ያለው ውይይት ግንኙነቶችን ጠብቆ የማቆየት፤

ከዚያም አልፎ የማሻሻል ሁኔታ አለው።

የትብብር ድርድሮች፣ ለሌሎች ፍላጎቶችና መልካምነት የምንጨነቅ ሰዎች እንድንሆን በሚያዘን መጽሐፍ ቅዱስም የተደገፈ ነው።

«ሳረቤትህን እንደራሰህ ውደድ» (ማቴ. 22:39)

«(ፍቅር) ራስ ወዳድነት አይደለም» (1ቆሮ. 13:5)

«ሌሎች እንዲያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን ነገር እናንተም

አድርጉላችው፤ እራትም ነቢያትም በዚህ ይጠቃለላሉና» (ማቴ. 7:12)

«ሌሎች ከእናንተ እንደሚሻሉ በትህትና ቁጠሩ እንጂ፤ በራስ ወዳድነት ምኞት ወይም ከንቱ ውዳሴ ለማግኘት እንዳች አታድርጉ። እያንዳንዳችሁ

ሌሎችን የሚጠቅመውንም እንጂ፤ ራሳችሁን የሚጠቅመውን ብቻ

አትመልከቱ » (ፊሊጵ. 23-4፤ 1ቆሮ. 10:24)

ለሌሎች በፍቅር ማሰብ ማለት፣ ለጥያቄዎቻቸው ሁልጊዜ መሸነፍ ማለት አይደለም። የራሳችንን ጥቅም የመፈለግ ኃላፊነትም አለብን (ፊልጵ. 24)። ከዚህም በላይ ኢየሱስ፡ «እንደ እባብ ብልሆች እንደርግብ የዋሃን ሁኑ» (ማቴ. 10:16) ብሎ አዘዘ። ፍሮኒሞስ የሚለው ግሪክኛ ቃል «ብልህ» ተብሎ ነው ምንባቡ ውስጥ የተተረጎመው። «አስተዋይ፣ ጠንቃቃ፣ እርቆ የሚያስብ» ማለት ነው። ዋጋ ያለው ምክንያት ካላጣ በቀር፣ ብልህ ሰው፣ በሌሎች አይታለልም ወይም አይሸነፍም። ብልህ ሰው ተዛማጅ መረጃዎችን ከሰበሰበና አማራጮችን ከመረመረ በኋላ፣ እግዚአብሔርን ለሚያከብርና በተቻለ መጠን ለብዙ ሰዎች ለሚጠቅም መፍትሔ ይሠራል። ይህ ሁኔታ እንዳንድ ጊዜ ወደ አንድ ወገን ስምምነት የሚያመራ እንዳይሆን፣ ለመፍትሔው የሁለቱንም ወገኖች አስተዋፅኦ ይጠይቃል።

እነዚህ ምንባቦች እንደሚያመለክቱት፣ ትብብራዊ ድርድሮች ውይይቶች የፍቅርና የብልህነት ጥምረት ተብለው ሊገለጹ ይችላሉ። ይህ የፍቅርና የብልህነት ሂደት ባጠቃላይ አምስት መሠረታዊ ደረጃዎች አሉት። እነዚህም ደረጃዎች፣ ቀጥሎ ባለው ቀላል ህግ ይጠቃለላሉ። ለመወያየት በምትፈልግበት ጊዜ እነዚህን እርምጃዎች ተከተል፤

ተዘጋጅ

ግንኙነቶችን አረጋግጥ

ጥቅሞችን ተገንዝብ

መላ ያላቸው መፍትሔዎችን ፈልግ

አማራጮችን በተጨማሪና በተገቢው ሁኔታ መዘን

እነዚህን ደረጃዎች ይበልጥ በጥንቃቄ በተከተልክ ቁጥር፣ ቁሳቁሳዊ በሆኑ ጉዳዮች ላይ የጋራ ጥቅም ባላቸው ስምምነቶች ላይ ትደርሳለህ።

ተዘጋጅ

ዝግጅት ለውጤታማ ድርድር በጣም ጠቃሚ ከሆኑት ዋና ዋና ነገሮች አንዱ ነው። (ምሳሌ 14:8-22)። በተለይ የጎሱ ወይም ጠንካራ ጉዳዮች በሚኖሩበት ጊዜ ይህ ሁኔታ እውነት ነው። ብዙ ዝግጅቶችን ማድረግ ለመልካም ድርድር ጥሩ ነው።

ጸልይ። እየተዘጋጀህ እግዚአብሔር ትህትናን፣ መለየትንና ጥበብን እንዲሰጥህ ጠይቀው።

መረጃዎችን ሰብስብ። ተዛማጅነት ያላቸውን ሰነዶች በጥንቃቄ አንብብ (ለምሳሌ ከንትራቶችን፣ የቅጥር መመሪያዎችን፣ ደብዳቤዎችን)። ቁልፍ የሆኑ ምስክሮችን አናግር። አስፈላጊውን ምርምር አድርግ።

ጉዳዮችንና ጥቅሞችን እውቅ (ከዚህ በታች እገልጣቸዋለሁ)። ያለመግባባቱን እርግጠኛ ምክንያት ለይ። የተነሡ ጉዳዮችን በጥንቃቄ መዝግብ። የራስህንና የሌሎችን ጥቅም በተረዳኸው መሠረት መዝግብ።

መጽሐፍ ቅዱስን አጥና። ጉዳዩን የሚመለከቱ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆች በትክክል ለይና፣ እንዴት እንደምትተገብራቸው ስለማወቅህ እርግጠኛ ሁን።

አማራጮችን ፍጠር። ለችግሩ ጥቂት ተገቢ መፍትሄዎችን ለማቅረብ እንድትችል፣ ከፀበኛህ ጋር ከመነጋገርህ በፊት የመግባቢያ ሀሳቦች ተለዋወጥ። ይህ አማራጭ እንዴት ፀበኛህን ሊጠቅም እንደሚችል ለማስረዳት ተዘጋጅ።

አፀፋዎችን ወይም ምላሾችን ገምት። እራስህን በፀበኛህ ሥፍራ አድርግና ለምታቀርባቸው አሳቦች ይመጡ ይሆናል የምትላቸውን አፀፋዎች ተንብይ። ለእነዚህ መልሶች የምትሰጠውን አፀፋ አዘጋጅ።

በድርድር ለሚመጣ ስምምነት ተለዋጭ ነገር አቅድ። ድርድሮቹ ለውጤት ባይበቁ፣ ምን እንደምታደርግ በቅድሚያ አቅድ።

ለውይይት ተስማሚ ጊዜና ቦታ ምረጥ። የፀበኛህን ምርጫ ከግንዛቤ

አስገባ።

የመግቢያ ንግግርህን አቅድ። በተለይ በስብሰባው መጀመሪያ ላይ፣ አዎንታዊ በሆነ አነጋገር (ድምፀት) ለመጠቀምና ፀበኛህን ክፍት በሆነ እእምሮ ወደውይይቱ እንዲገባ የምታበረታታበትን ሁኔታ አቅድ።

ምክር ፈልግ። በድርድሩ ስለምትቀጥልበት ሁኔታ እርግጠኛነት ካልተሰማህ፣ ጥበብ የተሞላበት እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት ያለው ምክር ሊሰጡህ የሚችሉ ሰዎችን አነጋግር።

የሚጮኸው ውሻ። ይህን ውይይት በተቻለህ መጠን ተግባራዊና ግልጽ ለማድረግ ከላይ የዘረዘርኳቸውን ለውይይት የሚጠቀሙ አቀራረቦች በእውነተኛ ግጭት ወቅት እንዴት ልንከተላቸው እንደሚገባን አሳያለሁ። ቀጥሎ ያለውን ሁኔታ በዚህ ምዕራፍ እንመለከታለን።

ጂም እና ጁሊዬ ጆንሰን ከከተማ ውጭ በሚገኝ ሰፊ መሬት ላይ ይኖራሉ። የቅርብ ጎረቤቶቻቸው ስቲቭ እና ሳሊ ስሚዝ ተመሳሳይ የመሬት ይዞታ አላቸው። የሁለቱ ቤተሰቦች ቤቶች መቶ ጫማ ያህል ተራርቀው በንብረቶቹ ማዕዘን በአንድ አቅጣጫ ላይ ይገኛሉ። የስሚዝ ቤተሰቦች የተኩላ ዝርያ ያላቸው ውሾችን እንደትርፍ ጊዜ ሥራና እንደገንዘብ ማግኛ ያሳድጋሉ። ከጥቂት ሳምንታት በፊት ሞሊ የተባለና በሳምንት ለብዙ ምሽቶች አልፎ አልፎ የሚጮህ ውሻ አገኙ። የውሻው አናጻጅ ጩኸት፣ የጆንሰንን ቤተሰቦች እንቅልፍ አሳጥቷቸዋል፤ በዚህ ምክንያት፣ ልጆቻቸው በትምህርት ላይ በሚሆኑበት ጊዜ የሚደክማቸው መሆኑን እየገለጡ ይነጫነጫሉ። ችግሩን የሚያባብሰው ደግሞ የስሚዝ ቤተሰቦች ከሌሊቱ በአሥራ አንድ ሰዓት ላይ ውሻቸውን ይመግቡና አንዳንድ ስልጠናዎች መስጠት መጀመራቸው ነው። ይህ ድምፅ የበዛበት እንቅስቃሴ የጆንሰንን ቤተሰብ ሌላ አንድ የእንቅልፍ ሰዓት አሳጣው።

ከአንድ ሳምንት በፊት፣ ሳሊ አትክልት ሥፍራዋ ውስጥ አንዳንድ ነገር ስትሠራ ጂም አያትና፣ የውሻው ጩኸት ስለፈጠረው ችግር አንድ መላ ትፈጥር እንደሆነ ሊጠይቃት ሄደ። ለተፈጠረው ችግር አዝናለሁ አለች፣ የውሻውም ጩኸት ለጥቂት ቀናት ቀነሰ። ነገር ግን በአንድ ሳምንት ውስጥ እንደገና ጀመረና ከቀድሞው የከፋ ሆነ። የውሻው ጩኸት እነሱንም ያስቸግራቸው እንደሆነ ለማወቅ ስቲቭ በአካባቢው ያሉትን ሰዎች ሁሉ ባለፈው እለት ለስብሰባ

ጠርቷቸው እንደነበር አንድ ሌላ ጎሮቤት ለጁሊዬ ነገራት። በውይይቱ ጊዜ ስለጂም ከባድ ነቀፋ መናገሩንም ገለጠላት።

ጁሊዬም የራሷን ጥናት አደረገችና በውሻዋ ጩኸት የተቆጡት ጎረቤቶቿ ጥቂት መሆናቸውን ተረዳች። ሁለት ጎረቤቶቿ የመስማት ችሎታቸው የቀነሰ ሲሆን፣ ከቀሩት አንዳንዶቹ የውሻውን ጩኸት በማይሰሙበት ሁኔታ ከአካባቢው የራቁ ናቸው። ከዚያ በኋላ ስለሁኔታው የአካባቢውን ዓቃቤ ሕግ አነጋገረችና፣ «በርከት ያለ ቁጥር ያላቸው» ጎረቤቶቿን ሰላም የሚነሣን ውሻ ማኖሩ ደንብ መተላለፍ መሆኑን ተረዳች። መጥፎ አጋጣሚ ሆነና፣ ዐቃቤ ሕጉ ውሻው የደንብ መተላለፍ ክስ ለመመሥረት በሚያበቃ ሁኔታ ብዙ ሰዎችን ማስቸገሩን ያመነ አልመሰለም። ስለዚህ፣ ጂም እና ጁሊዬ የባለሥልጣኖች እርዳታ ሳያስፈልጋቸው ለችግሩ መፍትሔ ለመፈለግ መወያየት ያስፈልጋቸዋል።

ጨዋሂው ውሻ የሚፈጥረው ችግር ቶሎ መፈታት የሚያስፈልገው ስለአልሆነ ጂም እና ጁሊዬ ከስሚዝ ጋር ለመወያየት ዝግጅት በማድረግ ብቻ ብዙ ቀን ቆዩ። በየቀኑ ለስሚዝ እየጸለዩ ጥበብና ነገሮችን የመለየት ችሎታ እንዲሰጣቸው እግዚአብሔርን ጠየቁት። ለዚህ ሁኔታ ተዛማጅ የሆኑ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆዎችን የሚተገብሩበትን ሁኔታ በመመካከርም ጥቂት ጊዜ አሳለፉ።

ቅሬታቸውን ለማረጋገጥና ዋና ዋና ናሙናዎችን ለመለየት ውሻው የጮኸባቸውን ጊዜያት መመዝገብ ጀመሩ። ጂም የሚጮሁ ውሻዎችን የሚመለከቱ ደንቦች መኖራቸውን ለማወቅ ንዑሳን አንቀጾችን አነበበ፤ ምንም አልነበረም። ጁሊዬ ወደ ቤተመጻሕፍት በመሄድ በውሻ አሰለጣጠን ላይ የተፃፉ ብዙ መጻሕፍትን አገላበጠች። ጨዋሂ ውሾችን በተመለከተ ኤክስፐርት አሠልጣኞች የሰጧቸውን ሀሳቦች ከባሏ ጋር በዝርዝር ጸፉ።

ጂም እና ጁሊዬ ከዚህ ቀጥሎ ያሉትን ሊታዩ የማገባቸው ሁለት ጉዳዮችን ለዩ፤ (1) እነ ስሚዝ ስለ ውሻው ጩኸት አንድ ነገር እንዲያደርጉ መጠበቁ ተገቢ ነው? (2) ከሆነስ የውሻውን ጩኸት በመጠኑ ለማድረግ ተመራጩ መንገድ ምንድነው? ከዚያም በዚህ ውስጥ ያሉ ጥቅሞችን የመጀመሪያ ዝርዝር አዘጋጁ። ቀጥሎ ያሉት ጥቅሞች እንዲኖሯቸው ወሰኑ። የሠላምና የፀጥታ ፍላጎት፣ ለልጆቻቸው በቂ እረፍት፣ እንዲሁም ከስሚዝና ከሌሎቹ ጎረቤቶቻቸው ጋር ምቹ ግንኙነት። እነስሚዝም ቀጥሎ ያሉት ጥቅሞች እንደሚኖሯቸው ገመቱ።

ውሾችን መውደድ፣ የተጨማሪ ገቢ ፍላጎትና ምናልባትም «ምን ማድረግ እንደሚገባቸው ሲነገራቸው» መከፋት፣ (ተጨማሪ ጥቅሞች በዚህ ምዕራፍ መጨረሻ ገደማ ተመዝግበዋል)።

ከዚህ በኋላ እንደገና ችግሩን ይፈቱ ይሆናል ብለው የገመቷቸውን ሀሳቦች ዝርዝር አዘጋጁ፤ ሀሳቡ የሚከተለውንም ያካትታል። ውሻውን መሸጥ፣ እንዳይጮህ ማስተማር፣ የርቀት መቆጣጠሪያ ያለው ቀበቶ በውሻው አንገት ላይ ማሠር፣ በሚጠለቅ ልጓም አፋን መለጎም፣ እራሳቸው ሰዎች ጆሯቸውን መወተፍ ...። እነ ስሚዝ ለእነዚህ ሀሳቦች የሚሰጡት አፅፋ ለመገመት ሞከሩና ይበልጥ ተግባራዊ ይሆናሉ ያሏቸው ሀሳቦች የሚያስከሉትን ዋጋ እና ጥቅማቸውን በዝርዝር ጻፉ።

ጂምና ጁልዬ በበኩላቸው፣ እነስሚዝ ስለውሻው ጩኸት ምንም እናደርግም ቢሉ፣ እነሱ ምን ማድረግ እንደሚገባቸው በመወያየት ጥቂት ጊዜ አሳለፉ። እነስሚዝን የሚበቀሉበትንና አስቸጋሪ ሁኔታ የሚፈጥርባቸውን መንገድ በመፈለግ ቢፈተኑም፣ ድርጊቱ እግዚአብሔርን እንደማያስደስተው ወይም እንደማያከብረው አወቁ። ስለዚህ፣ እነ ስሚዝ የውሻውን ጩኸት ወዲያውኑ ሊያስቆሙ ባይችሉ፣ ከነርሱ ጋር አዎንታዊ ግንኙነት የሚያዳበሩበትን ሁኔታ ለመፍጠር ይበልጥ ለመሥራት ወሰኑ። ይህን የሚያደርጉት እነ ስሚዝን ምላ ወይም እራት በመጋበዝ፣ ከልጆቻቸው ጋር ለመተዋወቅ በመሞከርና፣ ሊረዷቸውና መልካም ሊሆኑላቸው የሚችሉበትን መንገድ በመፈለግ ነበር።

እነስሚዝ ብዙ ጊዜ የሚያርፉት ቅዳሜ እሳት መሆኑን ጂምና ጁልዬ ተረዱና በዚያን ዕለት ሊያነጋግሯቸው ወሰኑ። ንግግሩም እነስሚዝ ቤት ቢሆን የሚሻል መሆኑን ሊገልፁላቸውም አሰቡ። ይህ ሁኔታ እነስሚዝ ዘና ብለው እንዲወያዩ ያደርጋቸዋል። ጂም በቀጥታ ወደእስሚዝ ሄዶ ከነሱ ጋር በስብሰባ ለመነጋገር መፈለጋቸውን እንዲነግራቸው አቀዱ። ሄዶም እንዲህ ነበር የሚለው፣ «ውሻችሁ አሁን አሁን በጣም ይጮሃል፤ በመሆኑም ልጆቻችን በቂ እንቅልፍ ማግኘት አልቻሉም። ስለዚህ ሁኔታ ጥቂት ደቂቃዎች ወስደን ከእናንተ ጋር እንድንነጋገር ብትፈቅዱልን እንወድ ነበር»

ጂምና ጁልዬ፣ ስቲቭና ሳሊ ለዚህ ጥያቄ ሊሰጧቸው ስለሚችሏቸው ሦስት አፅፋዎች ተወያይተው ተገቢዎቹን መልሶች አቀዱ። ዝግጅታቸው

እንደተጠናቀቀ እነ ስሚዝን ለማነጋገር ተዘጋጁ።

ይህ ብዙ ሥራ ይመስል ይሆናል፤ ነውም። በዚህ እውነተኛ የሕይወት ግጭት፣ ጂም እና ጁልዬ ወይ ሌሊቱን ሳይተኙ በማደር፣ ቀኑን ሙሉ ስለውሻው ጩኸት ሊያጉረመርሙ መዋል፤ ወይም ጊዜ ወስደውና ከጎረቤቶቻቸው ጋር ተወያይተው ለችግሩ መፍትሄ መፈለግ እንደሚኖርባቸው ተገነዘቡ። አንተን፣ ቤተሰብህን፣ ቤተክርስቲያንህን ወይም ሥራህን በተመለከተ በጎላ፣ እንዲሁም በተራዘመ ሁኔታ የሚጎዳ ነገር በሚገጥምህ ጊዜ ተመሳሳይ ምርጫ ማድረግ ያስፈልግህል። በአንድ ችግር ላይ ጊዜ ማጥፋት አለብህ ወይስ የለብህም አይደለም ጥያቄው። ችግሩን ለመፍታት የትና እንዴት ነው ጊዜ የምታጠፋው ነው። ጂም እና ጁልዬ እንደተገነዘቡት፣ ለችግሩ መፍትሔ ለመፈለግ ጊዜህን ቶሎ ከሰጠህ፣ ችግሩን በማገላበጥ የምታባክነውን ጊዜ ታሳጥረዋለህ።

ግንኙነቶችን አረጋግጥ

አንድ ግጭት ባጠቃላይ ሁለት ነገሮችን ይይዛል፤ ሰዎችና ችግር። ብዙ ጊዜ የሰዎቹን ስሜትና ያሳሰባቸውን ነገር ችላ በማለት ትኩረታችንን በሚያለያዩን ችግሮች ላይ እናደርጋለን። ይህ አቀራረብ ብዙ ጊዜ ችግሮችን የመፍቻውን መንገድ ይበልጥ አስቸጋሪ በማድረግ፣ ተጨማሪ ጉዳትና መራራቅን ይፈጥራል። እነዚህን አሳስፈላጊ መወሳሰቦች የማስወገጃው አንዱ መንገድ፣ በድርድሩ ሂደቶች ሁሉ፣ ለፀበኛህ ያለህን ከበሬታና አሳቢነት ማረጋገጥ ነው። ለምሳሌ፣ አንድን ውይይት እንዲህ በሚሉ ንግግሮች ልትጀምር ትችላለህ።

«ከቅርብ ወዳጆቼ አንዱ ነህ። በከተማው እንዳንተ የሚያስብልኝ የለም። ለዚህ ችግር መፍትሔ እንዲገኝለት የምፈልገው፣ ለወዳጅነታችን ትልቅ ዋጋ ስለምሰጠው ነው»።

«ከባድ ሥራ ሠርተህ ይህን ዕዳ በመክፈልህ እደንቅሃለሁ። ስለገንዘባዊ አቅምህ ባልተቋረጠ ሁኔታልት ነገረኝ ስላደረከው ጥረትም አመለካከትህ። በአክብሮት ስላናገርክኝ አመቺ የክፍያ መንገድ ለማዘጋጀት እፈልጋለሁ»

«ይህን ፕሮጀክት በተመለከተ የተሰሙኝን አሳሳቢ ነገሮች ለማዳመጥ ፍቃደኛ በመሆንህ አመሰግናለሁ። ያሳሰቡኝን ነገሮች ምንነት ከመግለጤ

በፊት፣ በዚህ ጉዳይ ላይ ውሳኔ ለመስጠት ያለህን ሥልጣን የማክብር መሆኔን ግልጽ ለማድረግ እፈልጋለሁ። እንዲሁም ይህ ፕሮጀክት የተሣካ እንዲሆን የተቻለኝን ሁሉ እንደማድረግ በግልጽ ላሳውቅህ እፈልጋለሁ።»

ያለምንም ጥርጥር እነዚህ ማረጋገጫ ቃላት በተነጻጸሪ ድርጊቶች መደገፍ አለባቸው። ካልሆኑ፣ ፀበኛህ አታላይና ግብዝ ነህ ከሚል ድምዳሜ ላይ ሊደርስ ይችላል። በድርድር ሂደት ወቅት ለፀበኛህ ያለህን አክብሮት የምትገልጽባቸው ጥቂት መንገዶች ከዚህ በታች ተዘርዝረዋል፡-

በትህትና ተናገር። ሌሎች የሚናገሩትን በአክብሮት አድምጥ። «አባከህ» «እንዳስረዳህ ይፈቀድልኛል?»፣ «... ባደርግ ወይም ... ብል ቅር የሚልህ ነገር አለ?» እና «ምክንያቶቼን በግልጽ ያብራራሁ አይመስለኝም» የሚሉትን በመሳሰሉ ንግግሮች ተጠቀም።

ግላዊ ለሆኑ ጉዳዮች በቂ ጊዜ ስጥ። በቀጥታ ወደቁሳዊ ጉዳዮች ከመሸጋገር ይልቅ፣ ፀበኛህን የሚያሳስቡትን ግላዊ ጉዳዮች ለመረዳት ሞክር። በተቻለ ፍጥነት በግላዊ በደሎችንና አበሳጭ ነገሮችን አስወግድ። ለሥልጣን ተዛዝ። ግልጽና ተገቢ ምክር አቅርብ። በተቻለ መጠን የምትግባባ ሁን፤ የመሪዎችን ሥልጣን አክብር፤ ውሳኔያቸውንም ባለህ አቅም ሁሉ ደግፍ።

በቅንነትና በትኩረት ለመረዳት ሞክር። ሌሎች ለሚያስቡትና ለሚሰማቸው ስሜት ትኩረት ስጥ። ቅን ጥያቄዎችን አቅርብ። በግንዛቤያቸው ላይ ውይይት አድርግ።

የሌሎችን ጥቅም ጠብቅ። የሌሎች ሰዎችን ፍላጎት እና ምኞት የሚያረካ መፍትሔ ስጥ።

ለጋጢአት በምህረት መፍትሔ ስጥ። ሌሎችን ስለሰህተታቸው ማናገር ካለብህ፣ ምዕራፍ 8 ውስጥ በተገለጡት ዘዴዎች ተጠቀም።

መልካም ስም ወይም ዝናን ጠብቅ። በግላዊ ውይይት ወቅት ሌሎች ሰዎች በአቅራቢያው እንዲኖሩ አትፍቀድ። ከሰዎችና ከእግዚአብሔር ፋይዳዎች ጋር የሚዛመዱ መፍትሔዎችን ፍጠር።

አድናቆትና ምሥጋና ስጥ። አንድ ሰው ፋይዳ ያለው ነጥብ ወይም ደስ የሚያሰኝ ፈገግታ በሚያሳይበት ጊዜ፣ ተቀበል ወይም አመስግን።

ለፀበኛህ ያለህን መጨነቅና አክብሮት በቅንነትና በተከታታይ ካረጋገጥክለት፣ ቁሳዊ ጉዳዮችን በታማኝነትና በግልጽነት ለመወያየት የበለጠ ነፃነት ይኖርህል። በአንድ ስምምነት ባትረካም እንኳን፣ በድርድሩ ሂደት መጨረሻ ላይ ከፀበኛህ ጋር ባለህ ግንኙነት መደስትክን ማረጋገጡ ብልህነት ነው። ይህ ድርጊት ግንኙነትህን ከሌላ ጥፋት ይከላከላል፤ ተከታታይ ጉዳዮችን በበለጠ አርኪ ሁኔታ የመደራደር ችሎታህንም ያሸሽላል።

ጨዋሂው ውሻ። እነ ጆንሰን፣ ከነስሚዝ ጋር ያላቸውን ግንኙነት ማፅናታቸው ከእነርሱ ጋር ለመገናኘት ያደረጉት የመጀመሪያ ጥያቄ መሠረታዊ ክፍል ነው። ከእነርሱ እንዲመጣ ከመጠበቅ ይልቅ፣ አንድ ስብሰባ እንዲደረግ በመጠየቅ፣ ጂም ትህትናና አክብሮትን አሳየ። ይህ ሂደት፣ በሁለተኛው ቀን ከነስሚዝ ጋር ባደረጉት የመጀመሪያ ስብሰባ ቀጥሏል። ጂም ስብሰባውን የጀመረው እንዲህ በማለት ነበር፡ «ከኛ ጋር ለመነጋገር ፍቃደኛ በመሆናችሁ በእርግጥ እናመሰግናለን። ይህ ሁኔታ እንደውም እርስ በርሳችን በተሻለ ሁኔታ እንድንተዋወቅና ካለፈው የተሻልን ጎረቤቶች እንድንሆን እድል ይሰጠናል።»

ስቲቭና ሳሊ መልስ እንዲሰጡ ከፈቀደላቸው በኋላ ጁልዬ፣ እነጆንሰንን ካሳሰቧቸው ነገሮች ለአንዳንዶቹ መልስ ብትሰጥ የሚፈቅዱላት መሆን አስመሆናቸውን ጠየቀች። ቃላቷን በጥንቃቄ እየመረጠች፣ «አኔ» ወይም «አኛ» የሚሉ አነጋገሮችን በተቻላት መጠን በብዛት ተጠቀመች። አውቀው ሰው አስጨንቀዋል በማለት እነስሚዝን ላለመኮነን ትጠነቀቅ ነበር። እርሷና ጂም ለነርሱ መልካም መሆንን እንደሚመችም ገለጠችላቸው። ከዚያ በኋላ የሚሰማቸውንና የሚያሳስቧቸውን አንዳንድ ነገሮች እንዲገልጡላት ስቲቭንና ሳሊንን ጠየቀችቸው። እነርሱ በሚናገሩበት ጊዜ፣ ጂምና ጁልዬ በተገቢው ጊዜ ሁሉ ጥያቄዎችን ያነሱ ነበር። «ገባኝ» «ይህን አልተረዳሁም ነበር» እና «ያላችሁበትን ሁኔታ እንድንገነዘብ ይህ ይረዳኛል» በሚሉ አነጋገሮችም መልስ ይሰጧቸው ነበር።

እነስሚዝ ውይይቱ እንደተጀመረ፣ ራስን የመከላከል ሁኔታ ቢታይባቸውም

በመጨረሻ ዘና አሉ። ከነጆንሰን ጋር ያላቸው ግንኙነት እንደፀና፣ እንዲገናኙ ስላደረጋቸው ችግር ለመነጋገር ከጊዜ ወደ ጊዜ ፈቃደኛ እየሆኑ መጡ።

ጥቅሞችን ተገንዝብ

በውይይት እርምጃዎች ስልት፣ (ተዘጋጅ፣ ግንኙነትን አረጋግጥ፣ ጥቅሞችን ተገንዝብ፣ መላ ያላቸው መፍትሔዎችን ፈልግ) በሚሉት ውስጥ፣ ሦስተኛው እርምጃ፣ ባለመግባቱ ውስጥ የገቡ ሰዎችን ጥቅም መገንዝብ ነው። ያኔ ብቻ ነው «ሌሎችን የሚጠቅመውንም እንጂ፣ ራሳችሁን የሚጠቅመውን ብቻ አትመልከቱ» ለሚለው ትእዛዝ ተገቢውን መልስ የምትሰጠው። ጥቅሞችን ለመገንዝብ፣ ከጉዳዮችና ከአቋሞች የሚለዩበትን ሁኔታ መገንዝቡ ጠቃሚ ነው።

አንድ ጉዳይ ሊለይ የማይቻልና ተጨባጭ ጥያቄ ሲሆን፣ ወደአንድ ስምምነት ለመድረስ እንዲቻል መልስ ማግኘት አለበት። ለምሳሌ «የውሻውን ጨኸት ለማስቆም እነ ስሚዝ አንድ ነገር ማድረግ ይኖርባቸዋል?» ወይም «እንዴት ነው እነስሚዝ የውሻውን ጨኸት ለማስቆም የሚችሉት?» የሚለውን ዓይነት።

አንድ አቋም የሚፈለግ ውጤት ወይም አንድን ጉዳይ በተመለከተ የሚኖር የተገለጠ ምልክታ ነው። ለምሳሌ፣ «ውሻው ጨኸቱን ከቀጠለ፣ አስወግደው » ወይም «የኔ ውሻ ነው፣ ምን ላደርግበት እንደሚገባኝ ልትነግረኝ መብት የለህም» እንደሚሉት ያለ።

ጥቅም የሚባለው ሰዎችን የሚያነሳሳ፣ የሚያሳስብ ነገር፣ ምኞት፣ የሚያስፈልግ ነገር፣ ውሳኔነት ወይም አንድ ሰው ፋይዳው የሚያደርገው ነገር ነው። ጥቅሞች ለአቋም መሠረቱናቸው። አንዳንድ ጥቅሞች፣ ተጨባጭና ለመለየት ቀላል ናቸው። ለምሳሌ፣ «ውሾች ማርባትና ማሰልጠን እውቀት፣ ከዚያ የሚገኘው ተጨማሪ ገቢም ያስፈልገኛል» ወይም «ልጆቼ መተኛት ያስፈልጋቸዋል» እንደሚሉት ያሉ። ሌሎች ጥቅሞች ረቂቅ፣ ስውርና ለመለካት የሚያስቸግሩ ናቸው። ለምሳሌ «ካልተገፋ አይሠራም በለው ቤተሰቦቼ እንዲያስቡ አልፈልግም» ወይም «እንደተሳካለት ሰው እንዳስብ የሚያደርገኝና ያደረኩት ብቸኛ ነገር ይህ ነው»።

እነዚህ ምሳሌዎች እንደሚያሳዩት ፍላጎቶች ብዙ ጊዜ አይሰማሙም። የአንድ ሰው ምኞት ውጤት ከሌለው ምኞት ውጤት ጋር ይጋጫል። ጥቅሞችም እንዲሁ እንዳንዴ የሚጋጩ ሲሆኑ፣ በብዙ ሁኔታዎች ግን የተቃራኒ ወገኖች ዋና ጥቅሞች በሚያስገርም ሁኔታዎች ይሰማማሉ። (ለምሳሌ፣ እነ ስሚዝና እነጆንሰን ልጆቻቸው በዚህ ጉርብትና ደስ ብሏቸው እንዲኖሩ ይፈልጉ ይሆናል። ስለዚህ፣ ሰዎች ከፍላጎት ይልቅ ጥቅም ላይ በሚያተኩሩበት ጊዜ፣ ተቀባይነት ያላቸውን መፍትሔዎች መፍጠሩ ቀላል ነው።) ስለዚህ ሰዎች ከአቋም ይልቅ በጥቅሞች ላይ በሚያተኩሩበት ጊዜ፣ ተቀባይነት ያላቸው መፍትሄዎችን ማቅረቡ ቀላል ይሆናል።

መጽሐፍ ቅዱስ ቅጥላጎት ይልቅ፣ ጥቅሞችን የመለየትና በነሱ ላይ የማትኮርን ጥበብ በሚያሳዩ ታሪኮች የተሞላ ነው። ከምወዳቸው የድርድር ታሪኮች አንዱ 1ሳሙ. 25:1-44 ውስጥ ያለው ነው። ዳዊት በእስራኤል ሕዝብ ዘንድ የነበረው ተወዳጅነት፣ ንጉሥ ሳኦል በቅናት ሊገድለው እንዲሞክር እስኪያደርገው ድረስ እጅግ ከፍ ያለ ነበር። በዚሁ ምክንያት ዳዊትና ብዙ ረዳቶቹ ወደበረሃ ሸሽተው በሸፍታነት ይኖሩ ጀመር። በዚህ ሁኔታ በአካባቢው የሚኖሩ ሰዎችን ከብቶች ከዘራፊዎች ይካላከሉ ነበር። በዳዊት ተከላካይነት ከተጠቀሙት ሰዎች አንዱ ናባል የተባለው ባለብዙ ርስትና ሐብታም ነው። በዚሁ መሠረት ዳዊት ስንቅ ባለቀበት ጊዜ፣ የምግብ እርዳታ ጠይቀው እንዲያመጡ አሥር ወጣቶችን ወደ ናባል ላከ። ናባል ከዳዊት ብዙ ጥቅም ያገኘ ቢሆንም፣ የተጠየቀውን ነገር ከልከሉ የተላኩትን ወጣቶች ሰደባቸው። ዳዊት ይህን በሰማ ጊዜ እጅግ ተቆጣ። ናባልንና ሰዎቹን ሊገድል ወስኖም ከአራት መቶ ታጣቂዎቹ ጋር ወዲያውኑ ጉዞ ጀመረ።

በዚህ ጊዜ፣ የናባል ሚስት አቢጊያ፣ ናባል ያደረገውን ተረዳች። ባልዋ ያለበትን እደጋ በመገንዘብ፣ ከዳዊት ጋር የሰላም ንግግር ለማድረግ ጉዞ ጀመረች። በመጀመሪያ እጅግ ብዙ ምግብ በአህያዎች በመጫን ለዳዊት እንዲወስዱለት አገልጋዮቿን አዘዘቻቸው። (የብልህ ሰው ዝግጅት!) ከዚያም አህያዋ ላይ ተቀመጠችና፣ ዳዊት ጥቃቱን ከመጀመሩ በፊት መንገድ ላይ ልትገታው ጉዞ ጀመረች። ዳዊትን ከተራራዎች ግርጌ ባገኘችው ጊዜ፣ ከአህያዋ ወርዳ ሰገደችለትና እንዲህ አለች፦

ጌታዬ ሆይ፤ በደሉ በእኔ ላይ ብቻ ይሁን፤ እባክህን አገልግይህ ታናግርህ፤ የምትልህንም ስማ። ጌታዬ፤ ያን ባለጌ ሰው ናባልን ከቁም ነገር አይቁጠረው፤ ስሙ ራሱ ጅል ማለት ስለሆነ፤ ሰውዬውም ልክ እንደሰሙ ነው፤ ጅልነትም አብሮት የኖረ ነው። እኔ አገልጋይህ ግን ጌታዬ የላካቸውን ጉልማሶች አላየኳቸውም። ጌታዬ ሕያው እግዚአብሔርን በሕያው ነፍስህም እምላለሁ፤ ደም ከማፍሰስና በገዛ እጅህ ከመበቀል የጠበቀህ እግዚአብሔር ነው፤ አሁንም ጠላቶችህና ጌታዬን ሊጎዱ የሚፈልጉ ሁሉ እንደናባል ይሁኑ፤ አገልጋይህም ለጌታዬ ያመጣቸው ስጦታ አንተን ለሚከተሉ ጉልማሶች ይሰጥ። ጌታዬ የእግዚአብሔርን ጦርነት ስለሚዋጋ እግዚአብሔርም ለጌታዬ ሥርወ መንግሥቱን በእርግጥ ለዘላለም የሚያጸናለት በመሆኑ፤ እባክህን የእኔን የአገልጋይህን በደል ይቅር በል፤ በሕይወት ዘመንህም ሁሉ ክፋት አይገኝብህ። ማንም ሰው ሕይወትህን ለማጥፋት ቢያሳድድህ እንኳን፤ የጌታዬ ሕይወት በሕያዋን አንድነት እስራት ውስጥ በአምላክህ በእግዚአብሔር ዘንድ በሰላም ትጠበቃለች፤ የጠላትህን ሕይወት ግን እንደወንጭፍ ድንጋይ ይወነጭፋል። እግዚአብሔር ለጌታዬ በሰጠው ተስፋ መሠረት በጎውን ነገር ሁሉ ባደረገለትና በእስራኤልም ላይ ባነገሠው ጊዜ፤ ጌታዬ የምታዝንበት ምክንያት ወይም የጎሊና ጸጸት አይኖርብህም፤ በከንቱ ያፈሰሰኸውም ደም ሆነ በገዛ እጅህ የተበቀልኸው የለምና። እግዚአብሔር በጎ ነገር ባደረገልህ ጊዜ እኔን አገልጋይህን አስበኝ። ቁጥር 24-31

ይህ አስተዋይነትና ብልህነት የተሞላ ልመና ነው። አቢጊያ ለዳዊት ያላትን መጨነቅና አክብሮት በግልጽ አረጋግጣለች («እባክህ» እያለች፤ እንዲናገር እየጠየቀችና፤ በመደጋገም «ጌታዬ» ብላ እየጠራች) ። ለጆሮው ደስ በሚሉ ቃላትና ዘይቤያዊ አነጋገሮች ተጠቀመች። «እግዚአብሔር ለጌታዬ ሥርወ መንግሥቱን በእርግጥ ለዘላለም የሚያጸናለት በመሆኑ» ሳሙኤል ወደ ፊት እንደሚነግሥ ንጉሥ የቀባው መሆኑን ጠቀሰችና «እንደወንጭፍ ድንጋይ» በማለት ጎልያድን በወንጭፍ የገደለበትን በጣም የከበረ ሕይወቱ ነካቸው። ከ ሁ ሉ ም ይ በ ል ጥ ፤

አቢጊያ፤ ስለራሷ ጭንቀት ከመደስከር ወይም በቀጥታ ከመናገር ፈንታ፤

ዳዊት ባለበት ሁኔታ ዋና ጥቅሙ በሆነ ነገር ላይ አተኮረች። በቅንነት ለዳዊት እርዳታ በማድረጋቸው ንጉሥ ሳኦል አንድ ከተማ ሰዎችን መጨፍጨፉን አቢጊያ ሰምታ ይሆናል (1ኛሙ. 22፡6-9)። ዳዊት በቅርቡ ሳኦልን የመግደል ዕድል ገጥሞት የተወው መሆኑን የምታውቅም ትመስላለች (1ኛሙ. 24፡1-22)። የዳዊት ንፁህ ታሪክና የተከበረ ስሙ፤ በተለይም ከሳኦል ክፉ ታሪክ ጋር ሲነፃፀር፤ ለእርሱ ትልቅ ፋይዳ ያለው ነገር መሆኑን አቢጊያ የተረዳች መሆን አለባት። ዳዊት እጆቹ የንፁሐን ደም ያለባቸው ቢሆኑ ኑሮ፤ የእግዚአብሔርን በረከት፤ እንዲሁም የእስራኤልን ሕዝብ ፍቅርና አክብሮት ያጣ እንደነበርም ተረድታለች። የዳዊት ቁጣ የራሱን ጥቅም እንዳይመለከት አላውሮት ነበር፤ የአቢጊያ ልመና ግን፤ ቁጣውን አበረደውና እንዲህ በማለት ምስጋናውን ገለፀ።

ዛሬ እንድታድኚኝ ወደ እኔ የላከሽ የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን። ደምን እንዳላፈሰስና በገዛ እጄ እንዳልበቀል ዛሬ ስለጠበቅሽኝ ስለበግ አላብሽ እንቺም የተባረክሽ ሁኒ። ጉዳት እንዳላደርሰብሽ የጠበቀኝ የእስራኤል አምላክ ሕያው እግዚአብሔርን፤ እንዲህ በቶሎ መጥተሽ ባታገኚኝ ኖሮ፤ እስኪነጋ ድረስ ለናባል አንድ ወንድ እንኳን ባልተረፈለት ነበር። ... በሰላም ወደቤትሽ ሂጂ፤ እነሆ ቃልሽን ሰምቻለሁ፤ የጠየቅሽኝንም ተቀብያለሁ አላት።

1ኛሙ. 25፡32-35

አስገራሚው ሁኔታ የሚያሳየን፡- «(ጥበብ ከኃይል ይበልጣል)» (መክብብ 9፡16) የሚለውን ነው። ከትብብራዊ የድርድር ጠቃሚ መርሆች ውስጥ አንዱን በምሳሌነት በመጠቀም ያሳየናል። የፀበኛህን ጥቅሞች ይበልጥ ስትረዳና ስትጠብቅ፤ ለስምምነት በሚደረግ ድርድር ላይ ይበልጥ ተግባቢና ውጤታማ ትሆናለህ።

የሌሎች ሰዎችን ጥቅሞች ለመገንዘብ ከመሞከርህ በፊት፤ የራስህን ጥቅሞች በጽሑፍ መዘርዘር ብልህነት ነው። በግጭት ምክንያት የሚመጡ ሦስት ዕድሎችን በማስታወስ፤ እግዚአብሔርን ከማክበር፤ ሌሎችን ከማገልገል፤ እና ኢየሱስን እየመሰሉ ከማደግ ጋር የተዛመዱ ጥቅሞችን በመመዝገብ ልትጀምር ትችላለህ። ከምትይዘው የጥቅም ዝርዝር ይሄኛው ክፍል፤ በዋናነት ያንተ ትርፍ ስለሆነ እነዚህን ጥቅሞች፤ በተለይም በድርድር መጀመሪያ ላይ ለፀበኛህ መግለጡ

ተገቢ አይሆንም።

በተጨማሪም፣ በግል የሚያሳስቡ ነገሮችን ፣ ምኞቶችን ወይም ከላይ በተገለጡ ምድቦች በአንዱም ያልተካተቱትን ደካማ ጎኖች ልብ ማለት አለብህ። የምትጽፈው ዝርዝር፣ ለአንተ ፋይዳ ያላቸውን ነገሮች ሁሉ፣ ወይም ለዚህ የተለየ ሁኔታ ሊያሳሳሱ የሚችሉ ነገሮችን ማካተት አለበት። ይህ ዝርዝር አንዴ በትክክል ከተሠራ፣ ከፍተኛ ቅድሚያ ሊሰጣቸው የሚገቡ ጥቅሞች የተሞሉ መሆናቸውን ለመለየት ይረዳል። በኋላ ከብዙ ጥቅሞች መካከል የምትፈልገውን መምረጥ በሚኖርብህ ጊዜ፣ ብልህ ውሳኔ እንድታደርግ ይህ ይረዳህል።

ከዚያ በኋላ የፀበኛህን ጥቅሞች ለይተህ ለማወቅ ሞክር። ክርሱ ጋር ከመገናኘትህ በፊት፣ ያገኘህውን መረጃ ለመተንተን ወይም ይሆናሉ የሚባሉ ጥቅሞችን ዝርዝር ለመመዝገብ እንድትችል ምስጢራዊ ጥናት አድርግ። ከፀበኛህ ጋር ፊት ለፊት በምትነጋገርበት ጊዜ፣ የተደበቁ ጥቅሞችን የሚገልጡ ንግግሮችና ድርጊቶችን ሁሉ በጥንቃቄ ልብ ማለት ይኖርብሃል። በተገቢው ጊዜ፣ «ለምን?» እና «ለምን አይሆንም?» እንዲሁም «አንዴት?» የሚሉ ጥያቄዎችን ማቅረብ ተጨማሪ ግንዛቤዎችን ያስገኛል።

የአያንዳንዱን ወገን ጥቅሞች በግልፅ ማውጣቱ ብዙ ጊዜ ይረዳል። ይህን የማድረጊያው አንዱ መንገድ፣ በግልፅ የታወቁትን ጥቅሞች ሁሉ በወረቀት ላይ መጻፍ ነው። ምን በማድረግ ላይ መሆንህን ለፀበኛህ ግለጽለት፣ በመመዝገብ ላይ ያለህውን ዝርዝርም አንብብለት። ከዚያም የቀሩ ምን አሳሳቢ ነገሮች፣ ግቦች ወይም ጥቅሞች እንዳሉት ጠይቀው። የሚያቀርባቸው ነገሮች ተገቢና ቁም ነገር እዘል ለመሆናቸው በተቻለ መጠን እውቅና ስጥ። ግንዛቤህን ግልፅ ለማድረግ ጥያቄዎችን አቅርብ። ትኩረትን ተመሳሳይ ወደሆኑ ጥቅሞችና ወደስምምነት ክልል በመሳብ እውንታዊ ሁኔታ ፍጠር።

አንተና ሌላው ሰው የያንዳንዳችሁን ጥቅሞች ከተረዳችሁ፣ አንድ ስምምነት ላይ ለመድረስ የሚያስፈልጓችሁን ጉዳዮች እንደገና ለመግለጥና ቅደም ተከተሎችን ለማስቀመጥ ትችላላችሁ። ቀላል ጉዳዮችን በዝርዝርህ መጀመሪያ ላይ መዝግባቸው፣ በከዚያ ላይ በመጀመሪያ ከተስማማችሁ፣ አንዳንድ አዎንታዊ ውጤቶችን በጣም በፍጥነት መመልከት አለባችሁ። ይህ የበለጠ ትብብርን በማበረታታት ወደ አስቸጋሪዎቹ ጉዳዮች የምትሸጋገሩበትን ጊዜ ፍጥነት

ይጨምርላሃል።

የሚጮኸው ውሻ፣ ጂምና ጁሊዬ ከነስሚዝ ጋር ለመነጋገር በተቀመጡ ጊዜ፣ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሊነሱ ይችላሉ ብለው ያሰቧቸውን ጥቅሞች ዝርዝር አዘጋጅተው ነበር። ዝርዝሩ ቀጥሎ ያሉትን ነገሮች አካቷል።

1. በአሁኑ ጊዜ ምስጢር የሆኑ የግል ጥቅሞች

1.1. እግዚአብሔርን ማክበር

1.1.1. እመን፣ ታዘዝ፣ ምስል፣ እና አክብረው

1.1.2. የወንጌልን ኃይል በሕይወታችን እናሳይ

1.1.3. ጥቃቅን በደሎችን እንለፋቸው

1.1.4. በሰላም ለመኖር ስንል የምንችለውን ሁሉ እናድርግ

1.1.5. ፍትሐዊ እና ትክክል የሆነውን እናድርግ

1.1.6. ፍቅርና ምህረትን እንማር

1.1.7. እውነትን በፍቅር እንናገር

1.2. ሌሎችን እናገልግል

1.2.1. ክርስቲያን መሆን ማለት ምን ማለት መሆኑን በምሳሌነት እያሳየን ልጆቻችንን እናስተምራቸው

1.2.2. ለነስሚዝ ጥሩ ሰዎች እንሁንላቸው፣ ተጨባጭ በሆኑ መንገዶችም ልንረዳቸው እንሞክር።

1.2.3. ከተቻለ፣ እነስሚዝ እርሱን ለመከተል ይበረታቱ ይሆናል በሚል ተስፋ (እማኞች ካለሆኑ) ሊየሱስ በህይወታችን ያደረገውን ልዩነት እናሳይ፣ እንግልጥም።

1.2.4. እነስሚዝ መለወጥ ያለባቸውን ነገር እንዲያዩ እንርዳቸው፣ የምንችለውን ማበረታቻና እርዳታም እንስጣቸው።

1.3. ክርስቶስን ለመምሰል እንደግ

1.3.1. ይበልጥ በነቃ ሁኔታና ሁልጊዜ በእግዚአብሔር መደገፍን እንድንማር፣ ድካማችንን በግልጽ እንመልከት

1.3.2. በእግዚአብሔር እርዳታ እንድንፀፀትና እንድንለወጥ፣ ኃጢአታችንንና ጣላቶቻችንን ይበልጥ ግልፅ በሆነ ሁኔታ እንመርምራቸው።

1.3.3. በጌታችን የምናያቸውን ባህርያት፣ ማለት፣ ፍቅር፣ ደስታ፣

ሰላም፣ ትእግሥት፣ በጎነት፣ መልካምነት፣ ታማኝነት፣

ጭምትነት፣ ራስን መግዛት፣ መለየት፣ ጥበብንና በመከራ
ሀሴት ማድረግን እንለማመዳለን።

2. ልንገልጣቸው የሚገቡ የግል ጥቅሞች
 - 2.1. ሰላምና ፀጥታን መመኘት (ወደገጠር የተዛወርንበት ምክንያት)
 - 2.2. ለራሳችንና ለልጆቻችን በቂ እረፍት
 - 2.3. ከነስሚዝና ከሌሎች ጎረቤቶቻችን ጋር የተመቻቸ ግንኙነት
 - 2.4. ልጆቻችን በአካባቢያቸው አጫዋች ጓደኞች እንዲኖሯቸው፤
ከነስሚዝ ልጆች ጋር እንዲገባቡ ማድረግ
3. ተገቢ በሚሆንበት ጊዜ እነስሚዝ ያነሷቸው ይሆናል የሚባሉ ጥቅሞች
 - 3.1. ውሾችን መውደድ
 - 3.2. የተጨማሪ ገቢ ፍላጎት
 - 3.3. ከጎረቤቶቻቸው ጋር የተመቻቸ ግንኙነት
 - 3.4. ልጆቻቸው ከልጆቻችን ጋር እንዲገባቡ
4. እነስሚዝ ይኖራቸው ይሆናል ብለን የምናስባቸውና ልናነሣቸው የማይገቡ ጥቅሞች።
 - 4.1. ለሌሎች ግዴሳሾች፣ እንዲሁም በጣም ቁጡ እንዲሆኑ
የሚያደርጋቸውና በትዳራቸው ወይም በቤተሰባቸው ውስጥ
ያለ ችግር
 - 4.2. ውድ የሆኑ መፍትሄዎችን እንዳይፈልጉ በቂ ገንዘብ የላቸውም
(ለምሳሌ የውሻቤት መሥራት)
 - 4.3. «ማድረግ የሚገባቸውን ሲነገሯቸው» መቆጣት

ከነስሚዝ ጋር ለጥቂት ጊዜ ተቀምጠው ከተወያዩ በኋላ፣ ጂም እና ጁልዬ፣ በተፈጠረው ሁኔታ ውስጥ አንዱ የሌላኛውን ጥቅም ለመረዳት መሞከር እንዳለበት ሀሳብ አቀረቡ። የጥቅምን ምንነትና ይህ እርምጃ አነሱን ለመገንዘብ እንዴት እንደሚረዳቸው እነጆንሰን ከገለጡ በኋላ፣ ስቲብና ሳልይ ወዲያውኑ ወደአቋማቸው በመግባት ውሻቸውን ሞሊን ሊያጡት ፈቃደኞች እንዳልሆኑ ገለጡ። ጂም ፦ «ውሻችሁን በጣም ትወዱት የለም?» በማለት ይህን አንድ አንድ ጥቅም ቆጠረው። ጂም እና ጁልዬ ከራሳቸው ጥቅሞች ጥቂቱን ገለፁና እነስሚዝ ሌሎች ጥቅሞቻቸውን እንዲገልፁ በመፍቀድ ዝም አሉ። እነጆንሰን የነስሚዝን ቃላት በማንፀባረቅና በራሳቸው አባባል በመድገም፣ የሚናገሩትን

እንደሚያዳምጧቸውና በነሱ ወገን ያለውን ነገር ለመረዳት በመሞከር ላይ መሆናቸውን አሳዩ። ይህ ሁኔታ እነስሚዝን ይበልጥ ግልፅ እንዲሆኑ አደረጋቸው። በውይይታቸው መሀል፣ ጂም እና ጁልዬ የነስሚዝን ጥቅሞች በመጀመሪያ ደረጃ ለማነሣሣት ያደረጉት ጥረት በመጠኑ ትክክል መሆኑን፣ ግን ገና ያላለቀ መሆኑን ተረዱ። እነስሚዝ ቀጥሎ ያሉት ተጨማሪ ጥቅሞች እንዳሏቸውም ተገነዘቡ።

ስቲቭ እና ሳሊ፣ ሁለቱም የመጡት ውሾችን ከሚወዱና እንዲሁም ብዙ ጊዜ ጉልበታቸውን በእነርሱ ላይ ካፈሰሱ ቤተሰቦቻቸው ሲሆን፣ ውሻቸው የተገኘቸው የሳሊ አባት ከሚወዷቸው ውሾች ከአንዷ ነው። ስቲቭ በሂሳብ ሠራተኛነት ሥራው በደንብ ውጤታማ መሆኑ አልተሰማውም፤ በውሻ አርቢነትና አሰልጣኝነት ግን ትልቅ እርካታና ስኬት አግኝቷል።

ስቲቭና ሳሊ ለውሻቸው ይህን ያህል ከፍተኛ ዋጋ እንዲሰጡት ካደረጓቸው ምክንያቶች አንዱና ዋነኛው፣ መላው ቤተሰብ አብሮ ለመሥራትና ለመጓዝ ሳይሆን ለሰጣቸው መሆኑ ነው። በተጨማሪም ለውሻዎቹ እንክብካቤ በማድረግ ለልጆቻቸው ስለ ኃላፊነት ማስተማር ችለዋል።

ስቲቭና ሳሊ ቤተሰቦቻቸውን ለመጎብኘት ከከተማቸው በሚወጡበት ጊዜያት ስለውሾቻቸው ይጨነቃሉ። የሚያምኑትና ለውሾቹ፣ ተገቢውን እንክብካቤ የሚያደርግላቸው ሰው አላገኙም።

ከብዙ ዓመታት በፊት ቤታቸው ተዘርፎ ስለነበር፣ ሳሊ ድርጊቱ ይደገም ይሆናል የሚል ፍርሀት አድርባታል። ስለዚህ በችግር ጊዜ የሚጮሀ ውሻ መኖሩ ለነርሱ ዋስትና ነበር።

ጂም እና ጁልዬ እነዚህን አዳዲስ ጥቅሞች ሲገነዘቡ፣ ውሻውን ማስወገዱ ለነስሚዝ አንድ አማራጭ እንደማይሆንላቸው ተረዱ። ይህን ችግር የመፍታቱ ሥራ አንዳንድ ጥቃቂዎች ማድረግን የሚጠይቅ ሆነ።

ፈጠራዊ መፍትሄ ፈልጎ

የተሻሉ መፍትሔዎችን በመፈለግ ስልት ውስጥ አራተኛው ደረጃ፣ በተቻለ መጠን ብዙ ፍላጎቶችን የሚያረኩ መፍትሄዎችን መሻት ሲሆን፣ ይህ ሂደት መጀመር ያለበት በድንገተኛ ፈጠራ ነው። እያንዳንዱ ሰው ወደ አእምሮው

የመጣውን የመፍትሔ አሳብ እንዲሰነዝር ይበረታታል። አሳብና የፈጠራ ችሎታ መበረታታት ይገባል፤ አሳቡን የመመዘኑና የመወሰኑ ሥራ ግን፤ ለሌላ ጊዜ መተላለፍ አለበት። ተገቢውን መፍትሄ በመፈለግ ላይ እያለህ፤ ለችግርህ አንድ መፍትሄ ብቻ አለው የሚለውን ግምት አስወግድ። ተመራጭ የሆነው መፍትሄ የሌሎች አማራጮችን ቅንብር ያካትት ይሆናል። ስለዚህ፤ የተለያዩ አማራጮችን ለማቀናበር ከተለያዩ አሳቦች በሚገኙ ነገሮች የመጠቀም ነፃነት ይሰጣህ።

በዚህ ደረጃ «ጥቅምን ለማስፋት» የነቃ ጥረት አድርግ። የስምምነታችሁ አንድ አካል በመሆን መልስ የሚያገኙ ተጨማሪ ጥቅሞችን ለማቅረብም ሞክር። ለምሳሌ የውይይቱ ዋና ጉዳይ ጎረቤትህ የፈረሰ አጥሩን የሚጠግንበት ሁኔታ ቢሆን፤ መኪናህ ማቆሚያ ቤት ላይ ይወድቃል የተባለውን ዛፍ በማስወገዱ ሥራ ጎረቤትህን ልትረዳው ትችላለህ። በጋራ ጥቅሞች ላይ በማትኮርና፤ የጋራ ትርፍ የሚያስገኙ አማራጮችን በመፍጠር፤ አስቸጋሪ የሆኑ የክርክር ነጥቦችን ማስማሚያና ማበረታቻዎችን ልትፈጥር ትችላለህ።

አማራጭ የሆኑ መፍትሔዎችን ለይተህ ማወቅ ስትጀምር፤ አማራጮቹን ለፀበኛህ ለማሳመን መጣር አለብህ። በሌላ አነጋገር፤ እነዚህ መፍትሔዎች ለፀበኛህ የሚጠቅሙበትን ሁኔታ ግለጥ።

የሚጮኸው ውሻ፤ እነጆንሰንና እነስሚዝ፤ ስለጥቅሞቻቸው ከተወያዩ በኋላ ፤ ለችግራቸው የሚሆኑ አንዳንድ የተሻሉ መፍትሔዎችን መፈለግ ጀመሩ። እነስሚዝ፤ እነጆንሰን ትክክለኛ ሰዎች ለመሆን በመሞከር ላይ መሆናቸውን ማመን ሲጀምሩ፤ ይበልጥ ዘና በማለት አንዳንድ የመግባቢያ አሳቦችን አመጡ፤ ካቀረቧቸው አሳቦች ጥቂቶቹ እነሆ፦

እነጆንሰንና ልጆቻቸው የድምፅ መከላከያ ወይም መቀነሻ ሊገዙ ይችላሉ። በውሻው አንገት ላይ በሚታሰር የርቀት መቆጣጠሪያ መሣሪያ ዓማካይነት ለውሻው ንዝረት እያስተላለፈ በሌሊት አንዳይጮህ የሚያስተምረው መሣሪያ ማድረግ።

ድምፁን ለማፈን በቤቶቹ መካከል አጥር ማጠር ወይም ዛፎች መትከል ውሾችን ከማለዳ ይልቅ ረፋዱ ላይ ማስተማር።

እነጆንሰን ውሻ በሚጮህበት ጊዜ ሳይሆን፤ ሌላ ጊዜ የሚያንቃላቱበትን ሁኔታ

ሊፈጥሩ ይችላሉ።

በእስሚዝ ቤት ላይ ሌሊት ሮኒክ የሆነ ማንቲያ መሣሪያ መግጠም።
የእጅንሰንን ልጆች የመኝታ ክፍል፤ የውሻው ጩኸት በጣም ወደማይሰማቸው ራቅ ወዳለ የቤቱ ክፍል ማዛወር።

በውይይታቸው አጋማሽ ላይ ፤ ሳሊ፤ ውሻው በብዛት የሚጮህበትን ጊዜ ለአጭር ጊዜ እንዲያስቡበት አሳብ አቀረበች። ጊዜውን ሲያነፃፅሩ፤ አብዛኛው የሌሊት የውሻ ጩኸት የሚከናወነው፤ እነስሚዝ ከከተማ ውጭ በሚሆኑበት ጊዜና ውሻው ለማንኛውም እንቅስቃሴ ከቤቱ በማይወጣበት ጊዜ መሆኑን ደረሱበት። እነ ስሚዝ በማይኖሩበት ጊዜ ውሾቹን የሚንከባከባቸው ሰውዬ የሚመጣው፤ ምግብና ውሃ ሊሰጣቸው ነው። ውሻው ምናልባት ቤቱ ውስጥ ለረጅም ጊዜ ተዘግቶበት የሚደክመው መሆኑን በመገንዘብ ትልቋ ልጃቸው ካረን ለውሻው ምግብና ውሃ በመስጠት፤ እነስሚዝ በማይኖሩበት ጊዜም በየቀኑ እንድታንሸራሽራቸው ጁልዬ አሳብ አቀረበች። ካረን ኃላፊነት የሚሰማትና ጥንቁቅ ልጅ መሆኗን ሳሊ ስለምታውቅ አሳቡን ከመቀበሏም በላይ፤ ካረን ለምታከናውነው ሥራ ገንዘብ ሊከፍሏት እንደሚችሉም ገለጠች። ስቴቭ ግን ካረን ውሻውን ልትቆጣጠረው መቻሏን ስለተጠራጠረ፤ በዚህ አሳብ ለመስማማት ፍቃደኛ አልሆነም።

ሳሊ፤ የውይይቱን ትኩረት ለመለወጥ በመሞከር ፤ ውሻው አንዳንዴ እነሱ ቤት በሚኖሩበት ጊዜም እንደሚጮህ ገለፀች። ይሄኔ ጁም፤ «ውሻው የሚጮኸው ምን ሲያይ ነው ብለሽ ታስቢያለሽ?» አለና ጠየቃት። ሊሆኑ የሚችሉ ብዙ አሳቦች ወደ አእመሯቸው መጡ። ሊሆን የሚችል የመሰለው ነገር፤ ውሻው የሚጮኸው በአቅራቢያው ባለው አውራጎዳና በሚያልፉ ሰዎች ላይ መሆኑ ነው። ስቴቭ፤ የውሻውን ቤት ውሻው አውራጎዳናውን ሊያይ ወደማይችልበት አቅጣጫ ቢዛወር ፍቃደኛ መሆን አለመሆኑን ለመረዳት ጁም ስቴቭን ጠየቀው።

ስቴቭ፤ ያን ለማድረግ ጊዜ የሌለው መሆኑንና ሥራውን የሚያከናውን ሰው ለመቅጠርም በጣም ውድ እንደሚሆንበት ገልጦ አሳቡን ሳይቀበለው ቀረ። «ከዚሁ ጋር » ቀጠለ ገግጥሩን ፤ «ውሻው በመንገድ ተላላፊዎች ላይ ነው የሚጮኸው የሚለውን አሳብ አላመንኩበትም። በመሆኑም የውሻውን ቤት ወደ

ሌላ ሥፍራ ማዛወሩ ትርፉ ጊዜ ማባከን ብቻ ነው። ከዚህም ሌላ በሌላኛው የቤቱ አቅጣጫ ከሰዓት በኋላ ጥላ የለም፤ ውሾች በፀሐይ እንዲጎዱ አልፈልግም።»

ጥቂት ተጨማሪ መንገዶችን ከተወያዩ በኋላ፣ የሲቲቭ ትእግሥት በማለት ላይ መሆኑ ለጂም ተሰማው። ስለዚህ፣ ጥቂት ቀናት በመውሰድ ስለሁኔታው እንዲያስቡና እንደገና ረቡዕ ማታ ተገናኝተው እንዲነጋገሩ ሀሳብ አቀረበ። እነ ስሚዝ በሀሳቡ ተስማምተው በሚሄዱበት ጊዜ፣ ከነሱ ጋር ለመገናኘት ፍቃደኞች በመሆናቸው ጂም እና ጁሊዬ አመሰግኗቸው።

አማራጮችን በተጨማሪና በተገቢው ሁኔታ መዝናቸው

አማራጭ መፍትሔዎችን በመፈለግ ሥልት ውስጥ የመጨረሻው እርምጃ፣ ወደተሻለ ስምምነት ለመድረስ እንድትችል፣ የተሻሉ መፍትሔዎችን በተጨማሪና በተገቢው ሁኔታ መመዘን ነው። ቀደም ያሉት እርምጃዎች ቢሳኩም እንኳን፣ እዚህ ደረጃ ላይ ስትደርስ ጉልህ የሀሳብ ልዩነቶች ይገጥሙህ ይሆናል። በፍቃዶች ጦርነት ውስጥ ውይይቶች እንዲዳከሙ ከፈቀድክ፣ የቀደሙት ሥራዎችህ ከንቱ ይሆናሉ። ስለዚህ፣ በግል አሳቦች ላይ ከመደገፍ ይልቅ፣ እፊትህ ያሉትን አማራጮች ለመመዘን በተጨማሪ መመዘኛዎች ላይ ጽና። ጉዳይህ ከክርስቲያኖች ጋር ከሆነ፣ ወደ ተገቢዎቹ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆች ሂድ። በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ ተገቢ እውነቶችን፣ ግልፅ ህግና መመሪያዎችን፣ ወይም ሞያዊ ሪፖርቶችን አቅርብ። በተጨማሪም፣ ከኢክስፐርቶች ወይም ከተመሰከረላቸው አማካሪዎች ምክር ጠይቅ።

የዳንኤል መጽሐፍ ተጨማሪ ምዘናን በተመለከተ አንድ ጉልህ ምሳሌ አለበት። ናቡከደነፆር ከክርስቶስ ልደት በፊት በ605 ኢየሩሳሌምን ባጠቃት ጊዜ፣ ከታወቁ ቤተሰቦች መካከል እስራኤላውያንን ማርኮ ወደባቢሉን ወሰደ። የቤተመንግሥቱን ጃንደሪዎች አለቃም፣ «የአካል ጉዳት የሌለባቸው መልከመልካሞች ማንኛውንም ትምህርት የመማር ችሉታ ያላቸው፣ ዕውቀት የሞላባቸው፣ ሁሉን ነገር በፍጥነት መረዳት የሚችሉትንና በንጉሡም ቤት ለማገልገል ብቃት ያላቸው» (ዳን. 1:4) መርጦ እንዲያመጣሉ አዘዘው። እነዚህ ውስጥ፣ ዳንኤልን (ብልጣሶር)፣ አናንያ (ሲድራቅ)፣ ሚሳኤልን (ሚሳቅ)፣ አዛሪያን (አብድናን) ይገኙባቸዋል።

እርሱና ጓደኞቹ ለንጉሡ ከሚቀርበው ምግብና የወይን ጠጅ የሚለጣቸው መሆኑን ዳንኤል በተረዳ ጊዜ፣ ሌላ ምግብ እንዲበሉ እንዲፈቅድላቸው የጃንደሪዎቹን አለቃ ጠየቀው። እርሱም ምንም እንኳን ቢያዝንላቸው፣ እንዲህ በማለት የዳንኤልን ጥያቄ ሳይቀበለው ቀረና፣ «መብሉንና መጠጡን የመደበላችሁን ጌታዬን ንጉሡን እፈራለሁ፤ በዕድሜ እንደእናንተ ካሉ ወጣቶች ይልቅ ከሰታችሁ ብትታዩ በንጉሡ ዘንድ በራሴ ላይ አደጋ ታስከትሉብኛላችሁ» አለ (ቁጥር 10)። ይህ ሁኔታ ዳንኤልን ከሁለት አስደናቂ ምርጫዎች ጋር አጋፈጠው። ምግቡን ተመግቦ እራሱን ማርከስ፣ ለአዚያም አልበላም ብሎ ወይ እስኪሞት መራብ ወይም ባለመታዘዝ ምክንያት መገደል። ከዚያ ይልቅ ፈጠን ብሎ እንዲህ አለ፡-

ዳንኤልም የጃንደሪዎቹን አለቃ በዳንኤል፣ በአናንያ፣ በሚሳኤልና በአዛርያ ላይ የሾመውን መጋቢ እንዲህ አለው፤ «እባክህ አገልጋዮችህን ለዐሥር ቀን ያህል ፈትነን፤ ለመብል ከአትክልት፣ ለመጠጥም ከውሃ በስተቀር ምንም አይሰጠን፤ ከዚያም የእኛን መልክና የንጉሡን መብል የሚበሉትን ወጣቶች መልክ አስተያይ፤ በአገልጋዮችህ ላይ የወደድክውን አድርግብን። እርሱም በዚህ ነገር ተስማማ፤ ለዐሥር ቀንም ፈተናቸው። ከአሥር ቀን በኋላም የንጉሡን መብል ከበሉት ከሌሎች ወጣቶች ይልቅ ጤናማዎችና ሰውነታቸው የወፈረ ሆነው ተገኙ። ስለዚህ መጋቢው ምርጥ የሆነውን ምግባቸውንና ሊጠጡት የሚገባውን የወይን ጠጅ አስቀርቶ በምትኩ አትክልት ሰጣቸው።»

ዳንኤል 1:11-16

ለመመልከት እንደምትችለው፣ ዳንኤል የድርድር ስልቱን ያዘጋጀው በጥንቃቄ ነው። በእርሱ ላይ ሥልጣን ላላቸው ሰዎች ያለውን አክብሮት አረጋገጠ። በእግዚአብሔር ፀጋ፣ የሚያነጋግራቸውን ሰዎችን ጥቅም ተገንዝቧል። ንጉሡ ምናልባት ጤናማና ጠቃሚ ሰዎችን ፈልጓል። ባለሥልጣኑ እራሱን ከቅጣት ለማዳን ፈልጓል። ዳንኤል፣ በራሱ ጥቅሞች ላይ ከማትኮር ይልቅ፣ የነርሱንና የራሱንም ጥቅሞች የሚያስከብር መፍትሔ ፈለገ። ከዚያም የግሉን አሳብ ከማቅረብ ይልቅ ጠባቂው የራሱን አሳብ በተጨማሪ የሚመዝንበትን መንገድ አሳሰበ። የሙከራው ውጤቶች ዳንኤል ያቀረበው ሀሳብ ዋጋ ያለውና ተገቢ መሆኑን ባሳዩ ጊዜ፣ በእስክኳይ ቋሚ ስምምነት ላይ ተደረሰ።

በተጨማሪም መመዘኛ ከመጠቀም በተጨማሪ፣ በተገቢ ሁኔታ ለመወያየት የተቻለህን ጥረት ሁሉ አድርግ። ፀበኛህ ያሳስቡትን ነገሮችና የሚያቀርባቸውን አሳቦች በጥንቃቄ አዳምጥ፤ የርሱን ዋጋ የሚሰጣቸውን እና አመለካከቶችን አክብር። ከተቃውሞዎችና አቋሞች ጀርባ የተደበቁ ምክንያቶችን ለመለየት መሞከርህን ቀጥል። እራስህ በሌሎች ሰዎች ቦታ አስቀምጠህ ነገሮችን በእነርሱ እይታ ለማየት ሞክር። መልሶችህን በሌላው ሰው አሳብና ቃላት ላይ ገንባ። ግልፅ ነቀፋን፣ አማራጮችንና ምክርን ጋብዝ። ፀበኛህ ጫና ሊያደርግብህ በሚሞክርበት ጊዜ ሁሉ፣ ውይይቱን ወደ ተጨባጭ መርሆዎች መልሰው። በውይይትህ ጊዜ ሁሉ፣ ሌላውን ሰው አንተ እንዲደረግልህ በምትፈልገው መንገድ አስተናግደው።

የምዘናዎችህ ውጤት ስምምነት ከሆነ፣ ስምምነቱን በጽሑፍ ማስፈሩ ብልህነት ነው። ይህ ዝርዝር ጉዳዮችን በተመለከተ የሚነሱ ተደጋጋሚ አለመግባባቶችን ለማስወገድ ይረዳል። ስምምነታችሁ ቢያንስ እነዚህን ጉዳዮች መያዝ አለበት።

መፍትሔ ያገኙት ጉዳዮች ምንድናቸው?

የሚወሰደው እርምጃ ምንድነው?

ለእያንዳንዱ እርምጃ ጋላፊው ማነው?

እያንዳንዱ እርምጃ የሚጠናቀቅባቸው ቀናት

የስምምነቱ ውጤቶች የሚከለሱት መቼና እንዴት ነው

አንድ ስምምነት ላይ ለመድረስ ሳትችል ብተቀር ቶሎ፣ ተስፋ አትቁረጥ። የታለፉ ጥቅሞችን ለማወቅ፣ ወይም አዳዲስ አማራጮችን ለመፍጠር ካለፉት እርምጃዎች ወደ አንዱ መመለስ ያስፈልግህ ይሆናል። በሌላው በኩል ያከናወንካቸውንና ገና ያልተሠሩ ነገሮችን በአጭሩ ለማየትና ስለነገሩ ለማሰብ ጥቂት ሰዓታት ወይም ቀናት መውሰዱ ብልህነት ነው። ቀጣይ የግል ድርድሮችን ማድረጉ ውጤት የለውም ብለህ ካሰብክ፣ መፍትሔ ያላገኙት ጉዳዮች ከአንድ ወይም ከዚያ በላይ ከሆኑ አመዛዛኝ አማካሪዎች ጋር ውይይት እንዲደረግባቸው አሳቦች ልታቀርብ ትችላለህ። (ምዕራፍ 9ን ተመልከት)።

የሚጮኸው ውሻ። በዚያን ምሽት፣ ጂምና ጁልዬ ወደ ቤታቸው ሲመለሱ፣ ውሻው መጮህ ሲጀምር ቶሎ ለመስማት እንዲችሉ መስኮቶቻቸው ሁሉ ክፍት መሆናቸውን አረጋገጡ። ከአንድ ሰዓት በኋላ ውሻው ያለማቋረጥ መጮህ ጀመረ።

ጂም ወዲያው እርጠና ሁለት ሰዎች በብስክሌት ሆነው ማለፋቸውን ተመለከተ። በሚቀጥሉት ሁለት ምሽቶች፣ በዋናው ጎዳና ላይ በእግራቸው ወይም በብስክሌት በሚያልፉ ሰዎች ምክንያት ውሻው ሦስት ጊዜ መጮሁን መዘገበ። እሱና ጁልዬ፣ ስለሌሎች መፍሄዎችም አብረው ጸለዩ። በዚህ መሠረት እርብ ማታ ከነሰሚዝ ጋር በተገናኙ ጊዜ፣ ተጨባጭ መረጃ እና አዳዲስ ሀሳቦችን ለማቅረብ ተዘጋጅተው ነበር።

መጀመሪያ፣ በውሻው ጨኸት እና በዋናው መንገድ በሚያልፉ ሰዎች መካከል ያለውን ግንኙነት በተመለከተ የያዙትን ማስታወሻ ለስቴቭ አሳዩት። ውሻው ሰዎቹን ሲያይ የጮኸ መሆኑን ተቀበለ፣ ነገር ግን ውሻው ይዛወር በተባለበት ሥፍራ ጥላ የሌለ መሆኑንና የውሻውን ቤት ወደዚያ ለማዛወር ጊዜ የሌለው የመሆኑን ችግር አንደገና ተናገረ። ይሄኔ ጂም እንዲህ የሚል ሁላብ አቀረበ «የአናጢነት ሥራ ስልጠና ለወንድ ልጄ የምሰጥበትን ሁኔታ በመፈለግ ላይ ነኝ። በሚቀጥለው ቅዳሜ እኔና ልጄ መጥተን የውሻውን ቤት ለያይቶ ወደሌላ ሥፍራ በማዛወሩ ሥራ ብንረዳችሁስ? ሥራው ሦስት ወይም አራት ሰዓት ብቻ እንደሚወስድብን እርግጠኛ ነኝ። የጥላ አስፈላጊነትን በተመለከተ፣ እንጀራ አባቴ ከከተማው ደቡብ ባለው ቦታው ላይ ብዙ ያደጉ ችግሮች አሉት። የጓተን ቀላል የጭነት መኪና ይዘን በመሄድ፣ በውሻው ቤት ዙሪያ ጥላ ሊሆኑ የሚችሉ ችግሮችን በሚያስፈልጋችሁ መጠን ከነዕቃቸው ልናመጣ እንችላለን። እንጀራ አባቴ ቦታው ባዶ ይሆንለታል፤ ልጄ አናፂነትንና ዛፎች ማጓጓዝን ይማራል፤ እናንተ ደግሞ አዲስ የውሻቤት ይኖራችኋል»

የጂም አሳብ ስቴቭ እምቢ ለማለት አላስቻለውም። ጁልዬም እንዲህ በማለት አሳቧን አከለች። ከከተማ ውጭ የምንጓዝበት ጊዜ አለ ስላላችሁት ነገር አንድ አሳብ አለኝ። ከሴት ልጄ ከካረን ጋር ተጋግረናል፤ ውሻችሁን ለመብላት ደስተኛ መሆኗን ገልጣልኛለች። ውሻችሁን ለሌላ ጠባቂ ለመስጠት ፍቃደኛ አለመሆናችሁ ይገባኛል፤ ስለዚህ፣ ለምን ካረን በሚቀጥለው ሳምንት በየቅኑ ወደቤታችሁ እየመጣች ውሻችሁን በመጠበቅ አትረዳችሁም? ልትጓዝባቸው መቻሏ ከተረጋገጠ፣ ከውሻችሁ ጋር አንድትሆን ልታምኗት ትችላላችሁ። ካልሆነ፣ ሌላ መፍትሄ እንፈልጋለን። ውሻችን እንድትጓዝባክብ ከፈቀዳችሁላት፣ ለአገልግሎቷ ገንዘብ እንዲከፈላት እንደማትፈልግ እገልጽላችኋለሁ።

የምትፈልገው ነገር፣ ውሾቻችሁ በሚቀጥለው ዓመት ከሚወልዷቸው ቡችሎች አንዱን እንድትሰጧት ነው።

ውይይቱ ወደ ቡችላ ሲለወጥ የስቲቭ ልብ ለሰለሰ፡ ጂም እና ጁሊዬ ያቀርቧቸው ስለነበሩት አሳቦች ይበልጥ ባለበ ቁጥር ወደዳቸው፡ ዝርዝር ነገሮችን ለማዘጋጀት ትንሽ ጊዜ ቢወስድም፣ ሁለቱ ቤተሰቦች ይበልጥ መተባበርን እየተማሩ በሄዱ መጠን የኋለኞቹ ውይይቶች ይበልጥ ቀላል ሆኑ።

ዋና ዋና አሳቦች ትግበራ

ድርድር አድካሚ የገመድ ጉተታ እስፖርት መሆን አይገባውም። ብዙ ሰዎች በተገቢው መንገድ ከተያዙ፣ ለተባበረና ለጋራ ችግሮች ጠቃሚ መፍትሄ ሊያስገኙ ለሚያስችሉ ድርድሮች በጎ አፀፋ ይሰጣሉ። አንዳንድ ጊዜ «የራስህን ብቻ ሳይሆን የሌሎችንም ጥቅሞች የመፈለግ» ፈቀደኝነት ነው።

በእሁኑ ውስጥ በግጭት ውስጥ ከሆንክ፣ ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች በዚህ ምዕራፍ የቀረቡ መርሆዎችን ለመተግበር ይረዱሃል።

1. ላለሀበት ሁኔታ ይበልጥ ተገቢ የሆነው የትኛው ዓይነት ድርድር ነው፣ ፋክክራዊው ወይስ ተግባባዊው? ለምን?
2. በዚህ ሁኔታ ተገቢ ስምምነት ለማድረግ እንዴት ልትዘጋጅ ትችላለህ?
3. ለፀበኛህ ያለህን መጨነቅና አክብሮት የምታረጋግጠው እንዴት ነው?
4. እነዚህን ጥያቄዎች በመመለስ ፍላጎቶቹን ተገንዝብ፡
 - ሀ. ይህን ችግር ለመፍታት የትኞቹ ቁሳዊ ጉዳዮች መፍትሔ ማግኘት አለባቸው? በእነዚህ ጉዳዮች አንተና ፀበኛህ የያዛችኋቸው አቋሞች ምንድናቸው?
 - ለ. በዚህ ሁኔታ ያንተ ፍላጎቶች ምንድናቸው?
 - መ. በዚህ ሁኔታ የፀበኛህ ፍላጎቶች ምንድናቸው?
5. በተቻለ መጠን ብዙ ፍላጎቶችን የሚያረኩ አንዳንድ አማራጭ መፍትሔዎች ወይም አማራጮች ምንድናቸው?
6. እነዚህ አማራጮች በተጨማሪና በተገቢ ሁኔታ የሚመዘኑባቸው አንዳንድ መንገዶች ምንድናቸው?
7. እዚህ ምዕራፍ ውስጥ በተሰጡ መርሆች ላይ የተመሠረተ ጸሎት በጽሑፍ ያዝና ወደ እግዚአብሔር ቅረብ።

ክፉን በመልካም አሸንፍ

ክፉን በመልካም አሸንፍ እንጂ በክፉ አትሸነፍ

ሮሜ 12:21

እስታራቂነት ሁልጊዜ እንደምንፈልገው በቀላሉ አይከናወንም። አንዳንድ ሰዎች በቀላሉ ቢታረቁም፣ አንዳንዶች ግትርና ተከላካዮች በመሆን ለእርቅ የምናደርገውን ጥረት እምቢ ይላሉ። አንዳንድ ጊዜ እንደውም የበለጠ ጥላቻ ያድርባቸውና እኛን ለማበላጨት እንዲሁም ለመበደል አዳዲስ መንገዶች ያገኛሉ። እንዲህ ላሉ ሰዎች የምንሰጠው አጸፋ ማጥቃት ወይም ቢያንስ ለነሱ መልካም ነገር ማድረግን ማቆም ነው። «እዚህ መጽሐፍ ውስጥ በሙሉ እንደተመለከተው ግን፣ በጣም የተለየ አቅጣጫ እንድንከተል ኢየሱስ ያዘነፈ። «ነገር ግን ለእናንተ ለምትሰሙ እሳችኋለሁ ጠላቶቻችሁን መርቁ፣ ለሚበድሏችሁም ጸልዩ። ... በዚህም ወሮታችሁ፣ ታላቅ ይሆናል፤ የልዑል ልጆች ትሆናላችሁ፤ እርሱ ለማያመለግኑና ለክፉዎች ቸር ነውና። አባታችሁ ርገሩን እንደሆነ እናንተም ርገሩኖችሁን» (ሉቃስ 6:27-28፣ 35-36)።

በዓለማዊው እይታ ስንመለከተው፣ ይህ አቀራረብ ገራገርና መሸነፍን የሚቀበል ይመስላል፤ ሐዋርያው ጳውሎስ ግን የተሻለ ነገርን አውቋል። የእግዚአብሔር መንገዶችና የዓለም መንገዶች የተለያዩ እንደሆኑ ተምሯል። በክርስቶስ በኩል ያለንን ታላቅ ኃይልም ተገንዝቧል። ለተጠናከረና ለተደጋገመ ግላዊ ጥቃት በተጋለጠ ጊዜ፣ አፀፋውን እንዲህ በማለት ገልጿል። «የምንኖረው በዚህ ዓለም ቢሆንም፣ የምንዋጋው በዚህ ዓለም ሥልት አይደለም። ደግሞም የምንዋጋበት የጦር መሣሪያ የዚህ ዓለም የጦር መሣሪያ አይደለም፤ ይሁን እንጂ ምሽግን ለመደምሰስ የሚችል መለኮታዊ ኃይል ያለው ነው። በእግዚአብሔር እውቀት ላይ በትዕቢት የሚነሳውን ክርክርና ከንቱ ሃሳብ ሁሉ እናፈርሳለን፤ አእምሮንም ሁሉ እየማረክን ለክርስቶስ እንዲታዘዝ እናደርጋለን።»

(2ቆሮ. 103-5)።

እውነተኛ አስታራቂ የሚመራው፣ የሚነሣው እና ኃይል የሚያገኘው በክርስቶስ ባለው ማንነት ነው። ይህ ማንነት የተመሠረተው ከምንሰማው ተስፋ ሁሉ ይልቅ አስደናቂ በሆነው ቃል በሚኖረን እምነት ላይ ነው። እግዚአብሔር ኃጢአታችንን ሁሉ በልጁ ሞትና ትንሣኤ በኩል ይቅር ብሎ ከኛ ጋር ሰላምን መሥርቷል። ከኃጢአት (ከግጭት) ለመመለስ እንድንችል ነፃነትና ኃይልን ሰጥቶናል። ክርስቶስን እንድንመስልና የእርሱ የማስታረቅ መልእክተኞች እንድንሆን ነው (2ቆሮ. 5:16-20)። ተፈጥሮአዊ ላልሆነው ለሥጋ አሳብ መሞት፣ ኃጢአትን መናዘዝ፣ የሌሎችን ስህተት በፍቅር መግለጥ፣ የራስ የሆነን ነገር (መብትን) መተው እና ከባድ በደሎችን ሁል ጊዜ የሚቃወሙንን ወይም የሚበድሉንን እንኳን ይቅር እንድንል የሚያስችለን፣ በክርስቶስ ማን መሆናችንን ማወቃችን ነው።

እንዲሁም ሰላምን ለማግኘት በምናደርገው ጥረት ውስጥ ልንጠቀምባቸው የሚችለንን መለኮታዊ የጦር ዕቃዎች እግዚአብሔር የሰጠን መሆኑንም ጳውሎስ ተረድቷል። እነዚህ የጦር ዕቃዎች መጽሐፍ ቅዱስን፣ ጸሎትን፣ እውነትን፣ ፅድቅን፣ ወንጌልን፣ እምነትን፣ ፍቅርን፣ ሐሴትን፣ ሰላምን፣ ትእግሥትን፣ ቸርነትን፣ መልካምነትን፣ ታማኝነትን፣ ጭምትነትን እና እራስን መግዛትን ያካትታሉ (ኤፌ. 6:10-18፣ ገላ. 5:22-23)። ለብዙ ሰዎች እነዚህ ሀብቶችና ችሎታዎች፣ «እውነተኛ» ችግሮች በሚገጥሟቸው ጊዜ የማይሠሩ ደካማና ጥቅም አልባዎች ይመስሏቸዋል። ይሁን እንጂ፣ ኢየሱስ ሰይጣንን ድል ለመንሸነትና ዓለምን ለማሸነፊያነት የተጠቀመባቸው ዋና መሣሪያዎች እነዚህ ናቸው (ምሳሌ 4:1-11፣ 11:28-30፣ ዮሐ. 14:15-17)። ኢየሱስ ከዓለም መሣሪያ ይልቅ በእነዚህ ለመጠቀም ፈልጓልና እኛም እንዲሁ ማድረግ አለብን።

ሮሜ 12:14-21 በእነዚህ መንፈሳዊ መሣሪያዎች በምንጠቀምበት ጊዜ፣ በተለይም ከሚቃወሙን ወይም ከሚጎዱን ሰዎች ጋር በሚኖረን ግንኙነት ማድረግ የሚገባንን ነገር ይገልጣል።

የሚያሳድጁትን ባርኩ፣ ባርኩ እንጂ አትርገሙ። ደስ ከሚላቸው ጋር ደስ ይበላችሁ፤ ከሚያዝኩ ጋር እዘኑ። እርስ በርሳችሁ ተስማሙ። አትታበዩ፣ ዝቅ ካሉት ጋር ዝቅ ለማለት ፍቃደኛ ሁኑ። እብሪተኛ አትሁኑ። ለማንም

ክፉን በክፉ አትመልሱ። በሰዎች ሁሉ ፊት መልካም የሆነውን ለማድረግ ተጠንቀቁ። ከተቻላችሁ ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ። «በቀል የኔ ነው፤ እኔ ብድራትን እከፍላለሁ» ይላል ጌታ፤ ተብሎ እንደተጻፈ፣ አትበቀሱ ወዳጆቹ ለእግዚአብሔር ቁጣ ሥፍራን ስጡ። በተቃራኒው «ጠላትህ ቢራብ፣ አብላው፤ ቢጠማ የሚጠጣውን ነገር ስጠው። ይህን በማድረግ እራሱ ላይ እሣት ትከምራለህ» ክፉን በመልካም አሸንፋ እንጂ፣ በክፉ አትሸነፋ።

ይህ ምንባብ የሚያመለክተን፣ ጳውሎስ ከፍተኛ የማጥቃት እርምጃ በሚወሰድበት ጊዜ ሊደረግ የሚገባውን ትክክለኛ ወታደራዊ የመከላከል መርሆን የተገነዘበ መሆኑን ነው። ክፉን በዝምታ ማለፍን አላበረታታም። ከዚያ ይልቅ እንድናጠቃ ነው ያስተማረን። ፀበኞቻችንን እንድንደመስስ ወይም እንድናጠፋቸው ሳይሆን፣ ለማግባባት፣ እውነትን እንዲያዩ ለመርዳት እና ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ግንኙነት እንዲኖራቸው ለማምጣት ነው። ይህ ምንባብ እንደሚያመለክተው፣ ድል ሊያስገኝ የሚያስችል ጥቃት ለማድረግ አምስት መሠረታዊ መርሆች እንዳሉ እንመለከታለን። ቀደም ባሉት ምዕራፎች ውስጥ ከእነዚህ መርሆች አብዛኞቹን ጠቅሰናቸዋል፤ አሁን ግን ለእርቅ የምናደርገውን ጥረት ባልበርጥነት እምቢ ባሉ ሰዎች ላይ እንዴት ልንጠቀምባቸው እንደምንችል እንደገና እናነሳቸዋለን።

አንደበትህን ግታ

አንድ ውዝግብ ይበልጥ እየከረረ ሲመጣ፣ አንደበትህን መግታት ወይም መጠበቅህ በጣም ይጠቅማል (ሮሜ 12:14)። በተራዘመ ግጭት ውስጥ በምትገባበት ጊዜ፣ ሆሜት፣ ስም ማጥፋትና ስድብ ውስጥ ለመግባት ትፈተን ይሆናል፤ በተለይም ፀበኛህ ስለአንተ ነቀፋን ወይም አስከፊ ነገሮችን የሚናገር ከሆነ። በመጥፎ ቃላት ወይም በሆሜታ አፀፋ ከሰጠህ ግን፣ ነገሮቹን የከፋ ታደረጋቸዋለህ። ፀበኛህ ስለአንተ በተንኮል ቢያወራ ወይም ላንተ ቢነግርህ እንኳን፣ እርሱ ወይም እርሷ እንዳደረጉት አታድርግ። ከዚያ ይልቅ እውነትና ገንቢ ነገሮችን በመናገር፣ በተቻለህ ጊዜ ሁሉ ስለፀበኛህ መልካም ነገር በመናገር፣ እንዲሁም ትሁትና መልካምም ቋንቋ በመናገር ፀጋን ተንፍስ። ጴጥሮስ፣ «ክፉን

በክፉ ወይም ስድብን በስድብ ፈንታ አትመልሱ፤ በዚህ ፈንታ ባርኩ፤ ምክንያቱም እናንተ የተጠራችሁት እንደነዚህ ያሉትን ነገሮች እያደረጋችሁ በረከትን ለመውረስ ነው» (1ጴጥ. 3፡9፤ ከ1ቆሮ. 4፡12-13 ጋር አነፃፅር)።

ተጨማሪ ጉዳትን ከመከላከል በተጨማሪ፤ እንደበትህን መግታት የፍቅር መንፈስህን ለመጠበቅና ላለበት ሁኔታ ትክክለኛ እይታ እንዲኖርህ ይረዳህል። (ምዕራፍ 4 እና 8 ትንተና ተመልከት)። በዚህ መሠረት፤ ብልህነት ባለበትና በሚያንፅ ሁኔታ ለማሰብ እንዲሁም ለማድረግ ትችላለህ፤ ይህ ነቀፋ ባለበት ውዝግብ ጊዜ ልታደርገው የማይቻልህ ነገር ነው። ተጨማሪ ሂደትን ችላ ከማለት ይልቅ፤ በአዲስ ንግግርና ድርድር ዕድሎች ለመጠቀም የተዘጋጀህ ትሆናለህ።

የእግዚአብሔር ሰዎች የሆኑ አማካሪዎችን ፈልግ

ጳውሎስ እንዳለው ክፉን ለብቻ መዋጋቱ አስቸጋሪ ነው (ሮሜ 12፡15-16) ከሚያበረታቱህና ተገቢውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክር ከሚለግሱ ሰዎች ጋር ግንኙነትን ማጠናከሩ ጠቃሚ የሚሆነው ለዚህ ነው። እነዚህ ወዳጆች ስህተት ስትሠራ በሚያዩህ ጊዜ፤ ሊመክሩህና ሊወቅሱህ ፍቃደኞች መሆን አለባቸው (ምሳሌ 27፡5-6)።

የእግዚአብሔር ሰዎች የሆኑ መካሪዎች በተለይ አስቸጋሪ ግጭት ውስጥ ስትገባና የምኞትህ ውጤቶች ምን እንደሆኑ ማየት ሲሳንህ ያን እንድታይ ይረዳሃል። የሚታይ እድገት ያለመኖሩ ነገር የምትከተላቸውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆች እንድትጠራጠር ያደረጉህ ከሆነ የእግዚአብሔርን መንገድ ትተህ ወደ ዓለማዊ ዘዴዎች ለማድላት ትፈተን ይሆናል። ከኔታ መራቅን ከሚከላከሉ ተመራጭ መንገዶች አንዱ፤ ጉዞው አስቸጋሪ ቢሆንም እንኳን፤ በመጽሐፍ ቅዱስዊው መንገድ ላይ እንድትቆይ የሚያበረታታቱህ ጠንካራ መንፈሳዊነት ያላቸው ሰዎች በዙሪያህ እንዲኖሩ ማድረግ ነው።

ትክክለኛውን ነገር ማድረግን ቀጥል

ሮሜ 12፡17 ፀበኛህ በፍፁም የማይተባበር በሚሆንበት ጊዜ እንኳን፤ ትክክለኛውን ነገር በማድረግ መቀጠሉ ተገቢ መሆኑን በአፅንኦት ይገልጣል። ጳውሎስ፡ «በሰው ሁሉ ፊት በጎ የሆነውን ነገር ለማድረግ ትጉ» በሚልበት ጊዜ፤

ለሌሎች አሳቦች ተገዣች ሁኑ ማለቱ እይደለም። «ትጉህ» የሚለው ቃል፤ ግሪክኛ ፍች ለወደፊት ማሰብ ፤ በቅድሚያ ማቀድ ወይም ቅድሚያ ጥንቃቄ ማድረግ ማለት ነው (2ቆሮ. 8፡20-21)። ስለዚህ፤ ጳውሎስ የሚለው፤ የሚመለከትህ ማንም አመዛዛኝ ሰው የምታደርገው ነገር ትክክል መሆኑን በመጨረሻ እንዲቀበል፤ በጥንቃቄ አቅደህ በተገቢው መንገድ ሥራ ነው። ጴጥሮስ ቀጥሎ ያለውን ባቀረበ ጊዜ ተመሳሳይ ትምህርት ነው ያስተላለፈው።

ምንም እንኳን ክፉ እንደምትሠሩ አድርገው ቢያሟችሁም፤ ለፍርድ በሚመጣበት ጊዜ መልካሙን ሥራችሁን እይተው እግዚአብሔርን እንዲያከብሩ፤ በእሕዛብ መካከል በመልካም ሕይወት ኑሩ ...። ምክንያቱም መልካም በማድረግ የአላዋቂዎችን ከንቱ ንግግር ዝም እንድታሰኙ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው ...። ነገር ግን ይህን ሁሉ በትህትናና በእክብሮት አድርጉት። በክርስቶስ ያላችሁን መልካም ጠባይ አክፋፍተው የሚናገሩ ሰዎች በሐሜታቸው እንዲያፍሩ በጎ ህሊና ይኑራችሁ።

1ጴጥ. 2፡12፤ 15፡13፤ 15-16

ይህ መርህ በአስደናቂ ሁኔታ 1ሳሙኤል 24፡1-22 ውስጥ ታይቷል። ንጉሥ ሳኦል ዳዊትን ሊገድለው በማቀድ ምድረበዳ ውስጥ ምህረት በሌለው ሁኔታ በሚያሳድደው ጊዜ፤ ሳኦል ዳዊትና ሠራዊቱ ወደ ተደበቁበት ዋሻ በግዴለሽነት ገባ። የዳዊት ሰዎች ሳኦል ይገደል አሉ፤ ዳዊት ግን እንዲህ በማለት ሀሳቡን ተቃወመ። «እግዚአብሔር በቀባው በጌታዬ ላይ እጆን አላነሣም» (ቁጥር 10)። ሳኦል ከዋሻው ወጥቶ ከሄደ በኋላ፤ ዳዊት ወጥቶ ጠራው፡ ዳዊት ሊገድለው ይችል እንደነበር ሳኦል ሲረዳ፤ በጋጢአቱ ተፅዕኖ እንዲህ አለ፡

ክፉ ሳደርግብህ በጎ መልሰህልኛል፤ አንተ ከእኔ ይልቅ ጻድቅ ነህ። ያደረግህልኝን በጎ ነገር ይኸው ነግረኸኛልና፤ እግዚአብሔር እኔን በእጅህ ጥሎኝ ነበር። አንተ ግን አልገደልኸኝም። ለመሆኑ ጠላቱን አግኝቶ ጉዳት ሳያደርስበት የሚለቀው ማነው? ዛሬ ስላደረግክልኝ ቸርነት እግዚአብሔር ይመልስልህ። እነሆ አንተ በእርግጥ እንደምትነግሥና የእሥራኤል መንግሥት በእጅህ እንደምትጸና አውቃለሁ»። ቁጥር 17-20

ከዓመታት በኋላ የሳኦል ትንቢት እውነት ሆነና፤ ዳዊት እስራኤል ዙፋን ላይ ተቀመጠ። ዳዊት እግዚአብሔርን ለመታዘዝና ትክክል የሆነውን ነገር ለመፈፀም ያደረገው ውሳኔ፤ በኋላ የሚፀፀትባቸውን ነገሮች ከመናገርና ከማድረግ እንዲቆጠብ አድርጎታል። በመሆኑም ጠላቶቹ ሁሉ በመጨረሻ ድል ሆነዋል። ከብዙ ሺህ ዓመታት በኋላ አሁንም የዳዊትን ጻድቅነት ይገነዘባሉ።

በጣም አስቸጋሪ በሆነ ሁኔታ ውስጥ እንኳን ትክክል የሆነውን ነገር በማድረግ የፀኑ ሌሎች ብዙ ሰዎችን አይቻለሁ። የጆን ሚስት ካረን እሱን ፈትታ የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ ከሆነ ፍቅረኛዋ ጋር መኖር በጀመረች ጊዜ፤ በተለይ ቤተክርስቲያኑ ትዳራቸውን ለመታደግ ምንም ላለማድረግ ስትወስን ጆን በጣም አዘነ። ቢሆንም ወደ እግዚአብሔር ፀጋ በመቅረብ በመራራነት መሸነፍን ተከላከለ። ካረንን፤ በተለይም በልጆቻቸው ፊት ሊነቅፍ አልፈለገም። በየጊዜው የሚለዋወጠውን የግንኙነት ቀጠራቸውን ለማክበር የሚቻለውን ሁሉ አደረገ። ከሁሉም ይልቅ ለካረን መጸለይን አላቋረጠም፤ እየተገናኙ በሚነጋገሩበት ጊዜም፤ በእውነተኛ ፍቅርና ጨዋነት እንዲያናግራት ይረዳው ዘንድ እግዚአብሔርን ይጠይቀው ነበር።

ከአንድ ዓመት ያህል በኋላ፤ ካረንና የወንድ ጓደኛዋ በየጊዜው ይጣሉ ጀመር። ካረን የወንድ ጓደኛዋን ፀባይ ከጀን ጥሩ ሰውነትና ከራሷ ከሀዲነት ጋር ስታነፃፅረው እጅግ አስከፊ ስህተት መፈፀሟን ትገነዘብ ጀመር። ስለዚህ «እንደገና አብረን ለመኖር የምንችልበት እድል ይኖር ይሆን?» ብላ ጆንን ጠየቀችው። ዕድሉ መኖሩን ገልጦ፤ አዲስ በተዛወረበት ቤተክርስቲያኑ ውስጥ ካለው መጋቢ ጋር ምክክር እንዲጀምሩ ሀሳብ አቀረበላት። ከስምንት ወራት በኋላ፤ ወላጆቻቸው ቃል ኪዳናቸውን አድሰው ቤተሰባቸውን እንደገና ማስተባበራቸውን የተመለከቱት ልጆቻቸው እጅግ ተደስቱ።

ካረን ወደእርሱ ተመለሰችም አልተመለሰች፤ ጆን ትክክል የሆነውን ነገር ለመፈፀም ባደረገው ውሳኔ እግዚአብሔርን አክብሯል። ፀባዩም፤ ስለክርስቶስ ፍቅርና ይቅርታ፤ ለልጆቹ ደግሞ ብርቱ ምስክርነት ነበር። በኋላ እንደተረዳውም ምሳሌነቱ ከትዳር ጓደኞቻቸው የተለያዩ አንዳንድ ሰዎች ምንም እንኳን ባይታረቁ፤ ለቀድሞ የትዳር ጓደኞቻቸው የምህረት ወይም የደግነት አፅፋ እንዲሰጡ ረድቷቸዋል። ተገቢ ባልሆነ ሁኔታ ውስጥ ቢሆንም እንኳን፤ ሁልጊዜ፤ ትክክለኛ

ነገር ማድረግ፤ ሰላማዊ የመጓጓዣ መንገድ መሆኑን ጆን አሳይቷል።

አቅምህን እወቅ

ከአስቸጋሪ ሰዎች ጋር የሚያገናኝህ ነገር በሚኖርበት ጊዜ፤ የራስህን ድካም ማወቁም ጠቃሚ ነው። መልካም የሆነውን ነገር ማድረግህን ብትቀጥልም እንኳን፤ አንዳንድ ሰዎች የአንተን ትክክል መሆን አንቀበልም ይሉ፤ ወይም ከአንተ ጋር በሰላም መኖርን በግትርነት እምቢ ይሉ ይሆናል። ለዚህ ነው ጳውሎስ፡ «ቢቻላችሁስ በበኩላችሁ ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ» (ሮሜ 12:18) ያለው። በሌላ አነጋገር፤ ከሌሎች ጋር ለመታረቅ የተቻላችሁን ሁሉ አድርጉ ማለት ነው። ከዚህ ጋር ሰዎች ትክክል የሆነውን ነገር እንዲያደርጉ ልታስገድዳቸው የማትችሉ መሆንህንም አትዘንጋ። አንድን ግጭት ለመፍታት በራስህ ኃይል የምትችለውን ሁሉ ካደረክ፤ ለእግዚአብሔር ያለህን ኃላፊነት ፈፅመህል። በመሆኑም ችግሩን ለመፍታት የምታደርገውን ቀጥተኛ እንቅስቃሴ ማቆም ይኖርብህል። ሁኔታዎች ከተለወጡና ከሀበኛህ ጋር እርቅ የመፈለግ አዲስ ዕድል ካገኘህ በዚህ መጠቀም አለብህ። ይሁን እንጂ፤ እርቅ ባለመፈለግ ግትር አቋም ስላለው ሰው በመጨነቅ ጊዜ፤ ኃይልና ገንዘብን ማባከን ብልህነት ወይም አስፈላጊ አይደለም።

ስኬታማ በመሆን ጉዳይ ላይ ያለህ አመለካከት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ከሆነ፤ ድካምህን መቀበሉ ይቀልህል። ዓለም ስኬታማነትን የሚወስነው፤ አንድ ሰው ባለው ንብረት፤ ሥልጣን ወይም መከናወን ነው። እግዚአብሔር ስኬታማነትን የሚወስነው፤ ለፍቃዱ ባለ ታማኝነትና ታዛዥነት ነው። ዓለም «ያገኘው ውጤት ምንድነው?» ብሎ ይጠይቃል። እግዚአብሔር ደግሞ «ለመንገዶቹ ታማኝ ነበርክ?» ነው የሚለው። ምዕራፍ 3 ውስጥ እንደተመለከትከው፤ የምታደርገውን ነገር ሁሉ የመጨረሻ ውጤት የሚቆጣጠረው ጌታ ነው። በመሆኑም ታላቅ ጥረቶችህ እንኳን የፈለካቸውን ውጤቶች ሁል ጊዜ እንደማያስገኙልህ ያውቃል። ለዚህ ነው ለአንዳንድ የተለዩ ውጤቶች ተጠያቂ የማያደርግህ። አንድ ነገር ብቻ ነው የሚጠይቀው፤ ለተገለጠ ፈቃዱ መታዘዝን፤ «እግዚአብሔርን ፍራ፤ ትእዛዙንም ጠብቅ፤ ይህ የሰው ሁለንተናዊ ተግባር ነውና» (መክብ. 12:13)። ከአንድ ሰው ጋር ለመታረቅ የምትችለውን ሁሉ ካደረክ፤

ግዴታህን ተወጥተህል። በእግዚአብሔር አይታም ስኬታማ ነህ። አንተ ከደረሰክበት ጥረት ጀምሮ እርሱ ይውሰደው።

የድካምህ መሠረታዊ ገፅታ፣ ያልተገባ ነገር በሚያደርግ (ስለዚያ ነገር በሚያስበው ሰው ላይ እንኳን ሳይቀር) ግላዊ በቀል ለመፈፀም የሚመጣ ፈተናን እምቢ ለማለት አለመቻልህ ነው። ንስሐ በማይገቡ ሰዎች ላይ ፍርድ መስጠትና መቅጣት የእግዚአብሔር ድርሻ መሆኑን ጳውሎስ ሮሜ 12:19 ውስጥ ያስታውሰናል። ምሳሌ 20:22 እንዲህ በማለት ያዘናል፡ «ለደረሰብኝ በደል ብድራን ባልመልስ አትበል፤ እግዚአብሔርን ጠብቅ እርሱ ይታደግሃል» (24:29ን ከዚህ ጋር አነፃፅር) እግዚአብሔር ክፉ ሰዎችን ወደፍርድ የሚያቀርብበትና ከነሱም አንተን ለማዳን የሚችልበት ብዙ መጠቀሚያዎች አሉት። የማይፀፀቱ ሰዎችን ለመቅጣት ከሌሎች ጋር በቤተክርስቲያን (ማቴ. 18:17-20)፣ በፍርድ ቤቶች (ሮሜ 13:1-5)፣ በሰይጣን እንኳን (1ቆሮ. 5:4፤ 1ጢሞ. 1:20) ሊጠቀም ይችላል።

በደል በመፈፀም ተግባራቸው ከሚቀጥሉ ሰዎች ጋር በሚኖርህ ግንኙነት፣ በእጅህ ፍትሕን ለማግኘት ከመጣር ይልቅ፣ የእግዚአብሔርን አሠራሮች አክብር፣ ከነርሱም ጋር ተባበር። አንዳንድ ጊዜ ይህ ሁኔታ የቤተክርስቲያንን ቅጣት ያካተተ ይሆናል። በሌላ ሁኔታ ደግሞ ክስ መመሥረትህ ተገቢ ይሆናል (ተቀጥላ ሰ 3 ተመልከት)። በአንዳንድ ሁኔታዎች ግን፣ እርሱ በራሱ መንገድ እንዲገናኛቸው እግዚአብሔርን መጠበቅ ብቻ ነው። (መዝ 37 እና 73)። የእርሱ ውጤቶች አንተ ከምትፈልገው በጣም ዘግይተው የሚመጡ ቢሆኑም እንኳን፣ በአንተ ዓማካይነት ከሚመጡት ማናቸውም ነገሮች ሁል ጊዜ የተሻሉ ይሆናሉ።

በመጨረሻው መሣሪያን ተጠቀም

ግትር ለሆነው ፀበኛህ አፀፋ የሚሆነው የመጨረሻ መርህ ሮሜ 12:20-21 ውስጥ እንዲህ ተገልጿል፡ «ይልቁንስ፤ ጠላትህ ቢራብ አብላው፤ ቢጠማም አጠጣው። ይህን በማድረግህ የእሳት ፍም በራሱ ላይ ትከምራለህ። ክፉን በመልካም አሸንፍ እንጂ፤ በክፉ አትሸነፍ»። የመጨረሻው መሣሪያ የውዴታ የሆነና ትኩረት ያደረገ ፍቅር ነው። (ሉቃስ 6:27-28፤ 1ቆሮ. 13:4-7)። የማይገባ ነገር በሚያደርጉበህ ሰዎች ላይ የበቀል አፀፋ ከመፈፀም ይልቅ፣ ጥልቅ ፍላጎታቸውን ለይተህ በማወቅ፣ እነዚያን ፍላጎቶች ለማሟላት የተቻለህን ሁሉ

እንድታደርግ ሊሰሱክ ይፈልጋል። አንዳንድ ጊዜ፣ ስህተታቸውን ለማሳየት ወደበደሉህ ሰዎች መሄድን ይህ ሁኔታ ይጠይቃል። ሌላ ጊዜ ደግሞ የምህረትና የፍቅር፣ የትእግሥት፣ ማበረታቻ ቃላት ያስፈልጋሉ። ሊደረግላቸው ለማይገቡ፣ ወይም ከአንተ ሊጠብቁ ለማይገባቸው ሰዎች የቁሳቁስና የገንዘብ እርዳታ የመስጠት እድሎች እንኳን ታገኝ ይሆናል።

ጳውሎስ «የእሳት ፍም በራሱ ላይ» በማለት የተናገረው ቃል፣ የሚያመለክተው፣ የውዴታ የሆነና ትኩረት ያደረገ ፍቅርን አይበገሬ ኃይል ነው። ጥንታዊ የጦር ወታደሮች የጠላትን ጥቃት ለመከላከል በእሳት ፍም ተጠቅመዋል (መዝ. 120:34)። ይህን መሣሪያ ለረጅም ጊዜ የሚቋቋም ወታደር የለም፤ በጣም ቆርጦ የመጣን አጥቂ እንኳን በመጨረሻ ያሸንፋል። ፍቅርም ተመሳሳይ የሆነና ለመቋቋም የማይቻል ኃይል አለው። ጠላትህን በተግባር መውደድ ቢያንስ በቁጣ፣ በመራራነት እና ለበቀል በመራብ ምክንያት ከሚመጣ መንፈሳዊ ሽንፈት ይከላከልሃል። በአንዳንድ ሁኔታዎች ደግሞ፣ ለፀበኛህ የሚኖርህ ተግባራዊና የውዴታ ፍቅር ሰውዬውን ወደፀፀት መመለሻ ሆኖ በእግዚአብሔር ጥቅም ላይ ይውል ይሆናል።

ብርቱ ፍቅር፣ አርነስት ጎርደን የተባለው ደራሲ (ጦርነቶች ሁሉ እንዲያበቁ ለማድረግ)፣ በሚል ርዕስ በጻፈው አስደናቂ መጽሐፉ ውስጥ በግልፅ ተብራርቷል። ይህ መጽሐፍ (ቀደም ሲል *Through the valley of the kwei*) በሚል ርዕስ ነበር የሚታወቀው። የመጽሐፉ ደራሲ፣ ጎርደን በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት ከሌሎች እንግሊዛውያን ጋር በጃፓናውያን ተማርኮ በመታሠር፣ «የሞት ሀዲድ» በመባል የሚታወቀውንና በታይላንድ በኩል የሚያልፈውን የባቡር ሐዲድ በመሥራት አስከፊ ዓመታትን አሳልፏል። ይህ ሰው የእሥር ቤቶቹን ርህብና በሽታ እንዲሁም በመቶ የሚቆጠሩ ጓደኞቹን የገደሉ ማራኪዎቹን ጭካኔ በመቋቋም ከሰው ልጅ ክፉ ድርጊት አንፃር ሊኖር ለሚገባው ክርስቲያናዊ የፍቅር ድል አስደናቂ ምሳሌ ለመሆን በቅቷል።

ይህ ፍቅር፣ አንድቀን ጎርደንና ጓደኞቹ ወደ ባንኮክ የሚጓዙ ቁስለኛ የጃፓን ወታደሮችን ባቡር ላይ ባገኛቸው ጊዜ፣ በተለየ ሁኔታ ብሩህ ሆኖ ታየ። ጎርደን የእግዚአብሔርን የፀጋ ሥራ የገለጠው እንዲህ በማለት ነበር፡

ብቻቸውን ነበሩ፣ የህክምና እርዳታ አላገኙም ...። የደንብ ልብሶቻቸው

በጭቃ፣ በደምና በዐይነምድር ተጨማልቋል። ቁስሎቻቸው መግል የያዙ፤ የተጨማደዱና በምስጥ የተወረሩ ናቸው። ጃፓኖች በእሥረኞቻቸው ላይ ለምን በጣም እንደሚጨክኑ ያኔ ገባን። ለራሳቸው ሰዎች ግድ የለሾች ከሆኑ ለሌሎቹ ለምን ይጨነቃሉ? ቁስለኞቹ ተስፋ በመቁረጥ ሞታቸውን እየተጠባበቁ ባቡሩ ላይ እንደተጋደሙ ባደነትን በሚገልጥ ሁኔታ አዩን። የጦርነት ውዳቂዎች (ቆሻሻዎች) ነበሩ፤ የሚሄዱበት የሌላቸውና የሚንከባከባቸው ያጡ ...።

በኔ ወገን ያሉት አብዛኛዎቹ መኩንኖች የተሸከሙትን ጥቅል ጓዝ አወረዱ፤ ከስንቃቸው እየቀነሱ ከጨርቆች ጋር አወጡ፤ ከዚያም የውሀ ኮዳዎቻቸውን ይዘው ጃፓኖችን ለመርዳት ወደቆመው ባቡር ሄዱ። ጠባቂዎቻችን ያን እንዳናደርግ ከልክለውን ነበር... እኛ ግን እምቢ ብለን፤ ምግብና ውሀ ልንሰጣቸው፤ ቁስላቸውን አጥበን ልናስርላቸው እና ፈገግ እያልን በፍቅር ቃል ልናናግራቸው ጠላቶቻችን አጠገብ ተንበረከክን። የምናደርገውን ጨርሰን በምንሄድበት ጊዜ፤ «እናመሰግናችኋለን» የሚለው ድምጻቸው ተከተለን ...።

ጓደኞቹን በመደነቅ እመለከታቸዋለሁ። ከእሥራ አምስት ወራት በፊት በማራኪዎቻችን እጅ ገብተው ቢሆን ኑሮ፤ ጠላቶቻችን የደረሰባቸው ጥፋት ተካፋዮች ይሆኑ ነበር። አሁን ግን እነዚህ ሰዎች የጠላቶቻቸውን ቁስል ያክማሉ። በነዚያ በደም በተበከሉ የባቡር ጋሪዎች ውስጥ የፀጋ ጊዜ ተቋደስን። እግዚአብሔር የጥላቻ ገደባችንን ጥሶ ለትእዛዙ የመገዛት ፍቃደኛነትን ሰጠን፤ «ውደድ»

አብዛኛዎቻችን እንዲህ ላለው ጉዳት በፍጹም አንጋለጥም፤ እንዲህ ያለውን ገደል አቋርጠን ወደበደሉን ሰዎች ለመድረስ አንዘረጋም። ስለዚህ ጠላታችንን የመውደድ ተግዳሮት በሚያጋጥመን ጊዜ፤ አርነስት ጎርደን እና ኮርዮቴ ቡምን የመሳሰሉ ሰዎች የጻፏቸውን ታሪኮች በአእምሯችን መያዝ አለብን። ግጭቱ የቱንም ያህል የገዘፈ ወይም አነሳ ቢሆን፤ ተመሳሳይ መርሆች ናቸው የሚተገበሩት። ጠላቶቻችንን ለመውደድና ፍላጎታቸውን ልናደርግላቸው በምንሞክርበት ጊዜ፤ እግዚአብሔርን ልናከብረው እንችላለን። ጎርደንና ጓደኞቹ

እንዳደረጉት እራሳችንን ከመራራነትና ነፍሳችንን የቁጣ መርዝ እንከላከላለን። በአንዳንድ ሁኔታም፤ እግዚአብሔር የፍቅር ሥራችንን የፀበኞቻችንን ልብ ለማስሰለሻነት ይጠቀምበት ይሆናል።

ሁል ጊዜ እንዲህ የምተወደኝ ሚስት ስለአለችኝ ተባርኬአለሁ። አንድ ምሽት ሳንታረቅ ወደመኝታችን እንድንሄድ ያደረገን ጠንካራ አለመግባባት ገጥሞን ነበር። (አዎን፤ በቁጣችን ፀሐይ እንዳይጠልቅ ማድረግ የነበረብንን ትእዛዝ ተላልፈናል።) ጀርባችንን ተሰጣጥተን እንደተጋደምን፤ ያልተለመደ ውደድር ተፈጠረ። ምንም ሳንናገር፤ «መጀመሪያ የሚንቀሳቀስ ደካማ ነው» የሚል ስምምነት አደረገን። ኮርሌቴ (ባለቤቴ) ካልተንቀሳቀሰች ላልላወሰ። እሷም እኔ ካልተንቀሳቀስኩ ምንም ላታደርግ ወስናለች። በመሆኑም ሁለት ቡድኖች መስለን ተጋደምን።

እኔ ከምችለው በላይ ወዲያው የብርድ ቆፈን ያዘኝ። መኝታዬ ውስጥ በምገባበት ጊዜ ተዘናግቼ የብርድ ልብሴን በሚገባ አልለበስኩም ነበር። ጊዜው ክረምት ቢሆንም፤ ስንተኛ የመኝታ ቤታችንን መስኮት ክፍት የመተው ልምድ አለን። በመሆኑም ክፍሉ ወዲያው ቀዘቀዘ፤ እኔም እንዲሁ። ቢሆንም ተንቀሳቅሼ የብርድ ልብሴን ወደላይ እንዳልስብ በግትር ኩራቴ ተያዝኩ።

ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ብርድ ያንቀጠቅጠኝ ጀመር። ኮርሌቴ ሁኔታዬን ተረዳችና የሚሆነውን ለመመልከት በቀስታ ቀና ብላ ወደኔ ተመለከተች፤ (ተንቀሳቀሰች ለማለት አልችልም!) ችግሪን ወዲያው ተረዳች፤ ሞኝና ግትር ባሏ ከተሸነጠበት ጥግ ለመውጣት እርዳታ ይፈልጋል። በፍቃዱ በሞኝነት ፉክክር የማሸነፍ ፍላጎቴን በመተው የመጀመሪያ እንቅስቃሴ አደረገች። እጆቿን ዘርግታ እግራ አካባቢ ያለውን የብርድ ልብሰ ሳበችና እስከትከሻዬ አለበሰችኝ።

ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ይበልጥ እንቀጠቀጥ ጀመር፤ በብርዱ ምክንያት አይደለም። የፍቅር ድርጊቷ በፍፁም የማይገባኝ መሆኑን ሳስበው ልቤ ቀለጠች። ቁጣና ኩራቴ ጠፋና ምን ያህል እንደበደልኳት በመጨረሻ ተረዳሁ። ከፀፀት እንባ ጋር ወደኮርሌቴ ዞር በማለትም በእርቅ የሚመጣን ደስታና ነፃነት አጣጣምኩ።

«ጠላትህ ቢራብ አብላው፤ ቢጠማም አጠጣው። ይህን በማድረግህም የእሳት ፍም በራሱ ላይ ትከምራለህ። ክፉን በመልካም አሸንፍ እንጂ፤ በክፉ

አትሸነፍ» በሚሉት ቃላት ውስጥ ጥበብና ኃይል አለ።

ዋና ዋና ነገሮችና ትግበራ

ሮሜ 12፡14-21 ውስጥ የተገለጡት መርሆች አንድ ግጭት ባለበት በማንኛውም ደረጃ የሚተገበሩ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሁሉም ሥፍራ ያስተጋባሉ፤ «ጎረቤትህን እንደራስህ ውደድ»፤ «ሌሎች እንዲያደርጉልህ የምትፈልገውን ለሌሎች አድርግ»፤ «ጥቃትን በዝምታ አለፈው»፤ «አንድ ሰው በኃጢአት ቢወድቅ በፍቅር መልሰው»፤ «ጌታ ይቅር እንዳላችሁ ይቅር በሉ»፤ «ክፉን በመልካም አሸንፍ እንጂ በክፉ አትሸነፍ»።

እነዚህን መርሆች መተግበር አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል፤ ቢሆንም ጥረት ሊደረግበት የሚገባ ነገር ነው። ምክንያቱም እንደአስታራቂዎች በምንሠራበት ጊዜ፤ በኛ በኩል መሥራት እግዚአብሔርን ያስደስተዋል። ጳውሎስ ፦ «ስለዚህ የተወደዳችሁ ወንድሞች ሆይ፤ ፀንታችሁ ቁሙ፤ ምክንያቱም በጌታ የምትደክሙት በከንቱ እንዳልሆነ ታውቃላችሁ » (1ቆሮ. 15፡58) እንዳለው ማለት ነው።

በአሁኑ ጊዜ ግጭት ውስጥ የምትገኝ ከሆንክ ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች፤ በዚህ ምዕራፍ የቀረቡትን መርሆች እንድትተገብር ይረዱህል።

1. ለዚህ ግጭት የሚኖሩህን መልሶች እንዲመራልህ የምትታመነው በማን ነው?
2. በዚህ ሁኔታ ውስጥ በየትኛዎቹ ዓለማዊ መሣሪያዎች ነው የምትጠቀመው፤ ወይም ልትጠቀም የተፈተንክባቸው?
3. የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ከእንግዲህ የሚመራህ፤ የሚያንሣሣህ እና ኃይልን የሚሰጥህ እንዴት ነው?
4. ፀበኛዎችህን ለመባረክ ወይም ለመንቀፍ በአንደበትህ ትጠቀማለህ? ወደፊት በሚኖሩት ጊዜያትስ ፀጋን ወደነሱ ለማስተላለፍ ወይም ለመተንፈስ የምትችለው እንዴት ነው?
5. መንፈሳዊ ምክርና ማበረታቻ ፍለጋ ወደማን ለመሄድ ትችላለህ?
6. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሁል ጊዜ የምታደርገው ትክክለኛ ነገር ምንድነው?

7. ከፀበኛህ ጋር በሰላም ለመኖር ባለህ አቅም የምትችለውን ሁሉ አድርገሃል? ይህን ውዝግብ ለመፍታት እርዳታ ፍለጋ ወደቤተክርስቲያን ወይም ወደ መንግሥት ባለሥልጣናት መሄዱ ተገቢ ነው?
8. እግዚአብሔር ለጠላትህ እንድታደርግለት የሚፈልጋቸው መሻቶች ወይም ጥቅሞች ምንድናቸው? በሌላ አነጋገር፤ ፀበኛህን በፈቃደኝነትና በዓላማ ልትወደው የምትችለው እንዴት ነው?
9. በዚህ ምዕራፍ ውስጥ በትምህርትነት በቀረቡት መርሆች ላይ የተመሠረተ ፀሎት መዝግብና በፀሎት ወደ ጌታ ቅረብ።

ማጠቃለያ

የአስታራቂው ቃለ መሃላ

አስታራቂነት ብዙ ሥራዎችን ሊያካትት ይችላል። ሁሉም በቀጥታ ከመጽሐፍ ቅዱስ በተወሰዱ አራት መሠረታዊ መርሆች አጥረው የሚቀርቡ ናቸው። እነዚህ መርሆች ሲጠቃለሉ፣ «የአስታራቂው ቃለ መሃላ» ተብለው ሊጠሩ ይችላሉ።

አስተራቂው ቃለ መሃላ

በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ ከእግዚአብሔር ጋር እንደታረቅን ሰዎች፣ ዓለም ለግጭት ከሚሰጠው በጣም በተለየ ሁኔታ አፀፋ እንድንሰጥ የተጠራን መሆናችንን እናምናለን (ማቴ. 59፤ ሉቃስ 627-36፤ ገላ. 5፡19-26)። ግጭት እግዚአብሔርን እንድናከብር፣ ሌሎች ሰዎችን እንድንገለግል፣ እና ክርስቶስን በመምሰል እንድናድግ ዕድል የሚሰጠን መሆኑን እናምናለን (ሮሜ 828-29፤ 11ቆሮ. 1031-11፤ 1ያዕቆብ 12-4)። ስለዚህ፣ እግዚአብሔር ፍቅር አፀፋ በመሰጠትና፣ በፀጋው በመደገፍ፣ ለአንድ ግጭት አፀፋ በምንሰጥበት ጊዜ፣ በሚከተሉት መርሆች መሠረት ለማድረግ ቃል እንገባለን።

እግዚአብሔርን ማክበር

በራሳችን ፍላጎት ወይም ሌሎች በሚያደርጉት ነገር ከመኖር ፈንታ፣ በይቅርታው፣ በጥበቡ፣ በኃይሉ እና በፍቅሩ በመደገፍ፣ እንዲሁም ትእዛዛቱን በታማኝነት በመፈፀም፣ የፍቅር፣ የምህረት እና የይቅርታ መንፈስን በመጠበቅ በጌታ ደስ እንሰሻለን፤ እና መሰግንዋለንም (መዝ. 37፡1-6፤ ማር. 11፡25፤ ዮሐ. 14፡15፤ ሮሜ 12፡17-21፤ 1ቆሮ. 1031፤ ፊልጵ. 42-9፤ ቆላስ. 3፡1-4፤ ያዕ. 3፡17-18፤ 4፡1-3፤ 1ጴጥ. 2፡12)።

ከራስህ ዓይን ውስጥ ግንዱን አውጣ

በለግጭትና ተግሣፅን ስላክለመቀበል ሌሎችን ከመውቀስ፣ በእግዚአብሔር ምህረት በመታመን፣ ለግጭቱ መፈጠር እኛ ስለአደረግነው አስተዋፅኦ ኃላፊነትን እንወደስዳለን። ይህን የምናደርገው፣ ኃጢአታችንን ለበደልናቸው ሰዎች በመናዘዝ፣ ወደግጭት የሚመሩ ማንኛቸውንም ዝንባሌዎች ለመለወጥ እንዲያስችለን የእግዚአብሔርን እርዳታ በመጠየቅና ያደረሰነውን ጉዳት ለመጠገን በመፈለግ ነው (ምሳሌ 28፡13፤ ማቴ. 73-5፤ ሉቃስ 198፤ ቆላስ. 35-14፤ 1ዮሐ. 18-9)።

በእርጋታ መልስ

ግጭት እንደሌለ ከማስመሰል ወይም ሌሎችን ከማማከር ይልቅ ጥቃቅን በደሎችን እናልፋቸዋለን ወይም በደላቸው በዝምታ የማይታለፍና ከባድ ሲሆን፣ ከማውገዝ ይልቅ ለመመለስ ሲባል በዳዮችን በግልና በአክብሮት እናናግራቸዋለን። ከክርስቲያን ወንድም ወይም እህት ጋር የተፈጠረን ግጭት በግል ለመፍታት የማይቻል ከሆነ፣ በክርስቶስ አካል ውስጥ ያሉ ሌሎች ሰዎች፣ ግጭቱን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገድ በመፍታት እንደረዱን እንጠይቃቸዋለን (ምሳሌ 19፡11፤ ማቴ. 18፡15-20፤ 1ቆሮ. 6፡1-8፤ ገላ. 6፡1-2፤ ጴጪ. 429፤ 2ጢሞ. 224-26፤ ያዕ5 59)።

ሂድና ታረቅ

ያለጊዜው የሆነ የአንተም ተው አንተም ተው ስምምነትን ከማድረግ ወይም ግንኙነቶች እንዲመነግሩ ከመፍቀድ ይልቅ እውነተኛ ሰላምና እርቅን በተግባር እንፈልጋለን—እግዚአብሔር ለክርስቶስ ሲል ይቅር እንዳለን ለሌሎች ይቅርታ ማድረግ እንዲሁም ለልዩነታችን ትክክለኛና የጋራ ጠቀሜታ ያላቸው መፍትሄዎች መፈለግ (ማቴ. 523-24፤ 16፡12፤ 17፡12፤ ጴጪ. 4፡1-3፤ 32፤ ፊልጵ. 23-4)።

ግጭት ዕድል እንጂ፣ አደጋ አለመሆኑን በመረዳት፣ በእግዚአብሔር ፀጋ እነዚህን መርሆች እንደመጋቢ ተግባራዊ እናደርጋቸዋለን። በእግዚአብሔር እይታ ስኬት የተለዩ ጥረቶች ውጤት ሳይሆን፣ የታማኝነትና የመታመን ታዛዥነት ውጤት መሆኑን እናስታውሳለን። እንደአስታራቂነት የምንሰጠው አገልግሎት ለጌታችን ምስጋናን የሚያመጣና ሌሎችን ፍፁም ወደሆነው ፍቅሩ የሚመራ እንዲሆንም እንጸልያለን (ማቴ. 25፡14-21፤ ዮሐ. 1334-35፤ ሮሜ 12፡18፤

ይህ የአስታራቂ ቃለ መሃላ፣ በተለያዩ መግለጫ ጽሑፎችና ፖስተሮች ውስጥ ይገኛል። ከነዚህ በራሪ ጽሑፎች አንዱን በአስታራቂ አገልግሎቶች (Ministries) በኩል እንድታገኝና አስታራቂ የሚገባውን ቃል በሦስት መንገዶች እንድትጠቀምባቸው አበረታታሃለሁ። መጀመሪያ፣ እንደግል ቃልኪዳን እና እግዚአብሔር በሕይወትህ እንዲሆኑ የሚፈቅዳቸው ግጭቶች መፍቻነት ተጠቀምባቸው። ይህን በማድረግ፣ ለእግዚአብሔር ክብርን የማምጣት፣ ሌሎችን የማገልገል እና ኢየሱስን እየመሰሉ በማድረግ ደስታን ታገኛለህ።

ሁለተኛ፣ የአስታራቂን ቃለ መሃላ እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ የሰጣቸውን አስደናቂ የአስታራቂነት መርሆች ሌሎች እንዲረዱና እንዲከተሉዋቸው የማድረጊያ መሣሪያ አድርግና ተጠቀምባቸው። ሰዎች ከእንተ ሲማሩ፣ እነርሱም ምሳሌ በመሆን እነዚህን መርሆች ያስተምራሉ፤ በመጨረሻም በቀጣይነት የሚያድግ የሰዎች ስብስቦችንም ይሆናሉ።

በመጨረሻ፣ ቃለ መሃላውን በቤተክርስቲያንህ፣ በአገልግሎትህ ወይም በሥራህ ለግጭት መፍቻነት እንደመስፈርት ተጠቀምበት። መጽሐፍ ቅዱስ ስለእርቅ ስለሚያስተምረው ትምህርት በሚረዱና እራሳቸውንም ለዚያ በሚሰጡ ክርስቲያኖች በቁጥር እየበዙ ሲሄዱ፣ ቤተክርስቲያን ግጭትን ይበልጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊ በሆነ መንገድ ለመፍታት ትችላለች። እንዲህ ያለው ሁኔታ፣ ቤተክርስቲያንን እግዚአብሔር እንዳቀደላት ውጤታዊ አስታራቂ አካል አንድትሆን ማድረግ ይቻላል፤ እንዲሁም ከሁሉ የላቀውን አስታራቂ ጌታ ኢየሱስን ከፍ ወደ ማድረግ መልሶ ለማደራጀት ይቻላል።

ተቀጥላ ሀ

የአስታራቂ ተግባሮች ዝርዝር

ግጭት ውስጥ በምትገባበት ጊዜ ሁሉ፣ ቀጥሎ ያሉትን ጥያቄዎች ራስህን በመጠየቅ፣ የአስታራቂነትን እራት መሠረታዊ መርሆች ልትተገብር ትችላለች።

እግዚአብሔርን አክብር፡ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ጌታን ደስ ላሰኘውና ላከብረው የምችለው እንዴት ነው?

ግንዱን ከዐይንህ አወጣ፡ ለዚህ ግጭት መፈጠር ላደረኩት አስተዋፅኦ ኃላፊነትን በመውሰድ፣ ኢየሱስ በውስጤ እየሠራ መሆኑን ማሳየት እንዴት እችላለሁ?

በእርጋታ መልስ፡ ለግጭት መፈጠር ላደረጉት አስተዋፅኦ ኃላፊነትን እንዲወስዱ በመርዳት ሌሎችን በፍቅር የማገለግላቸው እንዴት ነው? ሂድና ታረቅ፡ የእግዚአብሔርን ይቅርታ የምገልጠውና ለግጭቱ ተገቢ የሆነውን መፍትሄ የማበረታታው እንዴት ነው?

ከዚህ በታች የቀረበው የተግባር ዝርዝር እራት ጥያቄዎችን ለመመለስ ይረዳህ ዘንድ በዚህ መጽሐፍ የቀረቡት መርሆች ተዋፅኦ ነው።

እግዚአብሔርን አክብር

በእግዚአብሔር እርዳታ፣ የሚቀጥሉትን በማድረግ እርሱን ላከብረው እጥራለሁ።

- ☐ በፀጋው በመታመንና ወደርሱ በማትኮር፣ ማለትም ያልተገባን ፍቅሩ፣ ምህረቱ፣ ይቅርታው፣ ብርታቱ እና በኢየሱስ በኩል በተሰጠን ጥበብ ላይ በመደገፍ።
- ☐ በተቻለኝ አቅም ሁሉ፣ በዙሪያዬ ካሉት ጋር በሰላም በመኖር
- ☐ ከሌሎች ጋር የሚኖረኝ መስተጋብር በኢየሱስ ስም ላይ መልካምም ሆነ ክፉ ተፅዕኖ የሚኖረው መሆኑን በማስታወስ
- ☐ እንዳምነው፣ እንድታዘዘው፣ እንድመስለው፣ እና በግጭቶች መካከል በእርሱ

እንድታመን እንዲረዳኝ እግዚአብሔርን በመጠየቅ

- ☐ እራስ ወዳድነትንና ግጭትን ለማነሣሣት ከታቀዱ የሰይጣን የሐሰት ትምህርቶች በመጠበቅ
- ☐ ግጭትን ሌሎችን የማገልገያ ዕድል እድርጎ በመጠቀም
- ☐ እግዚአብሔር ኃጢአታዊ ዝንባሌዎችንና ልማዶችን በሚያጠራበትና ይበልጥ ኢየሱስን እንድመስል በሚያደርግበት ጊዜ ከርሱ ጋር በመተባበር
- ☐ እራሴን እንደመጋቢ እና እራሱን እንደሚገዛ ሰው በማየት፣ ሀብቴን፣ እንዲሁም ሁኔታዬን እግዚአብሔር፣ « ደግ እድርገህል፤ አንተ መልካም ታማኝ አገልጋይ» በሚለው መንገድ በመመልከት።

ግንዱን ከዐይንህ አውጣ

እንድን ነገር ልንፋለምለት የሚገባው እንደሆነ ለመወሰን

በእግዚአብሔር እርዳታ የሚከተሉትን እደርጋለሁ፡-

- ☐ ጉዳዮቼን ለያቸዋለሁ (ግላዊ ወይም ቁሳዊ መሆናቸውን)፣ ተዛምዷቸውን እረዳለሁ፤ በዝምታ ሊታለፉ የማይገባቸው ጉዳዮች ላይ ብቻ እሠራለሁ፣ እንዲሁም እንደተለመደው በግላዊ ጉዳዮች እጀምራለሁ።
- ☐ ጥቃቅን ጉዳዮችን አልፋቸዋለሁ
- ☐ በጌታ ደስ እያለኝና ያደረገልኝን የየቅርታ ብዛት እያስታወስኩ፣ በሌሎች ዘንድ ጭምት እየሆንኩ፣ ጭንቀትን በጸሎትና በእምነት እየተካሁ፣ በሰዎች ውስጥ ያለውን መልካምና ትክክለኛ ነገር እያሰብኩና እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ ዓማካይነት ያስተማረኝን እየተገበርኩ እመለካከቴን እለውጣለሁ።
- ☐ አንድን ግጭት በቀላሉ ከመፍታት ይልቅ፣ በዚያው መቀጠል ምን ያህል ዋጋ (ስሜት፣ በመንፈስና በገንዘብ) እንደሚያስከፍል በጥንቃቄ እጤናለሁ።
- ☐ መብቴን የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማስፋፍያ ተግባር፣ ሌሎችን የማገልገል ችሎታዬን ለማሳደግ እና ኢየሱስን በመምሰል ለማደግ ብቻ እጠቀምበታለሁ።

ወደጣኦትነት የተለወጡና ለግጭቱ እስተዋፅኦ ያደረጉ ምኞቶች ወይም ፍላጎቶችን ለይቼ ስለማወቅ፣ ቀጥሎ ያሉትን መርማሪ ጥያቄዎች ለእራሴ በማቅረብ ራሴን እመረምራለሁ፡-

- ☐ አእምሮዬን የያዘው ምንድነው? (በማለዳ በመጀመሪያ ወይም ምሽት በመጨረሻ ጊዜ በአእምሮዬ የሚኖረው ነገር ምንድነው?)
- ☐ ይህን ክፍት ሥፍራ በምን እሞላው ነበር? «———— ቢሆንልኝ ኑሮ፣ ደስተኛ፣ የተሳልኝና ዋስትና ያለኝ እሆን ነበር »
- ☐ ማንኛውንም ዋጋ ከፍሬ የማቆየው ወይም የማስወግደው ነገር ምንድነው?
- ☐ እምነቴን ያናርኩት የት ነው?
- ☐ የምፈራው ምንድነው?
- ☐ ፍላጎቴ ሳይሳካልኝ ሲቀር፣ ብስጭት፣ መጨነቅ፣ ቁጣ፣ መራራነት፣ ንዴት ወይም አዘን ይሰማኛል?
- ☐ ሰዎችን ጉድጅም ሆነ አሳዝኜ ላገኘው የምፈልገው ነገር አለን?

ሰዎችን ስለ ስህተተቸው ከማናገራ በፊት በእግዚአብሔር እርዳታ ቀጥሎ ያሉትን ጥያቄዎች እያቀረብኩ እራሴን እመረምራለሁ፡-

- ☐ በግዴለሽ ንግግሬ፣ በውሸት፣ በሀሜታ፣ ስም በማጥፋት ወይም በሌላ ፋይዳ ቢስ ንግግር በደለኛ ነኝ?
- ☐ ሌሎችን ለመቆጣጠር ሞክራለሁ?
- ☐ ቃሌን ጠብቄ ኃላፊነቶቼን ሁሉ እከናውኛለሁ?
- ☐ በሥልጣኔ ያለ አግባብ ተጠቅሜአለሁ?
- ☐ ባለሥልጣናችን አክብራለሁ?
- ☐ ለእኔ እንዲደረግልኝ እንደምፈልገው ለሌሎች አድርጌአለሁ?
- ☐ በሥጋዊ ምኞት፣ በኩራት፣ በገንዘብ ፍቅር፣ ሌሎችን በመፍራት፣ በዙጥና ነገሮችን በጣም በመፈለግ ስሜት ተገፋፍቼ ይሆን?

ኃጢአት መሥራቱን በምረዳበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር እንዲረዳኝ እጠይቀዋለሁ።

- ☐ ንስህ እንድገባ፣ ማለትም ለኃጢአት ጀርባዬን ሰጥቼ ወደ እግዚአብሔር እንድመልስና አስተሳሰቤን እንድለውጥ
- ☐ ሰባቴን የንስህ ዓይነቶች በመጠቀም ያስቀየምኳቸውን ሰዎች ሁሉ አናግራቸዋለሁ፤ ከሆነ፣ ነገር ግን እና ምናልባት የሚሉትን ቃላት በማስወገድና ያደረግሁትን ስህተት በትክክል በመቀበል፤ ሌሎችን የጎዳሁበትን ሁኔታ በመቀበል፤ ድርጊቶቼ የሚያስከትሉትን ውጤቶች በመቀበል፤ መንገዴን እንዲሁም ፀባዬን የምቀይርበትን ሁኔታ በመግለጥና ይቅርታ በመጠየቅ።
- ☐ እግዚአብሔር እንዲረዳኝ በመጠየቅ፣ ግላዊ ጣኦቴን ለማሸነፍ እንድችል በጌታ ደስ እያለኝ መጽሐፍ ቅዱስን በማጥናትና መንፈሳዊ ባህርይን በመለማመድ ዝንባሌዬንና ፀባዬን አለውጣለሁ።

በእርጋታ መልስ

- ☐ ከአንድ ሰው ጋር የሚያራርቅ ነገር በገጥመኝ ጊዜ፣ ለዚያ ሰው በደሌን እንድናዘዝ ወይም ስህተቴን ላሰየው የሚቻልበትን በጣም ውጤታማ መንገድ ለመምረጥ ይረዳኝ ዘንድ እግዚአብሔርን እጠይቀዋለሁ።
- ☐ ምንም እንኳን በመጀመሪያ በሌሎች ሰዎች በኩል ባደርገውም፣ ሁለታችንም መፀታችንን፣ ንስሐችንን እና ይቅርታችንን ለማረጋገጥ እንድቻለን በመጨረሻ ከፀበኞቹ ጋር ፊት ለፊት ለመነጋገር የተቻለኝን ሁሉ አደርጋለሁ።
- ☐ አንድ ሰው በኔ ላይ አንዳች ቅሬታ ያለው መሆኑን በምረዳበት ጊዜ፣ ስህተት መፈፀሜን ባላምንም እንኳን፣ ወደዚያ ሰው ሂጄ አናግረዋለሁ።

ኃጢአት ቀጥሎ እንደተዘረዘረው ከሆነ፣ በዝምታ የማይታለፍና ከባድ እንደሆነ እንዝባለሁ።

- ☐ እግዚአብሔርን የማያክብር ከሆነ
- ☐ ግንኙነታችን ካበላሸ

- ☐ ሌሎች ሰዎችን በመጉዳት ላይ ያለ ወይም ወደፊት የሚጎዳ ከሆነ
- ☐ የበደለኝን ሰው የሚጎዳና ለእግዚአብሔር ያለውን ወይም ያላትን ጠቃሚነት የሚቀንስ ከሆነ

በእግዚአብሔር እርዳታ ለሰዎች ስህተታቸውን ማሳየት በሚያስፈልገኝ ጊዜ የሚከተሉትን አደርጋለሁ።

- ☐ ለሌሎች ፀጋን ለመተንፈስ እንድችል በእግዚአብሔር ፀጋ እጠቀማለሁ።
- ☐ እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ባደረገልንና በሚያደርግልን ነገር ላይ በማትኮር፣ በወንጌሉ ዓማካይነት ተስፋ እንዲመጣ ለማድረግ የተቻለኝን ሁሉ አደርጋለሁ።
- ☐ ሰዎች በሚናገሩበት ጊዜ ንግግራቸውን በትእግሥት በመጠበቅ ኃላፊነት በተሞላበት መንገድ አድምጥ፣ በሚናገሩት ነገር ላይ አትኩር፣ ተገቢ ጥያቄዎችን በመጠየቅ አስተያየታቸውን ግልጽ አድርግ፣ ስሜታቸውን እና ስጋታቸውን ነገር በራሴ አባባል አሳያቸው። እንዲሁም ትክክል በሆኑበት ነገር ላይ ከእነርሱ ጋር ተስማማ።
- ☐ ከዚህ የተለየ ነገር ስለመኖሩ ማስረጃ እስካላገኝ ድረስ፣ ሰዎች ስላሏቸው የተሻለ ነገር በማመን በጎ ፍርድ አደርጋለሁ።
- ☐ እውነትን በፍቅር ተናገር
- ☐ እነርሱ የኃጢአት ይቅርታ እንደሚያስፈልጋቸው ሁሉ፣ እንተም ይቅርታና ፀጋ የሚያስፈልገው ሰው በመሆን ከሰዎች ጋር እንደምትበልጣቸው ሆነህ ሳይሆን እኩል ሆነህ ተናገር።
- ☐ ሰዎች ልባቸውን የሚገዟቸውን ፍላጎቶች ወይም ምኞቶች እንዲመረምሩ እረዳቸዋለሁ
- ☐ ውጤት ላለው ውይይት ተስማሚ የሆነ ጊዜና ሥፍራ መርጣለሁ
- ☐ በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ በግል አነጋግራለሁ
- ☐ ልባቸውን በሚነኩ ታሪኮች፣ ምሳሌዎች እና ፈሊጣዊ አገጋገሮች በመጠቀም

ሌሎች በጉዳዩ እንዲካፈሉ አደርጋለሁ

- ☐ በተሳሳተ መንገድ እንዳይረዱኝ በጣም በግልፅ እናገራለሁ።
- ☐ ንግግራን በቅድሚያ በማቀድ፣ ሌሎች ለአባባሌ የሚሰጡትን መልስ ለመገመት ሞክራለሁ።
- ☐ ተገቢ በሚሆንበት ጊዜ «አኔ» የሚል ቃል ባለባቸው ንግግሮች እጠቀማለሁ።
- ☐ ከግላዊ አስተያየቶች ይልቅ ተጨባጭ እውነቶችን እገልጣለሁ።
- ☐ በመጽሐፍ ቅዱስ በጥንቃቄና በማስተዋል እጠቀማለሁ።
- ☐ አስተያየት ጠይቃለሁ
- ☐ መፍትሔዎችንና አማራጮችን እሰጣለሁ።
- ☐ አቅሜን በመረዳት፣ አስተውሎታዊና ተገቢ ነገር አንዴ ከተናገርኩ በኋላ ንግግራን አቆማለሁ።

ከአንድ ሰው ጋር ያለኝን ግጭት በግል ለመፍታት ካልቻልኩ እንዲሁም ነገሩ በዝምታ የማይታፍና በጣም ከባድ ከሆነ፣ በእግዚአብሔር እርዳታ የማከተሉትን አደርጋለሁ።

- ☐ ነገሮችን ይበልጥ በተጨባጭ እንድናይ ሊረዱን ከሚችሉና መንፈሳዊ ብስለት ካላቸው አንድ ወይም ከዚያ በላይ ከሆኑ ሰዎች እርዳታ እንድንፈልግ አሳብ አቀርባለሁ።
- ☐ አስፈላጊ ከሆነ፣ ከእኛ ጋር እንዲነጋገሩ አንድ ወይም ሁለት ሰዎችን እጠይቃለሁ።
- ☐ አስፈላጊ ከሆነ፣ ከየቤተክርስቲያናችን እርዳታ ጠይቃለሁ፣ እንዲሁም ሥልጣናቸውንም አከብራለሁ።
- ☐ ቤተክርስቲያኔ መፍትሔ ሙሉ ለሙሉ ተጠቅሜ መፍትሄ ካልመጣ፣ ተግባራዊ እንዲሆኑ የምፈልጋቸው መብቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተገቢነት ያላቸው ከሆኑና የምወስደው እርምጃ ጽድቃዊ ዓላማ ያለው ከሆነ ብቻ ወደ

ፍርድ ቤት እሄዳለሁ።

ሂድና ታረቅ

አንድ ሰው ሲበድለኝ፣ ይቅርታ የማድረግ ፍላጎት እንዲኖረኝ ልቤን ይለውጠው ዘንድ እግዚአብሔርን ጠይቀዋለሁ።

ለአንድ ሰው ይቅርታ ሳይረግለት፣ በእግዚአብሔር እርዳታ ቀጥሎ ያሉትን ለማድረግ ቃል እገባለሁ።

- ☐ ከዚህ ችግር ጋር አልኖርም
- ☐ ይህን ችግር በተደጋጋሚ እያነሣሁ በአንተ ላይ አልጠቀምበትም
- ☐ ስለዚህ ችግር እያነሣሁ ለሌሎች አልናገርም
- ☐ ይህ ችግር በመካከላችን እንዲሆን ወይም ግላዊ ግንኙነታችንን እንዲያደናቅፈው አልፈደም

ለአንድ ሰው ይቅርታ ማድረግ ሱቸግረኝ፣ በእግዚአብሔር እርዳታ ቀጥሎ ያሉትን ነገሮች አደርጋለሁ።

- ☐ ሌላውን ሰው ለመቅጣት ያለኝን ፍላጎት አተዋለሁ፣ ያ ሰው ይቅርታዬን እንዲያገኝ ወይም ዳግመኛ በደል እንዳይፈፀምብኝ ዋስትና አልጠይቅም።
- ☐ ለችግሩ መፈጠር የነበረኝን ድረሻ ፈትሻለሁ።
- ☐ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ፣ ማናቸውንም ያልተፈቱ ጉዳዮች ለመፍታትና ንስሐ መግባቱን ለማረጋገጥ ከፀበኛዬ ጋር እነጋገራለሁ።
- ☐ እግዚአብሔር በሁኔታዎች ለመልካም እንደሚጠቀም እገነዘባለሁ
- ☐ በዚህ ሁኔታ ብቻ ሳይሆን ባለፉትም እግዚአብሔር የቱን ያህል ይቅር እንዳለኝ አስታውሳለሁ።
- ☐ በጸሎት፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት እንዲሁም አስፈላጊ ሆኖ ከተገኝ በክርስቲያናዊ የምክር አገልግሎት ዓማካይነት ከእግዚአብሔር ብርታትን እቀበላለሁ።

በእግዚአብሔር እርዳታ ይቅርታን በማሳየት የመመለስን መርህ

በሚከተሉት መንገዶች እተገብራለሁ፡

- ☐ አላዛኝ አሳቦችንና ትዝታዎችን ቀና በሆኑ አሳቦችና ትውስታዎች በመተካት
- ☐ ይቅርታ ለአደረኩለት ሰው እና ስለእርሱ ቀና ነገሮችን በመናገር
- ☐ ይቅርታ ላደረኩለት ሰው እና ስለእርሱ ገንቢ ነገሮችን በማድረግ

ቁሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ ድርድር ማድረግ በሚያስፈልገኝ ጊዜ፤ በእግዚአብሔር እርዳታ መላ ያላቸው መፍትሔዎችን እፈልጋለሁ፡

- ☐ ሰውይይታችን በሚገባ እዘጋጃለሁ
- ☐ ለጸበኛዬ ያለኝን አክብሮትና አሳቢነት አረጋግጣለሁ
- ☐ የፀበኛዬን ጥቅሞች እረዳለሁ
- ☐ በተቻለ መጠን ብዙዎችን ጥቅሞቻችንን የሚያረኩ መፍትሔዎችን ፈልጋለሁ፡
- ☐ በተጨማሪም አሳማኝ በሆነ መንገድ የተለያዩ አማራጮችን መዝናለሁ፡
 - ሰዎች እኔን መበደላቸውንና መቃወማቸውን በሚቀጥሉበት ጊዜ በእግዚአብሔር እርዳታ የሚከተሉትን አደርጋለሁ፡
- ☐ አንደበቴን በመቆጣጠር፤ ለሌሎች የሚረዳና የሚጠቅም ነገር መናገሬን ቀጥላለሁ፡
- ☐ መንፈሳዊ ብስለት ካላቸው አማካሪዎች፤ ምክር፤ እገዛና ማበረታታት እፈልጋለሁ
- ☐ ሰዎች ምንም ያድርጉብኝ ምን፤ ትክክል የሆነውን ነገር ማድረጌን ቀጥላለሁ
- ☐ እንደበቀል የሚፈትነኝን ነገር የመከላከል አቅሜ ደካማ መሆኑን በማወቅ፤ እና በእግዚአብሔር እይታ ውጤታማ መሆን የሚቻለው በውጤቶች ሳይሆን በታማኝነት መሆኑን በማስታወስ፡
- ☐ የፀበኛዬን መንፈሳዊ፤ ስሜታዊና ቁሳዊ ፍላጎቶች ለይቼ ለማወቅ ጥረት እያደረኩ፤ ጠላቴን መውደዴን እቀጥላለሁ፡

ተቀጥላ ለ

አማራጭ የግጭት መፍቻ መንገዶች

ከ1980 ዓ.ም. መጀመሪያ አንስቶ ያለው ጊዜ ግጭቶችን የማስወገጃ አማራጭ መንገዶችን በመፈለግ ትልቅ ትኩረት የተሰጠበት ነው፡፡ በእዚህ ተቀጥላ ውስጥ፤ ድርድርን፤ እርቅን፤ ግልግልን፤ ሙግትን እና ክርስቲያናዊ እርቅን ጨምሮ የተከናወኑትን እያሌ የተለመዱ የግጭት መፍቻ ሂደቶችን እየገለጥኩ እነፃፅራለሁ፡፡

ድርድር

ድርድር፤ ግጭት ውስጥ የገቡ ወገኖች ለጎሉ ልዩነቶቻቸው በጋራ የሚያስማሙዋቸው መፍትሔዎችን ለመፈለግ የሚያደርጉት የግል ውይይት ሂደት ነው፡፡ ምንም እንኳን አንዳንድ ሰዎች እራሳቸው ለመደራደር ቢችሉ፤ ብዙዎቹ ግን እንዲያማክሯቸው ወይም እነሱን ወክለው እንዲደራደሩላቸው ጠበቆችን ወይም ሌሎች ባለሞያዎችን ይመርጣሉ፡፡

መደበኛ ከሆኑት የግጭት መፍቻ ዘዴዎች ጋር ሲነፃፀር፤ ድርድር ብዙ ጥቅሞች አሉት፡፡ ፈጣን፤ ርካሽ፤ እና ትንሽ ጊዜ የሚወስድ ሲሆን፤ ከግልግል ወይም ከሙግት ያነሰ ጊዜ የሚወስድ፤ ይበልጥ ምስጢራዊና ተለዋዋጭ ነው፡፡ ሙሉ በሙሉ በፍላጎት የሚደረግ በመሆኑ፤ አንደኛው ወገን አሸናፊ ሆኖ ሌላው ሁሉን የሚያጣበትን ሁኔታ ይቀንሳል፡፡

የድርድር ዋነኛ ችግር፤ አንዳንድ ጊዜ ይበልጥ ታዋቂ ወይም ብርቱ የሆነ ሰው ደካማውን የሚጫንበት ሁኔታ እንዲኖር የሚፈቅድ መሆኑ ነው፡፡ ይህ የፍትሕ መዛባትን ያስከትላል፡፡ በጉዳዩ ጠበቆች ከገቡበት ደግሞ፤ ድርድር በሺህ የሚቆጠር የገንዘብ ክፍያን ያስከትላል፡፡ ከዚህም ሌላ ሁለቱ ወገኖች፤ ግጭትና መለያየትን የሚፈጥሩ ጥልቅና ግላዊ ችግሮችን ከግንዛቤ ሳያስገቡ ድርድርን ለአስቸኳይ የገንዘብና የንብረት ጉዳዮች መፍቻነት ይጠቀሙበት ይሆናል፡፡ እርቅ

በሁለቱ ፀበኞች መካከል ግንኙነትንና መግባባትን የሚያመቻቹ፤ የአንድ

ወይም የሁለት ሰዎችን እርዳታ የሚጨምር ከመሆኑ በቀር፣ እርቅ ከድርድር ጋር ተመሳሳይ ነው። አስታራቂ፣ ከመነሻው በሁለት ወገኖች መካከል እንደአገናኝ ሊሠራ ይችላል፤ የመጨረሻ ግቡ ግን ሁሉም፣ ማለት ሁለቱ ወገኖችና አስታራቂው የሚገኙበትን ስብሰባ ማዘጋጀት ነው። አስታራቂ፣ ሁለቱ ወገኖች ለልዩነታቸው የሚበጁ የተለያዩ መፍትሔዎችን እንዲፈልጉ ይረዳቸዋል። ውጤቶቹን የሚቆጣጠሩት ታራቂ ወገኖች ሲሆኑ ግን፣ የአስታራቂውን ምክር እንዲከተሉ አይገደዱም። አስታራቂ፣ የተከፈለው ባለሞያ፣ ከማህበረሰቡ የወጣና የተከበረ ግለሰብ፣ ወይም ያለ ክፍያ ሊያገለግላቸው የተስማማና ሁለቱም ወገኖች የሚያውቁት ሰው ሊሆን ይችላል።

በገለልተኛ አስታራቂ የሚያከናውነው ሂደት፣ እንደኛው ወገን በሌላኛው ላይ ጫና የሚያደርግበትን ሁኔታ ይቀንሳል። ከማግባባትና ክርክር ጋር ሲነፃፀር፣ እርቅ ሌሎች ብዙ ጥቅሞች አሉት። እርቅ፣ ሊመደበኛ ባሕርይ ስላለው፣ አንፃራዊ ተለዋዋጭነት ያለው፣ ግላዊ፣ ብዙ ወጪ የማይፈልግ እና ጊዜን በአግባቡ የሚጠቀም ነው። ታራቂ ወገኖች ጥንቃቄ በሚሹ ጉዳዮች ላይ በሚነጋገሩበት ጊዜ፣ በመካከላቸው መግባባት እንዲኖር ያመቻቻል፤ ጨዋነታቸውን እንዲጠብቁም ያደርጋል። በመሆኑም ከክስ ሂደት ይልቅ ግንኙነት ያለማበላሸት እድሉ ከፍተኛ ነው። በፍቃደህንነት የሚከናወን ሂደት በሆኑም ታራቂ ወገኖች የሚያሳስቧቸው እንዳንድ ነገሮች እንዲያሸንፉ በማድረግ ሁለቱም ወገኖች ወደሚያከብሯቸው መፍትሔዎች እንዲደርሱ ይረዳቸዋል።

ያም ቢሆን እርቅ ብዙ ጉዳዮች አሉት። ከሁለቱ ወገኖች አንዱ በእርቁ ሂደት አልሳተፍም ይሉ ይሆናል። የአቅም አለመመጣጠኖችም በውጤቶቹ ላይ ተፅእኖ ይኖራቸው ይሆናል። ሂደቱ ቀደም ሲል የተከፈለበትን ጊዜና ገንዘብ ከንቱ በማድረግ ይቋረጥ ይሆናል። ታራቂ ወገኖች ስምምነታቸውን በሕጋዊ ውልነት ካሳሰሩት የእርቁ ውጤት በሕግ ተፈፃሚ አይሆኑም።

ግልግል/ ዳኝነት

በግልግል ወይም በዳኝነት ሂደት፣ ሁለቱም ወገኖች በአንድ ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ አስታራቂዎች፣ ፊት ክርክራቸውን ለማቅረብ ይስማማሉ፤ ብዙ ጊዜም ገላጋዮቹ የሚሰጡት ውሳኔ በህግ ተቀባይነት አለው። ከአስታራቂዎች በተለየ

መልኩ፣ ገላጋዮች፣ ሁለቱ ወገኖች እርስ በርሳቸው እንዲነጋገሩ ወይም ችግሩን ለመፍታት እንዲወያዩ ሊረዷቸው አይሞክሩም። በዚያ ፋንታ፣ አስፈላጊ ማስረጃዎችን በመሰብሰብ አስገዳጅ ውሳኔ ይሰጣሉ። ብዙ መንግሥታት የተለያዩ ቡድኖች የራሳቸውን ዳኞች እንዲሾሙ የሚፈቅድ ሕግ አላቸው፤ ሰዎቹ የማይከፈላቸው ፍቃደኞች ወይም ከተለያዩ ድርጅቶች የሚመረጡ ባለሞያዎች ሊሆኑ ይችላሉ። እነዚህ ድርጅቶች ፒስ ሜክንግ ሚኒስትራ ወይም አሜሪካን አርቢትሬሽን አሶሴሽን ናቸው።

ከማወያየትና ማስታረቅ ጋር ሲነፃፀር፣ የግልግል ዋና ጥቅም፣ እንደኛው ወይም ሁለቱም ወገኖች ባይወዱትም እንኳን፣ ለአንድ ግጭት መፍትሔ ማስገኘቱ ነው። ግልግል ከክርክር ጋር ሲነፃፀር በአንፃራዊነት ግላዊ እና ኦፊሲየላዊ ያልሆነ ሲሆን ብዙ ገንዘብ የማያስወጣ ነው። አብዛኛዎቹ ሕጎች የግልግል ውሳኔ ለመጠየቅ የተወሰኑ ነገሮችን ብቻ የሚጠይቁ በመሆናቸውም፣ ግልግል፣ የመጨረሻና ከክርክር የፈጠነ ሕጋዊ ተፈፃሚነት ያለው ውጤት የመስጠት ችሎታ አለው።

ከውይይትና ከእርቅ ጋር ሲነፃፀር፣ የግልግል ዋነኛ ጉዳት፣ የግንኙነት ችግሮች ችላ መባላቸው ነው፤ ይህ መለያየትን ያባብሳል። እርቅ ከሙግት ጋር ሲነፃፀርም ጉዳት አለው። ሥርዓት የጠበቀ ሕጋዊ አካሄድ አይደለም። ብዙ አስታራቂዎች መደበኛ የሕግ እውቀት ያላቸው ስለአይደሉ የእርቅ ውሳኔዎቻቸው አንዳንድ ጊዜ በፍርድ ቤት ከሚሰጡ ውሳኔዎች በወጥነትና በተጠባቂነት እናሳ ናቸው። ከዚህም ሌላ እንደኛው ታራቂ ወገን ለአስታራቂዎቹ ውሳኔ አልገዛም ሲል ሌላው ወገን ውሳኔውን ተግባራዊ ለማስደረግ ወደፍርድ ቤት መሄዱ አይቀርም።

ሙግት

ሙግት በመደበኛ ዳኞች፣ በሕዝብ በተመረጡ ዳኞችና በፍርድ ቤት ሥርዓት ይጠቀማል። ከሌሎች የግጭት መፍቻ ዘዴዎች ጋር ሲነፃፀር፣ ሙግት ብዙ ጥቅሞች አሉት። ፍርድ ቤት፣ ተሟጋች ወገኖች ሁሉ እንዲቀርቡና ለውሳኔውም ተገዥ እንዲሆኑ የማድረግ ሥልጣን አለው። በሥልጣን መሠረቱና በሕግ ጉዳይ፣ ፍርድ ቤት በብዙ ጉዳዮች ላይ የተጠበቁ ውሳኔዎችን ለመስጠት ይችላል። በተጨማሪም የፍርድ ቤት ውሳኔዎች በሕዝብ መዝገብ የሚመዘገቡ፤

በሌሎች ባለሥልጣኖች የሚታወቁና በይገባኝ እንደገና የሚታዩ ናቸው።

ይሁን እንጂ፤ ሙግት ብዙ ጎጂ ነገሮች አሉት። ብዙ ወጪ የሚጠይቅና ጊዜ የሚወስድ ከመሆኑም በላይ፤ ሙግት በመደበኛ አሠራር፤ የሕዝብን ትኩረት በመሳብ፤ የተወሰኑ መፍትሔዎችን በመስጠት (ብዙ ጊዜ ገንዘብ ወይም እገዳዎች በማስተላለፍ)፤ እና አንዱ ወገን ሙሉ በሙሉ እንዲያሻንፍና ሌላው ሁሉንም ነገር እንዲያጣ የማድረግ ድክመት አለው። የፍርድ ቤት አሠራር በሁለት ተሟጋች ወገኖች መካከል ግንኙነትና መግባባት እንዳይኖር ያደርጋል፤ ይህ ሁለቱንም ወገኖች ብስጫዎችና ቁጥዎች ያደርጋቸዋል። ፍርድ ቤት በአንድ ችግር እውነተኛ ምክንያቶች ላይ ሳይሆን፤ ብዙ ጊዜ የግጭቶችን ክስተት ለመመልከት ይገደዳል። ይህ ደግሞ ሁለቱን ወገኖች ለማያቋርጥ ቅራኔ ያደርጋቸዋል። ከነዚህ ሁኔታዎች የተነሣ፤ ሙግት በሁለቱ ወገኖች መካከል መራራነትን ስለሚያባብስ ቀደም ሲል የነበራቸውን መልካም ግንኙነት በከፋ ሁኔታ ያበላሽዋል።

የሙግት ጎጂ ጎኖች እና አነስ ባለ ሁኔታም ሌሎቹ መንፈሳዊ ያልሆኑ የግጭት መፍቻ ዘዴዎች በመንፈሳዊነት እይታ ሲቃኙ ይበልጥ ከባድ ናቸው። አንድ ሂደት ይበልጥ ጠላትነት ያለበት ሲሆን፤ ክርስቲያናዊ ፍቅርንና ለእግዚአብሔር መታዘዝን በተመለከተ የሚያስተላልፈው ምስክርነት ደካማ ነው። ጠላትነት ያለበት ሂደት ትችታዊ ዝንባሌዎችን በማባባስ ቅሬታንና ልክ ነኝ ባይነትን ያበረታታል። ንስህና ፀፀትን በማገደም አፍራሽ ልምዶችን ያራዝማል። ከሁሉም ይበልጥ፤ የሁለቱ ተሟጋች ወገኖች ልብ በነዚህ ሁኔታዎች እየጠነከረ ሲሄድ፤ ወደፊት ወደበለጠ ግጭት ይገቡ ይሆናል። ለዚህ ነው፤ የከፍተኛው ፍርድ ቤት ዳኛ የሆኑት አንቶኒን ሰካልያ እንዲህ ያሉት «በዋናነት በውርስ ምክንያት በተነሱ ሙግቶች ሳቢያ ስለ ተራራቁ ወንድማማችና አሁኑማማች ወይም በአንድ ወቅት ወዳጆች ስለነበሩና በድንበር ውዝግብ፤ በገንዘባዊ ውልና በሌሎች በማይጠቅሙ ጉዳዮች ምክንያት በማያባራ አተካራ ውስጥ ስለሚኖሩ ሰዎች ዳኞች ሊነግሯቸው ይችላሉ። እነዚህን ነገሮች የሚመለከቱት ህጋዊ መብቶች ትክክልም ሆኑ ስህተት እነዚህ ውጤቶች ሊኖሩ የሚገቡ አይደሉም።

ዳኛ ሰካልያ እንዳሉት፤ ብዙ ጊዜ አንድን ግጭት በጠላትነት ሂደት የመፍቻው መንፈሳዊ፤ ስሜታዊ፤ ገንዘባዊ እና የጊዜ ዋጋ፤ የሚገኘው ውጤት

ምንም ይሁን ምን ያፈርሰዋል። ስለዚህ፤ በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ፤ አንድ ክርስቲያን ሌላ መንገድ ከመምከሩ በፊት መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን የግጭት መፍቻ መርሆች አሟጦ መጠቀም አለበት።

ክርስቲያናዊ እርቅ

ክርስቲያናዊ እርቅ፤ ከፍርድ ቤት ውጭ ሰዎችን ማስታረቅና ግጭቶችን ለመጽሐፍ ቅዱሳዊ አሠራር ታማኝ በሆነ መንገድ መፍታት ነው። ይህ ሂደት በዋናነት የሚከናወነው፤ ምዕራፍ 9 ውስጥ እንደተጠቀሰው በተጋጨት ሰዎች አብያተክርስቲያን ምሪትና ሥልጣን ሥር በሚያገለግሉ አስታራቂዎች ነው። በኮንትራት ተቀጥረው ሁለቱን ወገኖች በሚያገለግሉ ባለሞያዎች ሊከናወንም ይችላል። ሂደቱ ከተቀናቃኝነት ይልቅ እርቅ ነው፤ እስፈላጊ ካልሆነ ውዝግብና ጫና ይልቅ እውነተኛ መግባባትንና ትብብርን ያበረታታል።

እርቅ ሦስት ደረጃዎች ሊኖሩት ይችላል። የመጀመሪያው፤ አንደኛው ወይም ሁለቱም ወገኖች ግጭቱን ያለሦስተኛ ወገን በግል እንዴት መፈታት እንደሚኖርባቸው የግል ምክር ወይም እርዳታ ያገኙ ይሆናል። ሁለተኛ የግል ጥረቶች ያልተሳኩ እንደሆን፤ ሁለቱ ወገኖች ግጭታቸውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ለሆነው እርቅ ይሰጡ ይሆናል። ይህ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ክርስቲያን አማካሪዎች ከሁለቱ ወገኖች ጋር በመገናኘት፤ ገንቢ ውይይት እንዲደረግ እንዲሁም ግላዊና የጎሱ ልዩነታቸው ውዴታዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ መፍትሔ እንዲያገኝ የሚበረታታበት ሂደት ነው። ሦስተኛው፤ እርቁ ካልተሳካ፤ ሁለቱ ወገኖች በመጽሐፍ ቅዱሳዊው እርቅ ይቀጥላሉ፤ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ አስታራቂዎች ጉዳያቸውን በመስማት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የሚስማማና ህጋዊ አስገዳጅነት ያለው ውሳኔ ይሰጣሉ።

ክርስቲያናዊ እርቅ ከአብዛኛዎቹ የእርቅ ዓይነቶች ይበልጥ ፋይዳ ተኮር ናቸው። ዓለማዊ እርቆች ታራቂ ወገኖችን በፈቃደኝነት ላይ ወደተመሠረተ እርቅ እንዲደርሱ ለማድረግ የሚጥሩ ስለሆኑ፤ በተለይም ይህን ማድረግ የሌሎችን አመለካከትና ጠባይ፤ ከግብረገብ እኳ ያመመዘንን የሚጠይቅ ከሆነ ከዚያ ለማለፍ አይፈልጉም። ክርስቲያን አስታራቂዎች በአንፃሩ የግጭቱ ምክንያት የሆኑ ድብቅ ነገሮችን የሚያወጣ መፍትሔ ይመልጋሉ። እነዚህ አንዳንድ ጊዜ «የልብ

ነገሮች»በመባል ይታወቃል። እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ የመዘገባቸው በልባችን የጥፋቶችው እንዲሁም ለዘላለም ያፀናቸው መሆኑን በማመን፤ ክርስቲያን አስታራቂዎች፤ ከዚህ መሥፈርት ጋር የማይሄዱ የሚመስሉትን የታራቂዎች ዝንባሌዎች፤ ዓላማዎችና ድርጊቶች ወደራሳቸው ይሰባሉ። ይህ በተለይ የክርስቶስ ተከታዮች ነን የሚሉትን ይመለከታል። የክርስቶስ ተከታይ ነኝ የሚል ሁሉ የእግዚአብሔርን ትእዛዛት እንዲያከብርና እርሱን የሚያከብር ህይወት እንዲኖር ይጠበቅበታል።

ከዓለማዊው የግጭት ማስወገጃ መንገዶች ጋር ሲነፃፀር፤ ክርስቲያናዊ እርቅ ብዙ ጥቅሞች አሉት። ባህላዊ ፋይዳዎችን ያበረታታል፤ ግንኙነቶችን ይጠብቃል፤ ትርጉም ያለውን ሰው ጥያቄ ያበረታታል፤ ጎጂ ድርጊቶች አደባባይ እንዳይውሉ ያደርጋል፤ መልካም ክርስቲያናዊ ምርክርነትን ይሰጣል። በእንፃራዊነት ሲታይ ወጪው ቀላል ነው። ከክስ ጋር ሲነፃፀርም፤ ያለበት ግትር አሠራር ያንሳል። በመሆኑም ፈጠራዊ የሆኑ መፍትሔዎችና ፈጠን ውጤት እንዲኖሩ ያደርጋል። ሌላው ጥቅም፤ ምስክሮችን መስማትን ወይም መረጃዎችን መመርመርን በተመለከተ፤ ክርስቲያን አስታራቂዎች እንደነገሩ ሁኔታ ከዳኞች ይበልጥ ተለዋዋጮች መሆናቸው ነው። በዚህ ሁኔታ አንድ ህንፃ በመገንባት ወይም አንድ አውቶሞቢል በመጠገን ሂደት ጉድለት ኖሮ በተዋዋይ ወገኖች መሀል ግጭት ቢፈጠር፤ አስታራቂው ህንፃውን መመርመር ወይም መኪናውን መንዳት ይኖርበት ይሆናል። እንዲህ እንደሁኔታው የሚለዋወጥ አሠራር በመኖሩ፤ የተጋጨ ወገኖች የነገሩ ውስጥ እውነቶችና ጉዳዮች በሕጋዊው ፍርድ ቤት ከሚደረገው ይበልጥ ዝርዝር ማጠራት የተደረገባቸው መሆኑ ይሰማቸዋል።

ትክክለኛውን ነገር ለማድረግ በቅንነት የሚፈልጉና ከስህተታቸው ለመማር የሚሹ ሰዎች ከእርቅ ሂደት ትልልቅ ጥቅሞች ሊያገኙ ይችላሉ። ተገቢ ያልሆኑ ዝንባሌዎችን ወይም ብልህነት የጎደላቸው ድርጊቶችን ለይተው እንዲያውቁ፤ ውሳኔዎቻቸውና ፖሊሲዎቻቸው የሚያመጧቸውን ውጤቶች እንዲረዱና ወደፊት አላስፈላጊ ግጭቶችን እንዲያስወግዱ እንዲሁም በሕይወታቸውና በሥራቸው መሻሻል እንዲያደርጉ ወደ ሚረዷቸው ሥራዎች እንዲገቡ አስታራቂዎች ሊያግዟቸው ይችላሉ።

ይሁን እንጂ፤ ክርስቲያናዊ አስታራቂነት የራሱ ችግር አለው።

አስታራቂዎች በመደበኛው ፍርድ ቤት እንዳሉት ዳኞች ያለ ሥልጣን ስለሌላቸው፤ ታራቂ ወገኖች እርቁን ወይም ውጤቱን እንዲቀበሉ ሊያስገድዷቸው አይችሉም። (ቢሆንም በእርቅ አማካይነት የተፈረሙ ስምምነቶችና ግልግሎች እንዲሁም ካሳዎች በመደበኛው ፍርድ ቤት ተግባራዊ ሊሆኑ ይችላሉ) እርቅ ውጤቱ እንዲህ ይሆናል በመባል ረገድ ያለው ሁኔታ ከፍርድ ሂደት ያነሰ ሊሆን ይችላል።

ምክንያቱም እያንዳንዱ ጉዳይ የተለያዩ አስታራቂዎች አሉት፤ አሠራሩ በሥራ መርህ የመሠረተ፤ ደንብ የማስከበሩና የውሳኔ ሃይቱ ዝቅተኛ ነው። በመጨረሻ፤ የተዳኙ ውሳኔዎችን ይግባኝ ለማለት የሚያስችሉ መሠረቶች ውስን ናቸው። ይህ ማለት፤ ታራቂ ወገኖች ያልተስማማቸውን ውሳኔ በከፍተኛ ባለሥልጣን እንዲታይ ለማድረግ የሚኖራቸው ዕድል ትንሽ ነው። (በሌላ በኩል ይህ መንገድ፤ በይግባኝ ሂደት ከሚከተል ወጪና መጓተት ይጠበቃል)።

እነዚህ ችግሮች ቢኖሩበትም፤ ክርስቲያናዊ አስታራቂነት፤ በዓለማዊው አሠራር ከሚገኘው ይልቅ፤ ለግጭት የተሟላና እርኪ መፍትሔ ይሰጣል። ግጭት ውስጥ ገብተው የነበሩ ባልና ሚስት ግጭታቸው መፍትሄ ካገኘ በኋላ እንዲህ ብለዋል፦

ከክርስቲያን አስታራቂዎች ያገኘነው ትልቅ ነገር፤ ጥሩ ክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር፤ ልምድና አምላካዊ ጥበብ ያለበት ጥልቅ ምክር ነው ብዬ። እምናላሁ። ትክክለኛው መልስ ተገኝቷል ብዬ በርግጥ እምናለሁ። የሰጣችሁኝ መልሶች፤ ስመጣ አሰማቸዋለሁ ብዬ የጠበኳቸው እንዳልሆኑ እባካችሁ ተረዱልኝ። ጎረቤቶቻችን የፈፀሙት ማረጋገጫ ትክክል እንደሆነ አውቄአለሁ፤ ልክ እንደሆነም ተረጋግጧል። ከዚህ ይበልጥ ልትረዱን አትችሉም ነበር። የሚፀዕኑ ነገር ዘግይተን ወደናንተ መምጣታችን ነው።

ከላይ እንደጠቀስኩት፤ በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ፤ ክርስቲያን አስታራቂዎች፤ በመንፈሳዊነት በሸሸሉ ክርስቲያኖች ዓማካይነት ከአጥቢያ ቤተክርስቲያን መፈለግ አለባቸው። እንዲህ ያለ የግጭት መፍቻ መንገድ ቤተክርስቲያኒቱ ውስጥ ከሌለ፤ ግጭት ውስጥ ያሉ ወገኖች፤ እንዲህ ባለው መንገድ ሊያገለግሉ ከሚችሉ ሌሎች መንፈሳዊ ሰዎች እርዳታ ሊፈልጉ ይችላሉ። አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ሁሉ፤

ወገኖች ወይም የቤተክርስቲያን መሪዎች በጽሑፍ የሰፈሩ መርጃዎች (እንደ «Rules of procedure») ያሉትን የተለያዩ ናሙና ቅጾች ወይም Guiding people through conflict) የመሳሰሉትን በአስታራቂነት አገልግለው በኩል (ተቀጥላለ) ሊያገኙ ይችላሉ።

ተቀጥላ መ የካሳ መርሆች

ካሳ ጠቀሚ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዕንሰ አሳብ ነው። አንድ ሰው ሌላውን በሚጎዳበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ያ ሰው እንዲህ ያድርግ ይላል፤ «በሠራው ኃጢአት ይናዘዝ፤ ስለበደሉም ሙሉ ካሳ ይክፈል» (ዘኁል. 57)። ዘኬመስ በጌታ በኢየሱስ ወደ ንስህ በመጣ ጊዜ ያደረገው ይህን ነው። ምህረት እንዲደረግለት ጠይቆ ወደሥራው አልሄደም። በኢየሱስና በበደላቸው ሕዝቦች ፊት ቆሞ፤ «ጌታ ሆይ እነሆኝ ካለኝ ሀብት ሁሉ ግማሹን ለድሆች እሰጣለሁ፤ ማንንም በሐሰት ቀምቼ ከሆነ፣ አራት እጥፍ አድርጌ እመልሳለሁ» (ሉቃስ 19:8) አለ።

ካሣ፣ ብዙ ጥቅሞች ያስገኛል። በተቻለ መጠን፣ የተጎዳን ሰው ወደነበረበት ሥፍራ ይመልሳል። አጥፊ ፀባይን ጥቅም እንደሌለው በማሳየት ማህበረሰቡን ይጠቅማል። በተጨማሪም፣ በደለኛው ሰው ኃጢአቱን እንዲያስተካክልና ለመስተካከል መፈለጉንም ለተጎዳው ሰው፣ እንዲሁም ለህብረተሰቡ በአጠቃላይ በተግባር እንዲያሳይ ዕድል ይሰጠዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ካሣ የሚያስተምረው ብዙ ነገር፣ በአፈፃፀም ሕግ መልክ ነው የተሰጠው። በሌላ አነጋገር፣ መጽሐፍ ቅዱስ፣ ይሆናሉ ተብለው የሚታሰቡ ሁኔታዎችን ሁሉ የሚሸፍኑ ብዙ ደንቦችን በማቅረብ ፋንታ፣ ለተመሳሳይ ሁኔታዎችም የሚሆኑና የምንበቀልባቸውን የአጠቃላይ መርሆች ጥቂት ምሳሌዎችን ይሰጣል። ዘፀ. 21:18-23 ውስጥ በትምህርትነት የቀረቡት መርሆች ፣ በቀጥታ በሰዎች ለተፈጠሩ ማናቸውም ዓይነት ጉዳዮች የሚተገበሩ ናቸው። እነዚህ መርሆች፣ በተለያዩ ግዴላሽነቶች ምክንያት ለተፈጠሩ ጉዳዮችም፣ ማለት፣ በመዋኛ ገንዳ ዙሪያ ጠንካራ አጥር አለማድግን ለመሳሰሉትም ይሆናሉ (ዘፃ. 22:8 ተመልከት)። በተመሳሳይ ሁኔታ ዘጸአት 22:1-15 ውስጥ የሠፈሩት መርሆች ፣ ሌብነትን ወይም በውሰት በተወሰደ ንብረት ላይ ድንገተኛ ጉዳት ማድረስን ለመሰለ ማንኛውም ዓይነት የንበረት ጉዳት ሊውሉ ይችላሉ።

በዘፀ. 21:19 መሠረት፣ አንድ ሰው ሆነ ተብሎ በተፈፀመበት አደጋ ቢጎዳ፣

ጉዳት አድራሾች፣ ላደረሰው ጉዳት ተጠያቂ ይሆናል። ይህም ለህክምና ወጪ እና ተጎዲው ያለሥራ ላሳለፈው ጊዜ ነው። በግዴለሽነት ለሚደርስ ጉዳትም ጉዳት አድራሹ ተጠያቂ ነው (ዘፀ. 21:22-35 ትኩረት ቁጥር 28-29)። ዘፀዓት 21:22 የሚያመለክተው ፣ ተጎዲው ወገን ጉዳቶቹን ገምቶ ለጉዳት አድራሹ ማሳወቅ ያለበት መሆኑን ነው። ጉዳት አድራሹ፣ ለተጎዲው የቀረበው ግምት በጣም ከፍተኛ ነው ብሎ ካመነ፣ ነገሩ በተገቢው ባለሥልጣን መዳኘት አለበት (ከ1ቆሮ. 6:1-8 ጋር አነሳፅር)። ምንም እንኳን መጽሐፍ ቅዱስ ለእውነተኛ ጉዳቶች ግልፅ ድጋፍ ቢሰጥ፣ ለደረሰው ስቃይና መከራ ወይም ሆን ተብሎ በስሜት ላይ ለሚፈፀም ጉዳት መሰጠት ስለሚገባው ካሣ ግልፅ መመሪያ አይሰጥም። ለነዚህ በደሎች ያሏቸው መጽሐፍ ቀዱሳዊ መፍትሄዎች፣ ንስህ፣ ፀፀት እና ይቅርታ ብቻ ናቸው።

በንብረት ላይ በስህተት ጉዳት በሚደርስበት ጊዜ፣ ጉዳት አድራሹ «ሳላ ይክፈል» ማለት ንብረቱን ይጠግን ወይም ይመልስ ብሎ መጽሐፍ ቅዱስ ያዛል (ዘፀ. 22:5-6)። ሥርቆቱ ወይም የደረሰው ጉዳት ሆነ ተብሎ የተፈመ ሆኖ ጉዳት አድራሹ በእውነት በመፀፀት ፣ ወንጀሉ ከመታወቁ በፊት ቢሆንም እንኳን ካሣ ለመክፈል ከወሰነ፣ ላጠፋው ንብረት ካሣ እና ህያ በመቶ ቅጣት መክፈል አለበት (ዘሌ. 6:1-5፣ ዘኁ. 5:1-10)። በደሉ ሆን ተብሎ የተፈፀመ ከሆነና በደለኛው ካልተበላሸ ንብረት ጋር ከተያዘ፣ ንብረቱን ከተጨማሪ ተመጣጣኝ ቅጣት ጋር መመለስ አለበት (ዘፀ. 22:4)። በደል አድራሹ የተያዘው ንብረቱን ከሸጠ በኋላ ከሆነ፣ ቢያንስ የንብረቱን ዋጋ አራት እጥፍ መክፈል አለበት። ንብረቱን ለመመለስ የሚያስችግር ከሆነ፣ የዋጋውን አምስት እጥፍ መክፈል አለበት (ዘፀ. 22:1)። እነዚህ ቅጣቶች የታለሙት፣ በግልፅ እንደሚታወቀው፣ ሆነ ተብለው የሚፈፀሙ በደሎችን ለመከላከልና ወዲያውኑ የሚከናወን ፀፀትና ንስሐን ለማበረታታት ነው (ማቴ. 5:17-20)።

አንዳንድ ሰዎች በአዳስ ኪዳን ዘመን ካሣ ተገቢ ፅንሰ አሳብ አይደለም በማለት ይከራከራሉ። እኔ አልስማማም። ፅንሰ አሳቡን በግልፅ የሚሸር ነገር አዲስ ኪዳን ውስጥ የለም (ማቴ. 5:17-20)። እንዲያውም ሉቃስ 19:1-10 ውስጥ ካሣ በተዘዋዋሪ ሁኔታ በኢየሱስ ተደግፏል። ከዚህም ይልቅ፣ ካሣ አንድ ሰው ለፈፀማቸው ነገሮች ኃላፊነትን የመውሰድ ሁኔታ ነው። በመሆኑም፣ አማኞች ከክርስቶስ መምጣት በፊት ከነበረው ያነሰ ኃላፊነት እንዲኖራቸው እግዚአብሔር

የሚፈልግ መሆኑን የሚያመለክት አንዳች ነገር መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የለም።

ከዚህም ይበልጥ ካሣ ከይቅርታ ጋር አይመሳሰልም። በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ አማኞች የሌሎችን በደል ይቅር እንዲሉ ቢታዘዙም፣ ካሣ እንዲቀበሉም ታዘው ነበር (ዘኁ. 5:5-8)። የአንድን ሰው በደል ይቅር ማለት፣ በደልን አታስበውም፣ በበደለኛው ላይ አትጠቀምበትም፣ ከሌሎች ጋር ስለበደሉ አታወራም ወይም በመካከላችሁ እንዲኖር አታደርግም ማለት ነው። ነገር ግን፣ ይቅርታ፣ በደለኛውን ጥፋቱን ከመጠገን ኃላፊነት ነፃ አያደርገውም። የተጎዳ ሰው በእርግጥ ምህረት ማድረግ አለበት፣ በአንዳንድ ሁኔታዎች የካሣን መብት መተውም ጥሩ ነው (ማቴ. 18:22-27)። በብዙ ሁኔታዎች ግን፣ ለበደለኛውም ቢሆንም እንኳ ካሣ መስጠቱ ጥቅም አለው። እንዲህ ማድረግ፣ ፀፀትን፣ ቅንነትን እና አዲስ አመለካከትን ያሳያል፣ እርቁን ለማፋጠንም ሊረዳ ይችላል (ሉቃስ 19:8-9)። ከዚህ ጋር፣ በደለኛው ወደፊት ተመሳሳይ ነገር እንዳይፈፅም የሚረዳ ትምህርት እንዲሠርፅበት በማድረግ ይረዳል (መዝ. 119:67፣ 67፣ 71፣ 9፣ 19)።

ስለዚህ የሌላን ሰው ንብረት ካበላሸህ ወይም በአንድ ሰው ላይ አካላዊ ጉዳት ካደረሰክ፣ ያን ሰው ወደነበረበት ሁኔታ ለመመለስ የተቻለህን ሁሉ እንድታደርግ እግዚአብሔር ይፈልጋል። የበደልከው ሰው ከኃላፊነት ነፃ ሊያደረግህ ከወሰነ፣ እንዲህ ስላለው ይቅርታ በጥልቅ ማመስገን አለብህ። በሌላ በኩል፣ ተጎድተህ ወይም ንብረትህ ተበላሽተብህ ከሆነ፣ በፀሎት ሆነህ ወደ ነበርክበት ሁኔታ የምትመለስበትን መንገድ ከማሰብህ ጉን ለጉን ካላ መክፈሉ ጥቅም ይኖረው እንደሆነ ወይም በደል ፈፃሚው ላይ ከባድ ጫና የማያመጣ መሆኑን አጠኑ። ስለዚህ ነገር እየጸለይክ፣ ይቅርታን ከህግ ወይም ከተገቢ ነገር ጋር አብሮ ማስኬሄድ፣ ሰላም የሚያመጣና እግዚአብሔርን የማስከበሪያ ብርቱ መንገድ መሆኑን አትርሳ።

ተቀጥላ ሠ

ወደ ፍርድ ቤት መሄዱ ትክክል የሚሆነው መቼ ነው?

1ኛ ቆሮንቶስ 6:1-8 አንድ ክርስቲያን ሌላውን ፍርድ ቤት ለመክሰስ ያለውን መብት በግልፅ ይወስነዋል። የዚህን ምንባብ ዓላማና የመወሰን ደረጃውን በተመለከተ የጎላ ግራ መጋባት አለ። በዚህ ተቀጥላ፣ ምንባቡ ውስጥ ያሉትን ጥቂት ማዕከላዊ ጉዳዮች አቀርባለሁ።

አንደኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ ስድስት ተግባራዊ የሚሆነው፣ አሳፋሪ ለሆኑ ክስቶች ብቻ ነው?

አንዳንድ ሰዎች፣ 1ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 6 ተግባራዊ የሚሆነው፣ ሕዝብ እንዲያውቃቸው ቢደረጉ የቤተክርስቲያንን ስምና ምስክርነት ይጎዳሉ በሚባሉ አሳፋሪ ጉዳዮች ለሚነሱ ክስቶች ብቻ ነው ብለው ይከራከራሉ። ይህን መረዳት ከቁጥር 6-8 ካሉት ምንባቦች እንዴት እንደሚያወጡት ይገባኛል። ነገር ግን የዚህን መልእክት ሌላ ጠቃሚ ነገርና መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉ ተዛማጅ ነገሮችን የሳቱ ይመስለኛል።

ያዕቆብ 4:1-3 እንደሚያስተምረው፣ የተራዘሙና ከባድ ግጭቶች ባጠቃላይ በሰዎች ልብ ውስጥ በሚፋለሙ ኃጢአታዊ ፍላጎቶች ወይም ምኞቶች ይፈጠራሉ ወይም ይባባሉሉም። ይህ በሌሎች ግጭቶች እንደሚሆነው፣ ፍርድ ቤት ለሚቀርቡ ክስቶችም እውነት ነው። ሁለት ክርስቲያኖች ፍርድ ቤት በሚካሰሱበት ወቅት፣ አብዛኛውን ጊዜ የኃጢአት ጉዳዮች ይኖራሉ። እነዚህ ምናልባት የገባህበትን የኮንትራት ውል ማክበርን፣ (መዝ. 154)፣ እውነት መናገርን፣ (ኤፌ. 4:15)፣ ኃላፊነትን በሌላ ላይ ማላክን፣ እራስን በማዕደቅ መጠመድን (ማቴ. 7:3-5)፣ በሌላ ሰው ላይ መራራ መሆንን፣ እንዲሁም ቁጣ

ማሳየትን (ማቴ. 5:5-21-22)፣ በሌላ ሰው ላይ የደረሰ በደልን ማደስን (ዘኁ. 5:5-7) ወይም ማታለልን ያለዚያም አንድን ሰው መበደልን ሊጨምሩ ይችላሉ።

መደበኛ ፍርድ ቤቶች በህጋዊና በንብረት ጉዳዮች ላይ ውሳኔ ለመስጠት ይችላሉ። ይሁን እንጂ ያዕቆብ 4:1-4 ውስጥ በተገለጡት የኃጢአት ወይም የልብ ጉዳዮች ላይ የመበየን ሥልጣን ወይም ችሎታ የላቸውም። ስለዚህ፣ መደበኛ ፍርድ ቤቶች የክስን ሥረ መሠረታዊ ምክንያቶች ለመፍታት ወይም ግጭቶቻቸውን ከሚያባብሱ ኃጢአቶች እንዲላቀቁ ለመርዳት የሚያስችል ኃይል በፍፁም የላቸውም። ቤተክርስቲያን ብቻ ናት በአማኞች መካከል የሚነሣን ክስ ለመፍታት የሚያስፈልገውን አገልግሎት በሥልጣን ለማከናወን የምትችለው። ሁለት ክርስቲያኖች ሕጋዊ ክስ ሲኖራቸው፣ ስም ማጥፋትን የሚያስከትል ትልቅ ጉዳይም ሆነ በውጭ ሰዎች ዘንድ ፋይዳ የማንሰጠው ትንሽ ጉዳይ ቢሆን ምንም ልዩነት የለውም። ግጭቱ፣ አብዛኛዎቹ ክስቶች እንደሚያደርጉት፣ የልብን ጉዳዮች የሚጨምር ከሆነ፣ እግዚአብሔር ችግሩ እንዲፈታ የሚፈልገው፣ የልብን ጉዳይ እንዲያገለግል በተመሠረተው ተቋም፣ ማለት በቤተክርስቲያን በኩል ነው።

1ኛ ቆሮንቶስ በማን ላይ ይተገበራል?

የ1ኛ ቆሮንቶስ 6:1-8 ን ስፋት በተመለከተ ሦስት የተለመዱ አመለካከቶች አሉ። (ይህን ክፍል 1ኛሮ. 6 እያልኩ ጠራዋለሁ)። አንደኛው አመለካከት፣ ይህ ምንባብ በክርስቲያንም ሆነ ክርስቲያን ባልሆነ ሰው ላይ ክስ ማቅረብን ይከለክላል ይላል። ይህን አመለካከት መደገፉ ያስቸግራል። ምንባቡ የሚገልፀው፣ «ወንድም ወንድሙን ለመክሰስ ፍርድ ቤት ይሄዳል ፣ ያውም በማያምን ሰዎች ፊት !» (ቁጥር 6) በማለቱ ነው ። በተጨማሪም «ለመሆኑ ከመካከላችሁ ወንድሙን ለማስታረቅ የሚበቃ አስተዋይ ሰው የለምን? (ቁጥር 5) በማለት ይጠይቃል»። ከዚህም በላይ ምንባቡ፣ ክርስቲያኖች ቤተክርስቲያን ውስጥ ላሉ አማኝ ወንድሞቻቸው «ፍርድ» እንዲገዙ ያዝዛል። ጳውሎስ ፣ አማኝ ያልሆኑ ሰዎች ለቤተክርስቲያን ሥልጣን ይገዛሉ ብሎ አልጠበቀም። እንደውም ቀደም ሲል በዚሁ ደብዳቤ ቤተክርስቲያን በማያምኑ ሰዎች ላይ እንዳትፈርድ አስጠንቅቋል (1ኛሮ 5:12)። ስለዚህ 1ኛሮ ንቶስ 6 የሚተገበረው በክርስቲያኖች መካከል ለሚኖር ግጭት ብቻ መሆኑ ግንዛቤ ሊያገኝ ይገባል።

ይህን ምንባብ በሚመለከት ያለው ሌላ አመለካከት፣ ክርስቲያን ነን በሚሉ ሰዎች መካከል ማንኛውንም ክስ መከልከል ነው። ይህ አመለካከት በምንባቡ ገላጭ ቋንቋ የተደገፈ፣ ወይም እግዚአብሔር መደበኛ ፍርድ ቤቶች መሥርቶ ሕዝቦቹ በተገቢው ውኔታ ከባልሥልጣኖቻቸው ጋር እንዲተባበሩና እንዲያከብሯቸው የሚፈልግ መሆኑን በግልፅ ከሚያመለክተው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ጋር የሚመሳሰልም አይደለም (ሮሜ 13:1-7፤ 1ጴጥ. 2:13-14፤ ሐዋ. 24:2-4፤ 25:10-11)።

ይህን ምንባብ በተመለከተ ያለው ሌላ አመለካከት፣ ክርስቲያኖች ለመጽሐፍ ቅዱስ ታማኝ የሆነች ቤተክርስቲያን አባል የሆኑና ጥሩ ባህርይ ያላቸውን ሰዎች እንዳይከሱ ይከለክላል። ይህ አመለካከት የዚህ ምንባብ ተገቢ አመለካከት ነው ብዬ እምናለሁ። ጳውሎስ፣ የቆሮንቶስ ክርስቲያኖች በመካከላቸው ያለውን ግጭት በቤተክርስቲያን እርዳታ በመፍታት ፋንታ፣ እርስበርሳቸው በአለማዊው ፍርድ ቤት በመካሰሳቸው ተበሳጭቶ ነበር። ይህ ሁኔታ ለማያምኑ ሰዎች የሚሰጠውን ምስክርነት በመገንዘብ (ቁጥር 6) የቤተክርስቲያን አካል የሆነን ሰው «በመካከላችሁ» ያለውን ከመክሰስ፣ በደል ቢደርስባቸው ወይም ቢታለሉ ይሻል እንደነበር ገልጾላቸዋል (ቁጥር 5 እና 7)። 1ቆሮንቶስ 5:1-13 ውስጥ እንደተጠቀሰው፣ እርሱ ወይም እርሷ ግልፅ በሆነ የቤተክርስቲያን ቅጣት ከአንድነቱ የተወገዱ ከሆኑ ግን እንደ ቤተክርስቲያን አካል መቆጠር የለባቸውም (ማቴ. 18:17)። ያ ሰው ክርስቲያን መሆኑን ቢገልጥም እንኳ (1ቆሮ. 5:11)፣ ከቤተክርስቲያን ከሰላ ውጭ ከሆነ (ቁጥር 5)፣ የአንድነቱ ለአማኞች የሚሰጠው ጥቅም ተካፋይ አይሆንም (ቁጥር 9-11)። ከሌሎች ነገሮች ጋር፣ የዚህ አባባል ፍቺ፣ እንዲህ ያለው በደለኛ ሰው «ወንድም» «በመካከላችሁ ያለ» ሊባል አይገባውም ማለት ነው። ስለዚህ 1ቆሮንቶስ 6 እንዲህ ያለውን ሰው ይመለከታል፤ ወይም ሌሎች ክርስቲያኖች እርሱን ወይም እሷን በፍርድ ቤት እንዳይከሱ ተከልክለዋል ብዬ አላምንም።

የቤተክርስቲያን መፍትሔዎችን መጨረስ

ቀደም ባለው አንቀጽ ውስጥ የገለጽኩት አመለካከት፣ ክርስቲያኖች ነን በሚሉ ሰዎች መካከል የሚነሳ ግጭትን ለመፍቻነት በጣም ጠቃሚ ነው።

ቤተክርስቲያን በክርስቲያኖች መካከል የሚነሱ ግጭቶችን በመፍታቱ ሥራ እርዳታ እንድታደርግ ከኢየሱስ የተሰጧትን ትእዛዛት ብትታዘዝ (ማቴ. 18:15-20)፣ ብዙ ግጭቶች ከክስ በፊት ይፈታሉ። ፀበኛህ ወይም አንተ የቤተክርስቲያንን ምክር ወይም ትእዛዝ ባትቀበሉ እና ቤተክርስቲያን ለእግዚአብሔር ቃል ብትታዘዝ፣ እንዲሁም እንዲህ ያለውን ሰው ከአንድነቱ ብታስወግድ፣ አስፈላጊ ከሆነ ግጭቱ በመደበኛ ፍርድ ቤት ዓማካይነት በህጋዊ መንገድ ሊፈታ ይችላል።

ፀበኛህ የሚያመልክበት ቤተክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኃላፊነቷን የማትፈፅም ከሆነች፣ ድርጊቱ አስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ያስገባል፤ ምክንያቱም ፀበኛህ ከመልካም ባሕርይ የተነሣ የቤተክርስቲያን አባል እንደሆነ ይቀጥላል። ይህ ሁኔታ በሚፈጠርበት ጊዜ፣ ቢያንስ ሁለት አማራጮች አሉህ ብዬ እምናለሁ። የመጀመሪያው፣ ነገሩን በመተው ጉዳዩ ባመጣው ጣጣ መስቃየት (1ቆሮ 6:7)። ጉዳዩቹ የጎሉ ካልሆኑና፣ በመደበኛ ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ ክርስቲያኖችንና ክርስቶስን የሚያስነቅፍ ከመሰለ ይህ መንገድ ተገቢ ይሆናል። ሁለተኛ የቤተክርስቲያንን መሪዎች የፀበኛህ ቤተክርስቲያን ግጭቱ እንዲፈታ በመርዳት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኃላፊነቷን እንድትወጣ መሪዎቿን ያናግሯቸው ዘንድ ልትጠይቃቸው ትችላሉ። ለጥያቄው የእሺታ መልስ ከሰጡ ሁለቱ አብያተክርስቲያን ተባብረው ከሁለቱም የተወጣጣ የአስታራቂዎች ቡድን ይሾማሉ። የቡድኑ አባላት 1ኛ ቆሮንቶስ 6 ውስጥ የተጠቀሰውን ኃላፊነት ተግባራዊ ያደርጋሉ፤ ሁለቱ አብያተ ክርስቲያንም የቡድኑን ውሣኔ በማገዝ አስፈላጊ ከሆነም በቤተክርስቲያን ሥርዓትና ደንብ መሠረት ተግባራዊ ሊያደርጉት ይስማማሉ።

የፀበኛህ ቤተክርስቲያን ያንተን ቤተክርስቲያን መሪዎች ጥያቄ ካልተቀበለች፣ እንደነገሩ ነገሩን ለመተው ልታስብ ትችላሉ። ይህ ብልህነት የጎደለው ነገር ከሆነ ግን የፀበኛህ ቤተክርስቲያን ለመጽሐፍ ቅዱስ ታማኝ በሆነ መንገድ በመሥራት ላይ ስላልሆነች እንደ እውነተኛ ቤተክርስቲያን፣ ቢያንስ ይህን ጉዳይ በተመለከተ እንዳልሆነች ያንተ ቤተክርስቲያን ልትገልጥለት ትችላለች። በመሆኑም፣ ፀበኛህ የእውነተኛ ቤተክርስቲያን አካል ሆኖ ሊቆጠር አይገባም። ይህ ሁኔታ 1ቆሮንቶስ 6 ተግባራዊ እንዳይሆን ያደርግና ምዕራፍ ዘጠኝ ውስጥ የተጠቀሱት ሁለት ጉዳዮች በተገቢው መንገድ ከታዩ ነገርህን በክስ

እንድትቀጥል ይፈቅድልህል።

እርግጥ ቤተክርስቲያንህ አብራህ ላለመሥራትና፣ ለፀበኛህ ቤተክርስቲያን ጥያቄ ለማቅረብ፣ እንዲሁም ያቺ ቤተክርስቲያን ለእግዚአብሔር ቃል የማትታዘዝ መሆኗን ለመግለጥ አትፈልግ ይሆናል። የቤተክርስቲያንህ መሪዎች፣ በፀበኛህ ላይ አንዳች ነገር ለማድረግ የሚያስችልህ አንድም መሠረት የሌለህ መሆኑን ካመኑ፣ ባጠቃላይ ምክሩን አክብረህ ነገሩን መተው አለብህ። ቤተክርስቲያንህ ማቴዎስ 18:15-20 እና 1ቆሮ.6 ውስጥ የተሰጠውን ትምህርት አልቀበል ካለች ግን፣ ለመጽሐፍ ቅዱስ ታማኝ ወደሆነች ቤተክርስቲያን መዛወር አለብህ።

የምትዛወርበት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቤተክርስቲያን ባካባቢህ ባለመኖሩ ምክንያት ቤተክርስቲያንህ ውስጥ መቆየት የሚኖርብህ ቢሆን እንኳን፣ ፀበኛህን እንደአማኝ በመቁጠር ክስ መቀጠል ያለብህ መሆንህን ከመወሰን መቆጠብ አለብህ። እንዲህ ያለው የተናጠል ድርጊት፣ የማቴዎስ 18ን እና 1ቆሮንትስ 6ትን መንፈስ ይጥሳል። ከዚያ ይልቅ፣ ያለህበትን ሁኔታ በተጨማሪ መዝነው፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክር ሊሰጡህ ወደሚችሉ በሳል ክርስቲያኖች ፊትህን መልስ ፣ እነዚህ ሰዎች ትግሩን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገድ ለመፍታት እንደመጨረሻ ጥረት ፀባኛህን ሊያነጋግሩት እንኳን ይችላሉ። ፀበኛህ አሁንም ለመተባበር ካልፈለገና አማካሪዎቹ ፀበኛህ «እንደማያምን ሰው»ነው ከሚል ድምዳሜ ላይ ከደረሱ፣ ድርጊትህም ተገቢ ነው ካሉ፣ ህጋዊ ክስ በማቅረብ አሳብ ልትገፋበት ትችላለህ።

ሁለት ተጨማሪ ቅድመ ሁኔታዎች

በሌላ አማኝ ላይ ክስ ከማቅረብህ በፊት ልታሟላቸው የሚገቡ ሌሎች ሁለት ቅድመ ሁኔታዎች አሉ። የቤተክርስቲያንህን መፍትሄዎች ከመጨረስ በተጨማሪ፣ ልትተገብር የምትፈልጋቸው መብቶች መፍሐፍ ቅዱሳዊ ተገቢነት ያለቸው ስለመሆኑ እርግጠኛ መሆን አለብህ። ምዕራፍ አራት ውስጥ እንደተመለከትነው፣ በመደበኛ ፍርድ ቤት በኩል የሚገኙ አንዳንድ ህጋዊ መብቶችና መፍትሄዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተባራሪ ናቸው። ለምሳሌ፣ ተቀጣሪዎች በተቀጣሪዎቻቸው ላይ የሚያነሷቸው አንዳንድ ህጋዊ ጥያቄዎች እግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱስ ለተቀጣሪዎች የሰጣቸውን ሥልጣን ይሸራሉ።

ባንዓሩ፣ ቀጣሪዎች በተቀጣሪዎች ላይ የሚፈጽሟቸው አንዳንድ ነገሮች፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንፃር ስህተት ናቸው። ስካሊያ የተባሉት ዳኛ እንዳሉት፣ እንዲህ ያሉትን መብቶች ተግባራዊ ማድረግ በእግዚአብሔር እይታ ትክክል አይደለም። በማንም ላይ ህጋዊ ክስ ከማቅረብህ በፊት የምትጠይቃቸው መብቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ይሁንታ ያላቸው ስለመሆናቸው እርግጠኛ ሁን።

ህጋዊ ክስ ለማንሣት የሚያስፈልገው ሦስተኛ ቅድመ ሁኔታ ፣ ድርጊትህ የዕድቅ ዓላማ ያለው መሆኑን ማረጋገጥ ነው። 1ቆሮንቶስ 10:31-11:1 ን በምናጠናበት ጊዜ እንደተመለከትነው፣ የምታነሣው ክስ እግዚአብሔርን የማያከብር፣ ሌሎች ሰዎችን የሚጎዳ ወይም ከክርስቶስ የሚያርቅህ እና እሱን ከማገልገል የሚያጎድልህ ከሆነ በፍፁም መብትህን አትጠይቅ። ስለዚህ ባንድም ሆነ በሌላ ሁኔታ፣ ቀጥሎ ያሉትን ሁኔታዎች የሚያሟላ ስለመሆኑ እርግጠኛ ካልሆንክ ክስ አታቅርብ።

- (1) የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚያሰፋ (ለምሳሌ ፍትህን በማራመድ ወይም ድርጊቱን ለሚመለከቱ ሰዎች አምታዊና ክርስቲያናዊ ምስክርነትን ለማሳየት፣
- (2) ለፀበኛህ የሚጠቅም (ለምሳሌ ፀበኛህ ለስህተቱ ኃላፊነትን እንዲቀበል የሚያደርገውን የመንግሥት ሥልጣን በመጥቀስና ወደፊት የበለጠ ኃላፊነት እንዲሰማው በማድረግ፣ ሮሜ 13:1-7)፣ እና
- (3) ክርስቶስን እንድታውቀውና እንድታገለግለው ችሎታህን ለማስፋት (ለምሳሌ አስፈላጊ መብቶችን በመጠበቅ ሌሎችን ለማገልገል ወይም ባንተ ሥር ላሉ ሰዎች የሚያስፈልጋቸውን ለመስጠት)።

ይህን የመጨረሻ ቅድመ ሁኔታ በምንመለከትበት ጊዜ፣ ክስ ሰዎች ከሚገምቱት በላይ ግላዊ ጉዳት የሚያደርስ መሆኑን መገንዘብ ይጠቅማል። በጠላትነት ሂደት ወቅት የሚደርሰው ገንዘባዊ፣ ስሜታዊ እና መንፈሳዊ ፍላጎተች ብዙ ሊሆኑና በተገቢው ፍርድ ከተገኙት ድሎች ይልቅ እንኳን ሚዛን የሚዳፉ ሊሆኑ ይችላሉ። ለዚህ ነው የአሜሪካን ኘራዚዳንት የነበህሩት አብርሃም ሊንክን ከምዕት ዓመታት በፊት ለአንድ የህግ ተማሪዎች ክፍል እንዲህ የሚል ምክር የሰጡት፣ « ክስን አታበረታቱ። በምትችሉበት ጊዜ ሁሉ እንዲሰማሙ ጎረቤቶቻችሁን እነሣሷቸው። ዋናው እሸናፊ፣ በዋጋ፣ በክፍያ እና በጊዜ ማባከን አውነተኛ ተሸናፊ መሆኑንም አስገንዝቧቸው»

ይህ ማስጠንቀቂያ እንደሚጠቁመው፣ ክስ መመሥረትን በተመለከተ በጣም መጠንቀቅ አለብህ። ከላይ የተጠቀሱት ሦስት ቅድመ ሁኔታዎች ከተሟሉ ግን፣ ግጭቱን ለመፍታት ወደ መደበኛው ፍርድ ቤት ይግባኝ ልትል ትችላለህ። ይህ ግጭትን ለመፍቻነት የሚመረጥ መንገድ ባይሆንም እንዲሁ፣ እግዚአብሔር በደሎችን ለመከላከል፣ ደካማውን ለመከላከል እና ፍትህን ለማስፈን እንዲሁም ለሰለምና ማህበረሰብን ለመከላከል ለማድረግ የሚችለውና የሚያደርገው ይህን ነው።

ህጋዊ ሥልጣን ያለው ማንወ?

በአንዳንድ ሁኔታዎች፣ ከቤተክርስቲያን የሚሰጥን መፍትሄ ከመፈለግ ጋር ህጋዊ መፍትሄ መፈለጉም ተገቢ ይሆናል። ይህ የሚሆነው፣ ቤተክርስቲያንም ሆነች መንግሥት በአንድ ነገር ላይ ሥልጣን ሲኖራቸውና፣ ህጋዊ እርምጃ ቢዘገይ የማይጠገን ጉዳት የሚደርስ መሆኑ በሚረጋገጥበት ጉዳይ ነው።

ክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለሠፈሩት ትእዛዞች የሚሰጡትን አፅፋ በተመለከተ እግዚአብሔር ሥልጣንን ለቤተክርስቲያን ሰጥቷል። (ህጋዊ ሥልጣን ማለት ህግን የመተርጎምና የመተግበር መብት ወይም ሥልጣን ነው) በሌላ አባባል፣ ቤተክርስቲያን በኃጢአታዊ ድርጊቶችና ዝንባሌዎች፣ ማለት በተገለጠ የእግዚአብሔር ፈቃድ ላይ በሚፈፀሙ ጥፋቶች ላይ ሥልጣን አላት። ለዚህ ነው ቤተክርስቲያን ኃጢአት የሠራን ሰው በፍቅር የማስተካከል ኃላፊነትና ሥልጣን የተሰጣት(ማቴ.18 17-20)። አንድ ሰው የቤተክርስቲያንን የማረም እርምጃ አልቀበልም ቢል፣ ቤተክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የፀንትን የተለያዩ ቅጣቶች ልትወስን ትችላለች። ከሁሉ የከፋው ቅጣት ያን ሰው ከቤተክርስቲያን ማገድና እንደ አረመኔ መቁጠር ነው። ይህ ቅጣት ተቀጪውን ከቤተክርስቲያን (እና ከሰላ) ማመስወገድ ለሰይጣን ጥቃት ያጋልጠዋል (1ቆሮ.5: 4-5፤ 1ጢሞ.120)

እንዲሁም በማህበረሰብ ውስጥ ሰዎች እርስ በርሳቸው የሚኖራቸውን ግንኙነት በተመለከተ እግዚአብሔር ሥልጣንን ለሰብዓዊ መንግሥት ሰጥቷል። መንግሥት በወንጀል ድርጊቶች፣ ማለት የማህበረሰቡን ህግጋት በሚጥሉ ጥፋቶች

ላይ ሥልጣን አለው(ሮሜ 13 1-7፤ 1ጴጥ. 2 13-14)። ለዚህ ነው መንግሥት በወንጀል ድርጊት ጥፋተኛ የሆነን ሰው የማረም ኃላፊነትና ሥልጣን ያለው። ይህ የማረም ድርጊት፣ የገንዘብ መቀጫን፣ እሥራትን፣ የሀብት ውርስን ወይም የሞት ቅጣትንም ጨምሮ የተለያዩ ቅጣቶችን ያካትታል።

የአንድ አማኝ ጥፋት፣ ኃጢአት እንጂ ወንጀል በማይሆንበት ጊዜ (ለምሳሌ ከሌላ ፀበኛ ጋር አልታረቅም ማለት) የቤተክርስቲያን ብቻ በሆነ ሥልጣን ሥር ያርፋል። አንድ ጥፋት ወንጀል (ለምሳሌ ሥርቆት) በሚሆንበት ጊዜ፣ እንዲሁም የተጣሰው ህግ በጽሑፍ ቅዱስ የታወቀ ከሆነ፣ ኃጢአትም ይሆንና በቤተክርስቲያንና በመንግሥት ሥልጣን ሥር የሚወድቅ ይሆናል። በሌላ አገላለፅ ቤተክርስቲያንና መንግሥት የሚጋሯቸው፣ እንዲሁም በአንድ ጊዜ የሚሆኑና ተደራራቢ ሁኔታዎች አሉ።

1ኛ ቆሮንቶስ 6 እንደሚያመለክተው፣ አንድ በደል በሁለቱም ማለት በቤተክርስቲያንና በመደበኛ ፍርድ ቤት ሥልጣን ሥር በሚሻበት ጊዜ፣ ግጭት ውስጥ የገቡት ሰዎች መፍትሄ ፍለጋ መጀመሪያ የሚሄዱት፣ በተለይም ቤተክርስቲያን ችግሩን ሙሉ በሙሉ ልትፈታ የምትችልበት ሁኔታ ሲኖር ወደዚያ ነው። ቤተክርስቲያን ችግሩን ለመፍታት ካልቻለች፣ ፀበኞች መፍትሔ ፍለጋ ወደ መደበኛ ፍርድ ቤት መሄድ ይኖርባቸው ይሆናል። ለምሳሌ ቦብ የተባለ ሰው፣ ቤቱ ከተባለች ሴት የንግድ መደብር አንድ ሙዚቃ ማጫወቻ ቢሠርቅ፣ ቤቱ ለችግሩ መፍትሔ እንዲፈልግላት ቦብ ለሚያመልክበት ቤተክርስቲያን በማመልከት በፍርድ ቤት ክስ ማቅርቧን ታዘገየው ይሆናል። በዚህ መሠረት በቤተክርስቲያኒቱ እርዳታ ቦብ ሊፀፀት ይችላል። በዚህ ጊዜ በመደበኛው ፍርድ ቤት ክስ መመስረት አያስፈልግም። ቦብ ባይፀፀትና ዕቃውን በይመልስ ወይም ዋጋውን ባይከፍል ግን፣ ቤተክርስቲያን እንደአረመኔ ልትቆጥረው ይገባል። ይህ ጊዜ የቤተክርስቲያን ሥልጣን የሚያበቃበትና፣ የመደበኛው ፍርድ ቤት ሥልጣን በተገቢው መንገድ የሚቀጥልበት ነው። ከዚህ በኋላ ቦብ ለወንጀልኛ የሚገባውን ቅጣት ይቀበላል።

በሌላ በኩል፣ አንድ ጉዳት አደገኛ ወንጀል ከሆነና ሌሎችም ከባድ ጉዳት የሚደርስባቸው ከሆነ ከድርጊቱ እንዲቆጠብ መደረግ አለበት። ይህ ካልሆነ፣ የቤተክርስቲያንና የመደበኛውን ፍርድ ቤት ፍርድ በተመሳሳይ ጊዜ መስጠቱ

ተገቢ ይሆናል። ቤተክርስቲያን በደሱ እንዲፈፀም ባህሳው የልብ ኃጢአታዊ ሁኔታ ላይ ሥልጣኗን ስታሳርፍ፣ የመንግሥት ባለሥልጣናት ግን፡ ድርጊቱን የፈፀመውን ሰው በመቅጣት፣ ጥፋተኛው ሌሎችንም እንዳይጎዳ ይቆጣጠሩታል። ለምሳሌ፣ በአካላዊና ጾታዊ ጥቃት ጌሪ ድርጊቱን ለቤተክርስቲያንና ለፖሊስ በአንድ ጊዜ ማመልከቱ ተገቢ ነው። በተለይም ውጤታማ ጣልቃ ገብነት ካልተፈፀመ፣ ተጨማሪ ጥቃት የሚፈፀም ለመሆኑ ምልክት ካለ።

ያልተለመዱ ሁኔታዎች

እውሉስ ይህን ደብዳቤ ለቆሮንቶሳውያን ከጻፈላቸው ወዲህ፣ ሕብረተሰብ በጎላ ሁኔታ የተለወጠ በመሆኑ፣ ከቆሮንቶስ ጋር የማይገጣጠሙ አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ። ይህ በሚሆንበት ጊዜ፣ ወደ ክስ ለመሄድ የሚያስፈልጉ ሦስት ቅድመ ሁኔታዎችን ጨምሮ የሥልጣንን ጉዳይ በጥንቃቄ ማጤን ያስፈልጋል። ከሁሉም ይልቅ፣ ከነኛ ቆሮንቶስ ጀርባ ካሉት ዋና ዋና አሳሳቢ ነገሮች አንዱ ክርስቲያኖች እርስ በርሳቸው በሚካሰሱበት ጊዜ ድርጊቱ አሉታዊ ምስክርነት መሆኑ ነው።

ለምሳሌ፣ ቤተክርስቲያን በመንግሥት ወይም ተዛማጅ ድርጅቶች ላይ ሥልጣን ስለሌላት፣ እነዚህን የመሰሉ ግጭቶችን በፍርድ ቤት መፍታቱ ተገቢ ነው። ይህ የሚሆነው፣ በግልና በስውር ግጭቱን ለመፍታት የማትችል መሆንን ስታምን ነው። ቢሆንም፣ በደል ያደረሰብህ ሰው ክርስቲያን ከሆነ፣ ማንኛውንም ግላዊ ጠላትነት በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ለመፍታታ የሚቻልህን ማድረግ ያስፈልግህል። ከዚህም በላይ ቤተክርስቲያን ጣልቃ ባለማስገባት ከሰውዬው የበለጠ ጥፋት (ከህግ ክልል ውጭ የሆኑ ጉዳዮች) እንዲፈፀም መፈለጉ ምናልባት ተገቢ አይሆንም።

የግጭቱ ጉዳይ የሕግን ነጥብ የመተርጎም ነጥብ የሚሆንባቸው ሁኔታዎችም ይኖራሉ። በአንተና በፀበኛህ መካከል እውነተኛ ጠላትነት ከሌለና አንዳችሁ በሌላው ላይ የፈፀመው በደል ኃጢአታዊ በሆነ መንገድ ሳይሆን በስህተት መሆኑን ሁለታችሁም ካመናችሁበት፣ ተዘማጁን ህጋዊ ጥያቄ መደበኛ ፍርድ ቤት እንዲፈታው መፍቀዱ ተገቢ ይሆናል። በዚህ መንገድ በምትጓዙበት ጊዜ፣ የፍርድቤቱን ውሳኔ ያለምንም ቁጣ ለመቀበል ሁለታችሁም መስማማት

አለባችሁ። እርግጥ፣ ከተቻለ ሁለታችሁም ጉዳዮችሁን መደበኛ ባልሆነ መንገድ፣ ምናልባት አስገዳጅ በሆነ ግልግል፣ ሊፈታላችሁ የሚችል ዳኛ ወይም ጠበቃ መፈለጉ በብዙ መንገድ ተመራጭ ይሆናል።

አንድ ሰው ክስ ቢያቀርብብህምን ታደርጋለህ?

ክስ ማቅረብን በተመለከተ የቀረቡት ሦስት ቅድመ ሁኔታዎች ከሚቀርብብህ ክስ ራስህን ለመከላከል በሚገባ ተግባራዊ ይሆናሉ። ክስ ያቀረብብህ ክርስቲያን ነኝ በሚል ሰው ከሆነ፣ ጉዳዩን ወደ ቤተክርስቲያን ለመመለስ የተቻለህን ሁሉ ማድረግ አለብህ። እምቢ ካለህ፣ ምዕራፍ 9 ውስጥ እንዳተገለጠው፣ የማቴዎስ 18ን ሂደት ትከተላለህ። ያን ሂደት ከጨረስክ (በዚህ ተቀጥላ ቀደም ብሎ እንደተገለጠው) እና መጽሐፈ ቅዱሳዊ ተገቢነት ባለው ሁኔታ መብትህን በመከላከል ላይ ለመሆን እርግጠኛ ከሆንክ፣ እንዲሁም፣ ራስህን በመከላከልም የጽድቅ ዓላማ ካለህ፣ በንፁህ ህሊና ጉዳይህን በፍርድ ቤት ልትቀጥል ትችላለህ። እነዚህን ሁሉ ቅድመ ሁኔታዎች የማታሟላ ከሆንክ ግን፣ ማቴዎስ 5፡25 ውስጥ «በወህኒም እንዳትጣል፣ በመንገድ ላይ ሳለህ ከባለጋራህ ጋር ፈጥነህ ተስማማ» የሚለውን ምክር ተከተል።

ዋና ነገሮች

እያንዳንዱ ግጭት ለየት ያለ እንደመሆኑ መጠን፣ ነገሮች ወደፍርድ ቤት በሚደቡት ጊዜ ለሚነሱ ጥያቄዎች መልስ መስጠት አይቻልም። ከዚህም በላይ ኢየሱስ እንዳስጠነቀቀው፣ ዝርዝር በሆኑ ብዙ ህጋዊ ደንቦች አለመጠመዱ ይጠቅማል። ከዚያ ይልቅ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለተጠቀሱት መሠረታዊ መርሆች ትኩረት መስጠትና፣ ጌታችን «ዋና የሆኑትን ማለትም ፍትህን፣ ምህረትንና ታማኝነትን» (ማቴ 23፡23 ፤ ሚኪ. 6፡8) ባላቸው ላይ አትከር። ወደ ፍርድ ቤት መሄድ ይኖርብህ ወይም አይኖርብህ እንደሆነ እንዲረዳህ ይህን መርህ በሥራ ላይ የምታውልበት አንድ መንገድ፣ የክርስቶስ ባለአደራ መሆንን በማስታወስ እንዲህ ብለህ አራስህን ጠይቅ፣ «ይህን ነገር ወደፍርድ ቤት ብወስደውና ጊዜዬንና ሀብቴን ለዚሁ ጉዳይ ባውል፣ ጌታዬ በድርጊቴ ይደሰታል? ይከብራል?»

ተቀጥላ ረ

የአስታራቂ አገልግሎቶች

የአስታራቂነት አገልግሎት የተባለው ድርጅት፣ ክርስቲያኖችንና አብያተ ክርስቲያናቸው ለግጭት መጽሐፍ ቅዱሳዊ አፀፋ ለመስጠት እንዲችሉ ለማስተማርና ለመርዳት እ.ኤ.አ. 1982 ዓ.ም. ተመሠረተ። አብዛኛውን ኃይላችንን ያዋልነው፣ ብዙም ላልተማረው ሰው፣ ለቤተክርስቲያንና ለአገልግሎት መሪዎች እንዲሁም ለባለሞያዎች ትምህርት በመስጠቱ ላይ ነው። ይህን የሚያደርገው እነዚህ በየዘርፉ የተሠማሩ ሰዎች በየዕለቱ ለሚያጋጥሙ ግጭቶች የእግዚአብሔርን የማስታረቅ መርሆች ሥራ ላይ እንዲያውሉ ነው። ይህ እንዲህ እየሆነ፣ የሰለጠኑ አስታራቂዎች እና የተመሠከረላቸው ክርስቲያን አስታራቂዎች ያሉበት ዓለም አቀፍ መረባችን፣ በመቶ የሚቆጠሩ የቤተሰብ፣ የቤተክርስቲያን፣ የሥራ እና የህግ ግጭቶችን ይፈታል። የማስታረቅ አገልግሎታችን የሚመራው በአራት አንጻር እምነቶች ነው፤ እነሱም፦

- **የክርስቶስ ማዕከላዊነት**፡ እውነተኛ ሰላም በሰዎች መካከል ሊገኝ የሚችለው፣ በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል ብቻ መሆኑን እናምናለን። በመሆኑም ግጭት ውስጥ ያሉ ሰዎች ወንጌልን እንዲቀበሉና በክርስቶስ እንዲያምኑ፣ እንዲሁም መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተጠቀሱት ተስፋዎች እንዲተማመኑና ለትእዛዛቱም እንዲገዙ እናበረታታቸዋለን፤ (ዮሐ. 14:27፤ 2ቆሮ. 5:18-19፤ ቆላ. 3:15-16፤ ጢሞ. 3:16)።
- **የቤተክርስቲያን ኃላፊነት** — የማስታረቅ አገልግሎት የአንድ አጥቢያ ቤተክርስቲያን ዋና አገልግሎት እንጂ፤ ይህ ማስታረቅ ሥራቸው የሆነ ሰዎች ወይም የጠበቆች ተግባር ብቻ እንዳልሆነ እናውቃለን። ስለዚህ፣ ክርስቲያኖች ያልተፈቱ ግጭቶች፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊውን ፍትህና አስታራቂነት በመተግበር ሰላምን እንዲያመጡ በእግዚአብሔር ወደተጠሩ የቤተክርስቲያናቸው ቤተሰቦች እንዲወሰዱ እናበረታታቸዋለን (ማቴ. 18:17፤ 1ቆሮ. 6:4፤ ኤፌ. 3:10፤ ዕብ. 13:17)።
- **የመጽሐፍ ቅዱሳዊው ምክር አስፈላጊነት**—አጥፊ የሆነው ግጭት

የሚመጣው በሰዎች ልብ ውስጥ ከሚዋጉ ፍላጎቶች እንደሆነ እናምናለን። በመሆኑም የላይ የላይ የሆኑትን ጉዳዮች ብቻ ለመፍታት አንሞክርም። ግጭት ውስጥ ያሉ ወገኖችም በክርስቶስ እንዲረኩ፣ ግጭቱ እንዲፈጠር የራሳቸውን ድርሻ ያበረከቱ ኃጢአታዊ ፍላጎትና ድርጊታቸውን እንዲተው፣ እንዲሁም ከሌሎች ጋር እውነተኛ እርቅ እንዲፈልጉ እንመክራቸዋለን (ያዕ:14:1-3፤ ገላ. 2:20፤ መሳሌ 28:13፤ ሮሜ 15:14)።

- **የእግዚአብሔር ቃል አጠቃላይነት**—የእግዚአብሔር ቃል፣ ፍፁም ሥልጣን ያለው እና ለማንኛውም የሕይወት ሁኔታ በቂ እንደሆነ፣ እርቅን የሚያመለክቱ ትእዛዛትና ተስፋዎችም አንድ ክርስቲያን ለሚገጥመው ማንኛውም ግጭት የሚውል መሆኑንም እናምናለን። ስለዚህ ከትምህርት ቤት ሜዳ እስከ ቤተሰብ ግጭቶች ያሉ ፀቦችን፣ የሥራ ግጭቶችን፣ የጉባኤዎች መከፋፈልን፣ በሚሊዮን ብሮች የሚቆጠሩ ጉዳዮች ባሉባቸው ክሶችና ሰፋፊ ግጭቶች ውስጥ ጭምር በመግባት እንሠራለን (2ጢሞ. 3:16-17)።

ከዋና ዋናዎቹ ሥራዎች አንዱ፣ አብያተክርስቲያን፣ በአጥቢያ ጉባኤዎቻቸው ውስጥ በአስታራቂነት ሊያገለግሉ የሚያስችል ስጦታ ያላቸውን አባሎቻቸውን እንዲለዩና እንዲያሰለጥኑ መርዳት ነው። የአስታራቂነት ሥልጠና፣ አሥራ ሰባት የኮርስ ሰዓታትን ይወስዳል። ኮርሶቹ በሚደመጡ ወይም በሚታዩ መርጃ መሣሪያዎች የሚገኙ ሲሆኑ፣ በቀጥታ የሚሠራጭ የሁለት ቀናት ልምምድም ያካትታል። ይህ መሆኑ ተማሪዎች በተግባራዊ የማስታረቅ ጉዳዮች ላይ በተመሠረቱ ሰፋፊ አስመስሎ መሥራቶች ዓማካይነት የማስታረቅ ክሂሎቶችን እንዲተገብሩ ዕድል ይሰጣቸዋል።

ስለ አስታራቂዎች ሥልጠና፣ ስለትምህርት ወይም ምክር አገልግሎቶች ወይም በአጠቃላይ ስለማስታረቅ አገልግሎቶች የበለጠ መረጃ ለማግኘት የመረጃ መረባችንን በ www.HisPeace.org; እንዲሁም በፖስታ ሳጥን ቁጥር 81130, Billings, MT 59108; ጻፋልን፤ ወይም በ mail@HisPeace.org; ያለዚያም በ (406) 256-1583 ደውሉልን።

ተቀጥላ ሽ

ቤተክርስቲያንን ውስጥ የሰላም ባህልን አዳብር

የሰላም ባህል

በዓለም ዙሪያ ያሉት አብያተ ክርስቲያን፣ የግጭት አፈታት መንገዳቸውን በመለወጥ ላይ ናቸው። የእግዚአብሔር ፀጋ እየበዛላቸው ፣ ጉባኤዎቻቸው አስታራቂዎች እንዲሆኑ በታቀደ ሁኔታ ሥልጠና እየሰጧቸው ነው። በዚህ መሠረት አብያተ ክርስቲያናቸው የሰላም ባህልን በማዳበር ላይ ናቸው። በሂደቱም ያዕቆብ 3፡18 ውስጥ የተጠቀሰውንና፡ «የጽድቅም ፍሬ ሰላምን ለሚያደርጉ በሰላም ይዘራል» የሚለውን የአስደናቂ በረከት በመቀበል ላይ ናቸው። ይህ ያዕቆብ የሚናገርለት በረከት ሰፊ የግንኙነት ፍሬ አለው።

አንድ አጥቢያ ቤተክርስቲያን፣ ህዝቦቿ በዕለታዊ ሕይወታቸው ግጭት በሚገጥማቸው ጊዜ ፣ በወንጌል እንዲፀኑ ስታስተምር፣ ሰዎች ጉድለታቸውን በማመን ችግር ከመፈጠሩ በፊት እርዳታ እንዲደረግላቸው ይጠይቃሉ። ቤተሰቦች ለፍች የሚዳርጉ ግጭቶችን ለማስቀረት እንዲችሉ በተሻለ ሁኔታ መሰልጠን አለባቸው። የቤተክርስቲያን አባላት ችግሮቻቸው እንዲባባሉ ከማድረግ ይልቅ፣ እርስ በርሳቸው እንዲነጋገሩ ይበረታታሉ። ይህን በማድረግ ቤተክርስቲያን ከመከፋፈል ትጠበቃለች፤ የተቀየሙ አባላትም ቤተክርስቲያናቸውን አይተውም። በመሆኑም የቤተክርስቲያን ዕድገት ያሻሽላል።

መጋቢዎችና ሌሎች የቤተክርስቲያን መሪዎችም ብዙ ጥቅሞችን ያገኛሉ። መሪዎች የእረኝነት አገልግሎታቸውን በበለጠ ሙላት በሚያከናውኑበት ጊዜ፣ ለሥራቸው ያላቸው ክብርና እርካታ ያድጋል። በየዕለቱ ከሚቀርብላቸው የቅሬታ ማነቆ ይወጣሉ፤ ቅሬታ ካላቸው አባላት ጋር የሚያሳልፉት ጊዜም ይቀንስና ጊዜያቸውን ለሚያድግ አገልግሎት በይበልጥ ያውሉትል። አባላት መተማመንን ሲያቆሙ፣ መሪዎች የሚገጥማቸው ነቀፋ ያንሳል። ግጭት ቤተክርስቲያን ውስጥ በሚቀንስበት ጊዜ፣ በመሪዎች ቤተሰብ የሚፈጠረው ጭንቀት ይቀንሳል። መከባበር፣ ውይይትና እርቅ ሲለመዱ፣ መጋቢዎችና ሌሎች

አገልጋዮች የሚደርስባቸው የሥራ ጫና ወይም ከሥራ የመገፋታቸው ሁኔታ በጣም ያንሳል።

እርግጥ እነዚህን ጥቅሞች ለአንዴና ለሁልጊዜ የምትለማመድ ቤተክርስቲያን አትኖርም። አንድ ኃጢአት የሰላምን ባህል በተከታታይ ይባረራል። ጳውሎስና ባርናባስ እንኳን እክረረ ግጭት ውስጥ ገብተው ነበር፤ (ሐዋ. 152)፤ በመሆኑም፣ የቤተክርስቲያን አባላት የተማሩትን ሲረሱ፣ መሪዎች መፅናት ሲያቅታቸው፣ ወይም ጥረቶች ከንቱ ሲሆኑ መደነቅ የለብንም። የምንገነዳገድ ብንሆንም እንኳን፣ ጌታ በእጆቹ ስለሚይዘን አንወድቅም፤ (መዝ. 3724) መልሶ በማቆም ሲረዳን፣ ከስህተቶቻችን እንማራለን፤ እርስ በርሳችን ይቅር እንባባላለን፤ ማደጋችንንም እንቀጥላለን። ይህን በምናደርግበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ስህተቶቻችንና፣ ይቅርታዎቻችንን ሌሎችን ለማበረታቻነት ይጠቀምባቸዋል።

ግጭቶችን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገድ መፍታቱ ከሚያስገኛቸው ታላላቅ ጥቅሞች አንዱ፣ የወንጌል ሥራና የሥርጭት ጣቢያዎች መስፋፋታቸው ነው። በወደቀው ዓለም ውስጥ ግጭት አይቀሬ ነው፤ ክርስቲያኖችና የማያምኑ ሰዎችም በተመሳሳይ መንገድ፣ ከግጭቶችና ከተቋረጡ ግንኙነቶች ጋር ይታገላሉ። በመሆኑም፣ የማያምኑ ሰዎች ክርስትያኖች ጉድላታቸውን ሲቀበሉና ይቅርታ ሲያደርጉ፣ እንዲሁም ከብርቱ ግጭት በኋላ እንኳን፣ እርስ በርሳቸው መታረቃቸውን ሲመለከቱ፣ ያዩትን ልብ ማለታቸው የግድ ነው። ግንኙነቶችን የእግዚአብሔርን አስደናቂ ፍቅር ይበልጥ በሚያንፀባርቁበት ጊዜ፣ ሰዎች ሰላምና አንድነትን ለመጠበቅ በውስጣችን ስለሚሠራው ኃይል ለማወቅ ይፈልጋሉ። እንዴት ያለ መከራን የማብዣ አስደናቂ መንገድ ነው።

ባህላዊ ለውጥን መምራት

ከነዚህ አስታራቂ ቤተክርስቲያኖች ብዙዎቹ ከጥቂት ዓመታት በፊት ከአስታራቂነት ባሕል ሌላ ሁሉም ነገር ነበራቸው። እንደውም፣ ሁሉም ለማለት ይቻላል፤ ያለማመን ባህል ሊባል የሚችል ነገር ነበራቸው። አባሎቻቸው ግጭቶቻቸውን ለማስወገድ እንዲችሉ በመርዳት ረገድ ቤተክርስቲያን ብዙ መስራት የምትችል መሆኗን አላመኑም። የዚህ አለማመን ምክንያት በጣም ቀላል ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ስለአስታራቂነት የሚያስተምረውን አልተረዱም፤

መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆች በዛሬው መርህ የሚሠሩ መሆናቸውን ማመኑም ተስኟቸዋል።

ይህ ሁኔታ አንድ ግጭት በሚገጥማቸው ጊዜ፣ በገንቢና በሚረዳ መንገድ ግጭቱን ለመፍታት የሚያበቃቸውን ችሎታም ነጥቋቸዋል። ግላዊ ግጭት አፈታትን በተመለከተ ለአባሎቻቸው ምንም የተለየ ሥልጠና አልሰጡም፤ አስቸጋሪ ግጭት ውስጥ የገቡ አባሎቻቸውን ለመርዳትም ዝግጁ አይደሉም። በመሆኑም፤ አብያተ ክርስቲያናቸው ብዙ ጊዜ፣ በሀሜት፣ በመለያየት፣ በትዳር ማፍረስና በአባሎቻቸው በፍጥነት መለዋወጥ ይታወቃሉ። ከሁሉም የከፋው ነገር ፣ ስለክርስቶስ የማስታረቅ ፍቅርና ፍቅር የሚሰጠውን ውጤታማ የምስክርነት ችሎታቸውን ማጣታቸው ነው።

እግዚአብሔር መሪዎቹን በፀጋው ወደነዚህ አብያተ ክርስቲያን የላካቸው «የማስከበር ልማታቸውን» በታማኝነት እንዲጠብቁ፣ ወይም ዝንባሌያቸውን፣ ባህሎቻቸውን፣ ልምዶቻቸውንና ችሎታዎቻቸውን ለማስታረቂያነት እንዲያውሏቸው ነው። የተመለከቱት ነገር አታከታቸው ፣ የቤተክርስቲያናቸው ባሕሎች ስብከትን የሚቀበሉ አለመሆናቸውን ተረዱ። ስለዚህ እግዚአብሔር በመሰጠቱ ተግባር እንዲረዳቸው ጠየቁት።

የነዚህ አብያተክርስቲያናት መጋቢዎች አብያተክርስቲያናቸውን በመሰጠቱ ሥራ ቁልፍ ሚና ተጫወቱ። ስብከታቸውና ግላዊ ምሳሌነታቸው ለለውጥ ምቹ ሁኔታ ፈጠረ። በዚህ ጊዜ፣ አብዛኛዎቹን የዕለት ተእለት ትምህርታዊና የማስታረቅ ሥራዎች፣ ለሽማግሌዎቻቸውና ስጦታው ላላቸው ሌሎች የጉባኤው ሰዎች ብልህነት በተሞላበት ዘዴ ሰጡ። በመተባበርም፣ የቤተክርስቲያናቸውን ባህሎች ለወጡ፣ ፍሬያማ የማስታረቅ ደረጃቸውንም በማጠናከር አሳደጉ። ይህ ሂደት ፣ አንድን ችግኝ አሳድጎ ፍሬ የሚሰጥ ዛፍ እስኪሆን እንደመንከባከብ ነው። ሁኔታው፣ አምስት የአድገትና ፍሬያማ ደረጃዎች አሉት።

- ደረጃ1—ያለማመን ባህል ፣ ሰዎች ችግርን የመፍታት ተገባራዊ ሥልጠና ስለማይሰጣቸው፣ ልዩነታቸውን ለመፍታት በመርዳት ረገድ ቤተክርስቲያን ያላትን ችሎታ ይጠራጠራሉ። ይህች ቤተክርስቲያን ፣ በጣም የሚጣፍጡ አንዳንድ ፍሬዎቹን ያጣ ዛፍን ትመስላለች።

- ደረጃ2—የአምነት ባህል ፣ ሰዎች እግዚአብሔር የሰጣቸውን የማስታረቅ ትእዛዛትና ተስፋዎች፣ መንገዶቹም በዛሬው ባህል የሚሠሩ መሆናቸውን መረዳት ይጀምራሉ። ይህች ቤተክርስቲያን በፀደይ እንደሚያብብ ዛፍ ናት።
- ደረጃ3—የመለወጥ ባህል ፣ ሰዎች ዓለማዊዎቹን የግጭት መፍቻ መንገዶች በመተው፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊውን የግጭት አያያዝ መንገድ ለመማር እርምጃ በመውሰድ ላይ ናቸው። ይህን የምታደርግ ቤተክርስቲያን የበለጠ ፍሬ እንዲሰጥ የሚጎነደልና የሚለማን ተክል ትመስላለች።
- ደረጃ4—የሰላም ባህል ፣ ሰዎች ችግርን ለመፍታት ይፈልጋሉ፤ ይችላሉም። የክርስቶስን ፍቅርና ኃይል በግልጽ፣ በሚያንፀባርቅ መንገድ ተግባቦቶችንም ያዋህዳሉ። ይህች ቤተክርስቲያን፣ ብዙ ምርት የሚሰጥ ተክልን ትመስላለች።
- ደረጃ5—የማባዛት ባህል ፣ ሰዎች አስታራቂዎች ለመሆን የሚችሉበትን መንገድ ለሌሎችና ለቤተክርስቲያን በማሳየት የእግዚአብሔርን መንግሥት እያስፋፋ ይደሰታሉ። ይህን የምታደርግ ቤተክርስቲያን ዘሩን በማባዛት የሚስፋፋ ተክልን ትመስላለች።

የሰላም ባህል መለያዎች (ባህርያት)

የሰላም ባህል ያላት ቤተክርስቲያን ፣ ስምንት መሠረታዊ መለያዎች (ባህርያት) አሏት።

- ራዕይ፣ ቤተክርስቲያኒቱ፣ የኢየሱስ ክርስቶስን የማስታረቅ ፍቅር እና ይቅርታ በመግለጥ፣ ማስታረቅን የክርስትና ሕይወት መሠረታዊ ክፍል አድርጋ ትመለከታለች (ሉቃስ 627-36፣ ዮሐ. 1335፣ 1ቆሮ. 1031፣ ቆላስ. 3፣ 12-24)
- ሥልጠና፣ አስታራቂነት እንዲሁ እንደማይሆን ቤተክርስቲያን ታውቃለች፤ በመሆኑም፣ መሪዎቿና አባላቷ፤ በማንኛውም የሕይወት ክፍል ግጭት በሚፈጠርበት ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገድ እንዲፈቱ ታሰለጥናቸዋለች (ገላ. 5፣ 19-21፤ ሉቃስ 640፤ ኤፌ. 424-26፤ 1ጢሞ. 4፤ 15-

16:ቴቶ 2:1-10)=

- እርዳታ፣ አባላት ግጭቶችን በግላቸው ለመፍታት በማይችሉበት ጊዜ፣ ግጭቱ የገንዘብ፣ የቅጥር ወይም የህግ ጉዳይ ቢሆንም እንኳን፣ ቤተክርስቲያን ከዚያው በሆኑና በሰለጠኑ አስታራቂዎች ዓማካይነት ትረዳቸዋለች (ማቴ. 18:16፤ ሮሜ 15:14፤ 1ቆሮ. 6:1-18፤ ገላ. 6:1-2፤ ቆላስ. 3:16)
- ፖረት፣ ልክ እንደእብሔር እንደሚከታተለን፣ የተቋረጡ ግንኙነቶችን ለመጠገን፣ በተለይም ትዳር ችግር ሲገጥመው፣ የህግ ሰዎች ጣልቃ ቢገቡም እንኳን፣ የቤተክርስቲያን መሪዎችም በቀጥታ ጣልቃ ይገባሉ (ምሳሌ 3:11-12፤ ማቴ. 18:15-20፤ 1ቆሮ. 5:1-5፤ ያዕቆብ 5:19-20)
- መመለስ፣ ቤተክርስቲያን አስደናቂውን የእግዚአብሔር ይቅርታና ፀጋ ምሳሌነት ለመፈፀም በመፈለግ፣ ስለከባድና አስቃቂ ኃጢአቶቻቸው በእውነት የተፀፁ አባላቷን በደስታ ይቅር ብላ ትመለሳቸዋለች (ማቴ. 18:21-35፤ ኤፌ. 4:32፤ 2ቆሮ. 2:5-11)
- ጽናት፣ ግንኙነቶች ፋይዳ የሚሰጣቸውና የሚጠበቁ ስለሆኑ፣ መሪዎች በፍሬያማነት ለብዙ ዓመታት ያገለገሉ፣ አባላትም ቤተክርስቲያንን እንደረጅም ጊዜ ቤታቸው ይቆጥሯታል (1ጢሞ. 4:15፤ ዕብ. 10:25)
- ምስክርነት፣ አባላት በየዕለቱ ሕይወታቸው በግልፅ የሚያደርጉን ሰዎች ተመልክተው፣ ለምን ያን እንደሚያደርጉ በመጠየቅ፣ ስለኢየሱስ ፍቅር እንዲሰሙ ለማድረግ ይቻላቸው ዘንድ በማስታረቅ ተግባር እንዲሰለጥኑና ያወቁትን እንዲተገብሩ ይበረታታሉ (ማቴ. 5:9፤ ዮሐ. 13:34-35፤ 17:20-23፤ 1ኤፕ. 2:12፤ 3:15-16)=

የቤተክርስቲያን ባህል የሚለወጥበት መንገድ

አስታራቂነት በተግባር የሚገለጥ አመለካከት ነው። የዚህ አመለካከት ዋና ነገር፣ የኢየሱስን ወንጌል ሙሉ በሙሉ ከመረዳት ይመጣል (ፊልጵ. 4:4)= ኢየሱስ፣ ከቅጣትና ከሁል ጊዜ የኃጢአት ባርነት ሊያላቅቀን በኛ ፈንታ በመስቀል ላይ ሞተ። ይቅርታ ሊያስገኝልን፣ ነፃ ሊያወጣን እና ወደ እግዚአብሔር ሊመልስን

ሕይወቱን ሰጠ። አሁን ደሞ ይህን በዋጋ የማይተመን የማስታረቅ ስጦታ፣ ማለት በግል የማስታረቅ አገልግሎት ለሌሎች እንድናስተላልፍ ይፈልጋል። «እንግዲህ የተቀደሳችሁና የተወደዳችሁ የእግዚአብሔር ምርጦች እንደመሆናችሁ ርህራሄን ቸርነትን፣ ትሕትናን፣ ጫዋነትንና ትእግሥትን ልበሱ፤ እርስ በርስ ሳችሁ ተቻቻሉ፤ ከእናንተ አንዱ በሌላው ላይ ቅር የተሰኘበት ነገር ቢኖር ይቅር ተባባሉ፤ ጌታ ይቀር እንዳላችሁ እናንተም ሌላውን ይቀር በሉ» (ቆላስ. 3:12-13፤ ኤፌ. 4:1-3፤ ገላትያ 6:1-2፤ 1ቆሮ. 5:18)=

እነዚህ ፍላጎቶችና ተግባሮች እንዲሁ ወደ ሰው አይመጡም። እንደውም ደመናፍሳዊነታችን ሁልጊዜ ወደተቃራኒው አቅጣጫ ነው የሚወስደን። ስለዚህ፣ እንደ ቤተክርስቲያን የሰላምን ባህል ለመገንባት የመጎንደልና የማልማትን ሥራ ማከናወን አለባት። ሕዝቦቿ ዓለማዊውን የግጭት መፍቻ መንገድ ትተው፣ ከእግዚአብሔር ጋር የታረቅንበትን ሁኔታ የሚያንፀባርቀውን ዝንባሌና ድርጊት እንዲላበሱ መርዳት አለባት።

የማጥራትና የማልማት ተግባር ብዙ ሥራ አለበት። መልካሙ ነገር፣ ይህ ሥራ በጥቂት ጠቢባን ወይም አውራ ሰዎች የሚከናወን ሳይሆን፣ በአጥቢያ አብያተክርስቲያን ሁሉ ባሉና ስጦታው ባላቸው ሰዎች የሚተገበር መሆኑ ነው። በተለይ ዋና መጋቢያን የሰውን ሁሉ ግጭት ለመፍታት ጊዜ አይኖራቸውም። በመሆኑም፣ ሙሴ የእስራኤል ሁሉ ብቸኛ ዳኛ ወይም አስተዳዳሪ በሆነ ጊዜ፣ የተቀበለውን ምክር መከተል አለባቸው።

... ሥራው ለአንተ ከባድ ሽክም ነው፣ ብቻህን ልትሸከመው አትችልም። ...

ሥርዐቶቹና ሕጎቹን አስተምራቸው፤ እንዴት መኖር እንዳለባቸውና ምን መሥራት እንዳለባቸው አላያቸው። ... ነገር ግን ችሎታ ያላቸውን ሰዎች ከሕዝቡ ሁሉ ምረጥ...። በማንኛውም ጊዜ ሕዝቡን ይዳኙ፤ ቀላሉን ነገር እነርሱ ይወስኑ፤ እስከጋሪ የሆነውን ጉዳይ ሁሉ ግን ለአንተ እንዲያቀርቡ አድርግ፤ ሥራውን ስለሚያገዙህ ሽክምህ ይቃለላል። አንተ ይህን ብታደርግና እግዚአብሔርም ይህንኑ ቢያዝህ፣ ድካምህን መቋቋም ትችላለህ፤ እነዚህም ሰዎች ሁሉ ረክተው ወደቤታቸው ይሄዳሉ።

ዘፀዓት 18:18-

እንደ ሙሴ ሁሉ፤ እንደ ዋና መጋቢ፤ ሕዝቦቹ ግጭቶችን በመጽሐፍ ቅዱሳዊው መንገድ ለመፍታት እንዲችሉ፤ የሚያስፈልጋቸውን ትምህርትና እርዳታ ስለማግኘታቸው እርግጠኛ መሆን አለበት። መጋቢው በመድረክ ላይ ማስተማርና፤ እንዳንዴም አስቸጋሪ ግጭቶች በሚኖሩበት ጊዜ መርዳት ስለሚኖርበት፤ መጽሐፍ ቅዱሳዊውዎቹን የግጭት መፍቻ መርሆች እውቀት በጠንካራ ሁኔታ ማዳበሩ ብልህነት ነው። በዚህ ረገድ ይህ መጽሐፍና (ሰዎችን በግጭት ጊዜ መምራት የሚለው ሌላ መጽሐፍ) ለግል አስታራቂነት፤ ስለ ግጭት ለማሰልጠን እና ለግልግል ጠንካራ መሠረትነት አላቸው። በዚህ ጊዜ፤ አንድ መጋቢ አብዛኛዎቹን ትምህርቶችና የማስታረቅ ሥራዎችን ችሎታው ላላቸው መሪዎችና ለጉባኤው አባላት በኃላፊነት ለመስጠት ይችላል፤ ማድረግም አለበት።

በብዙ ሁኔታዎች እግዚአብሔር የማስታረቅ ራዕይን ይሰጣል፤ በመጀመሪያ ለቤተክርስቲያን አባላት ይሰጥና ይህን ራዕይ ወደ መሪዎች ለማምጣት በነሱ በኩል ይሠራል። መሪዎች፤ ማስታረቅን ደቀመዝሙር ከማፍራት አጠቃላይ ሥራቸው ጋር ለማጣመር በሚጥሩበት ጊዜ፤ ቤተክርስቲያናቸው ስምንቱን የሰላም ባህሎች ማለትም፤ ባህልን፤ ሥልጣናን፤ እገዛን፤ ጽናትን፤ ተጠያቂነትን፤ ብርታትንና መመስከርን ታዳብራለች። ይህ የማዳበር ሥራ ብዙ ጊዜ እምስት መሠረታዊ ሥራዎች አሉት።

መጀመሪያ፤ ከቤተክርስቲያን መሪዎች እገዛ ማግኘት። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ የማስታረቅ ፍላጎትን ለመጀመር በተራ የቤተክርስቲያን አባላት የሚሠራ ቢሆን፤ የባህል ለውጥ የሚፈጠረው የቤተክርስቲያን መሪዎች ይህን ጥረት በግልጥ ሲያግዙና ሲመሩት ነው። ጉልህ እድገት ወደሚታይበት በጣም ጠቃሚ ሥፍራ የሚደረሰው፤ ዋናው መጋቢ፤ አስታራቂነትን እንደጎንደሽ የማገዝ አገልግሎት ሳይሆን፤ ለቤተክርስቲያን ደህንነትና ፍሬያማነት እንደሚጠቅም እጅግ አስፈላጊ ነገር ሲመለከተው ነው።

ሁለተኛ፤ ዋነኛ አጋዥ ቡድን (አንዳንዴ «የቤተክረስቲያኒቱ አስታራቂ ቡድን» በመባል ይታወቃል) ። ይህ ቡድን፤ በቤተክርስቲያኒቱ ውስጥ ያሉት ትምህርታዊና የአስታራቂነት ሥራዎች ኃላፊ ይሆናል። ቡድኑን መምራት ያለባቸው የቤተክርስቲያን መሪዎች ቢሆኑም፤ መንፈሳዊ ብስለትና የማስታረቅ ስጦታ ያላቸውን ተራ አባላት ሊያካትትም ይችላል።

ሦስተኛ፤ ጉባኤህን በጠቅላላው ስለ እርቅ አስተምር። የእግዚአብሔር የማስታረቅ መርህ እንደ እርሾ ነው። መርሆቹ በጉባኤው ውስጥ በሚገባ በተሠራባቸው ቁጥር፤ የበለጠ መልካም ተግባር ያከናውናሉ። ቤተክርስቲያን ውስጥ ለእያንዳንዱ ሰው ስለ እርቅ ማስተማሩ የማያቋርጥ ጥረት ይጠይቃል። ይህን የማድረጊያው ተመራጭ መንገድ፤ በሁለት ደረጃዎች ማስተማር ነው። ተከታታይ ስብከቶችን በማቅረብ ጀምሮ፤ ይህ ጉባኤው ለአስታራቂነት የሚኖረውን ፍላጎትና መሰጠት ያሳድጋል። ከዚያም ቤተክርስቲያን ውስጥ ያለው እያንዳንዱ ሰው በሰንበት ትምህርት ክፍል ወይም በአነስተኛ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ቡድን ውስጥ እንዲካፈል አበረታታ። በዚያ ልዩ የማስታረቅ መርሆች ን ይማራሉ፤ መርሆዎቹን በራሳቸው ሕይወት ለሚነሱ ግጭቶች የሚያውቁባቸውን መንገዶችም ይወያያሉ። (ለማስተማሪያነት የሚያስፈልጉ ነገሮች በአስታራቂነት አገልግሎት ድርጅት በኩል ይገኛሉ)

አራተኛ፤ በጉባኤህ መካከል ያሉና ስጦታው ያላቸውን ሰዎች ለአስታራቂነት አሰልጥናቸው። አስታራቂዎች፤ ስጦታው ያላቸው የቤተክርስቲያን አባላት ወይም ሌሎች ግጭትን መፍታት እንዲችሉ እንዲረዱ የሰለጠኑ የቤተክርስቲያን መሪዎች ናቸው። ይህ እርዳታ፤ ስለግጭቶች በማሰልጠን፤ (አንድን ሰው ግጭትን በመጽሐፍ ቅዱስ አስተምህሮ መሠረት እንዴት መፍታት እንዳለበት በመምከር)፤ ወይም በመገላገል (ውይይትንና ስምምነትን ለማመቻቸት ከሁለቱ ወገኖች ጋር በመገናኘት) በመርዳት ሊሆን ይችላል። በሚገባ የሰለጠኑ የቤተክርስቲያን አስታራቂዎች፤ አባላት ለተለያዩና ግላዊ፤ ቤተሰባዊ፤ የቅጥር፤ የሥራ እና ሕጋዊ ግጭቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ አፅፋ እንዲሰጡ ሊረዱባቸው ይችላሉ።

አምስተኛ፤ የማስታረቅ ሂደትን ለመርዳትና የሕግ ተጠያቂነትን ለመቀነስ የቤተክርስቲያንህን ሰነዶች ደረጃ አሻሽል። አብያተ ክርስቲያን በሚያሳስብ ሁኔታ ከግጭት ጋር በተዛመደ ነገር በመከሰስ ላይ ናቸው። በቤተክርስቲያን ላይ የሚቀርቡ የህግ ጉዳዮች፤ ሚስጢር ማውጣትን፤ ስም ማጥፋትን፤ ግብረሥጋዊ ብልሹ አመልን እና ሆነ ብሎ ጉዳት ማድረስን ይጨምራሉ። የፍርድ ሂደቶች አንዳንዴ የቤተክርስቲያን መሪዎች መቀጫ ወይም ካላ እስኪከፍሉ የሚያደርስና ብዙ ገንዘብ ሊያስወጣ የሚችል ነው።

የቤተክርስቲያን ደንቦችን በማሻሻል ልዩ የምክር አገልግሎት፣ የሚስጢር አጠባበቅ፣ የግጭት አፈታት፣ እና የቤተክርስቲያን ተጠያቂነት መመሪያዎችን በሕግ ተጠያቂነት በጣም ሊቀንስ ይችላል።

እንዳንድ አብያተክርስቲያን በሁለት ዓመት ውስጥ በነዚህ ሁሉ ጉዳዮች ጉልህ እድገት ሊያደርጉ ይችላሉ። ሌሎች ሥር የሰደዱ አስተሳሰቦችንና ልማዶችን ለማሸነፍ አራት ወይም አምስት ዓመት ይወስድባቸዋል። ቢሆንም፣ ትንሽ ጥረቶች እንኳን የሚታይ ፍሬ ሊያፈሩ ይችላሉ። በሰንበት ትምህርት ክፍለ ጊዜ፣ ስለአስታራቂነት የሚማሩ ጥቂት ሰዎች፣ በቤተሰባቸውና ወዳጆቻቸው ላይ የማይናቅ አዎንታዊ ተፅእኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ። መሠረታዊ መርሆችን በሰለታዊ ሕይወታቸው ሊተገብሩና፣ በመማር ላይ ያሉትን ለሌሎች ሊያካፍሉ፣ ግንኙነቶች ሊሻሻሉ፣ የማስታረቅን አገልግሎት የማፍቀር ሁኔታዎችም ሊዳብሩ ይችላሉ። የማዳበሩ ወይም የማሰልጠኑ ተግባር ሲቀጥል፣ እነዚህ ጥቅሞች ይበዛሉ።

የማስታረቅ አገልግሎት ተቋም፣ እነዚህን አምስት ደረጃዎች ቤተክርስቲያን ውስጥ ለመተግበር የሚረዱ አጠቃላይ አስፈላጊ ነገሮችና መመሪያዎችን አዘጋጅቷል።

የ«አምስተኛ ደረጃ ቤተክርስቲያን» - የመባዛት ባህል

ትልቅ ኃላፊነት ከብዙ በረከቶች ጋር ይመጣል። እግዚአብሔር፣ የተለየና የከበረ ስጦታን ለቤተክርስቲያን ሰጥቷቷል፤ ሰላም፣ እንድነት፣ ልዩ ችሎታ፣ ለተጎላቆለችውና ግጭት ለሞላበት ዓለም እርቅን የማስፈን ኃይልና ችሎታ ተሰጥቷታል። የሚያሳዝነው ነገር፣ ብዙ አብያተክርስቲያን በዚህ ስጦታ መጠቀምን ይፈራሉ፤ እንደ ክፉውና ሰነፉ አገልጋይ፣ ቀብረው ለዓመታት ትተውታል። ካልተፀፀቱና ንስሐ ካልገቡ፣ አንድ ቀን ኢየሱስ በሰጠኋችሁ ነገር ምን አደረጋችሁበት ሲላቸው ያፍራሉ (ማቴ. 25:24-27፤ ሕዝ. 34:1-16)

ታማኝ አገልጋይ እንዲህ በማለት የተናገረውን ቤተክርስቲያንም ብትናገረው እንዴት የተሻለ በሆነ «ጌታ ሆይ! አምስት ታላንት ዐደራ ሰጥተኸኝ ነበር፤ አምስት ተጨማሪ ታላንት አትርፈኝለሁ» (ማቴ. 25:20)። እንዲህ የሚለውን መልስ መስማቱ እንዴት ደስ ይላል፤ «ደግ አድርገሃል፤ አንተ መልካም ታማኝ አገልጋይ፤ በትንሽ ነገር ላይ ታማኝ ስለሆንክ በብዙ ላይ እሾምሃለሁ፤

ወደጌታህ ደስታ ግባ» (ቁጥር 21)።

እግዚአብሔር በሰጠህ የማስታረቅ ስጦታ ቤተክርስቲያንህ ከፍተኛ ፍሬ ልታፈራ የምትችለው እንዴት ነው ? ቀደም ባለው ክፍል እንደተገለጠው፣ የማስታረቅ አገልግሎትን በጉባኤ ውስጥ በሚገባ በማዋህድ ጀምር። እዚያው ካቆምክ ግን አሁንም የስጦታህን እንድ ክፍል በመቅበር ላይ ነህ። በማህበረሰብህ፣ በሌሎች አብያተ ክርስቲያንና በቤተ እምነትህ ውስጥ እስኪሞላ ድረስ የሚትረፈረፍ የአገልግሎት ባህል ለመገንባት እንዲረዳህ እግዚአብሔርን ጠይቀው። ቀጥሎ ያሉት መንገዶች ብዙ አብያተ ክርስቲያን እና ብዙ ክርስቲያኖች አሁን የሚያደርጓቸው ናቸው።

በመጀመሪያ አባላት ማስታረቅን በዕለት ተለት ኑሯቸው እንዲተገብሩት አበረታታቸው። የቤተክርስቲያን አባላት ከቤተሰባቸው፣ ወዳጆቻቸው፣ ጎረቤታቸው፣ ወይም አብረዋቸው ከማሠሩ ሰዎች ጋር መስታጋብር በሚያደርጉበት ጊዜ፣ እግረ መንገዳቸውን የማስታረቅ ዕድል ያገኛሉ። እራሳቸው ግጭት ውስጥ በሚገቡበት ጊዜ፣ ትህትና የሞላበት አፀፋ ለመስጠት የሚያስችል ፀጋ እንዲሰጣቸው እግዚአብሔርን ሊጠይቁት ይችላሉ። ሌሎች ግጭት ውስጥ መግባታቸውን ሲያዩም፤ ምክር የሚሰጡበትን ወይም ስምምነት እንዲኖር የሚያበረታቱበትን ጥበብ እንዲሰጣቸው እግዚአብሔርን ሊጠይቁት ይችላሉ። ግጭትን በአጥጋቢ ሁኔታ የመፍታት ችሎታ ያላቸው የመሆኑ ወሬ ሲስፋፋ፣ ሌሎች ለምክር ይፈልጓቸዋል። ይህ ሁኔታ ለምስክርነትና ሌሎችን ወደ ቤተክርስቲያን ለመጋበዝ በር ይከፍታል። አንድ ቤተክርስቲያን «ትንንሽ» ችግሮችን የመፍታት ተፃማኒነትን ካተረፈች፣ ጠቅላላውን ማህበረሰብ ስለሚመለከቱ «ትልልቅ» ጉዳዮች በምትናገርበት ጊዜ ታማኝ ትሆናለች።

ሁለተኛ ማስታረቅን ለሀፃናት አስተምር። አብዛኛዎቹ ወላጆች፣ ለልጆቻቸው ስለግጭት አፈታት ሊያስተምር የሚችልን ማንኛውንም ኘርግራም ይቀበላሉ። አብያተክርስቲያን ወጣቱ አስታራቂ የሚለውን ትምህርት በአሁኑ ትምህርት ክፍለ ጊዜ፣ ወይም በእረፍት ጊዜ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች ውስጥ በማስተማር ለፍላጎቱ አፀፋ ሊሰጡ ይችላሉ። ሀፃናትና ወላጆቻቸው በዚህ ሥልጠና ሲጠቀሙ፣ ብዙዎቹ ወደ ቤተክርስቲያንና ወደጌታ ይመጣሉ።

ሦስተኛ፣ አስታራቂዎችን ከሚሲዮናውያን ቡድን ጋር ላክ።

አብያተክርስቲያን፤ በአጭር ጊዜ የሚሰሩናዊ ጥረታቸውን ያጠናክራሉ፤ በሩቅ የሚካሄዱትን የማስታረቅ ሂደትም ያስፋፋሉ። እነዚህ አስታራቂዎች ለአባላት የግጭት አፈታት ክህሎትን በማስተማርና በተልዕኮው ሥፍራ ግጭት ቢፈጠር እንደአስታራቂ በማገልገል፤ የተልዕኮው ቡድኖችን እፍራሽ ከሆነ ውስጣዊ ግጭት ሊከላከሉ ይችላሉ። አስታራቂዎች እነዚህን መርሆች ሌላ ሥፍራ ላሉ መጋቢዎች ሊያስተምሩም ይችላሉ። እነዚያ መጋቢዎች በበኩላቸው በጉባኤያቸው ውስጥ አስታራቂነትን ሲያስተምሩና ምሳሌ ሲሆኑ፤ ጥቅሞቹን ማስፋፋታቸውን ይቀጥላሉ።

አራተኛ፤ መሠረቱ ቤተክርስቲያን የሆነችለትን የማስታረቅ አገልግሎት አስፋፋ። የቤተክርስቲያን አስታራቂዎች፤ በጉባኤ ውስጥ በመሥራት፤ ልምድ ሲያዳብሩ፤ ከቤተክርስቲያን ውጭ ለሆኑ ሰዎችም አገልግሎቱን በመስጠት፤ አገልግሎታቸውን ሊያስፋፉ ይችላል። እንዲህ ያለው ተግባራዊ አገልግሎት፤ ግጭት ውስጥ ለሚገኙና ድነትን ላላገኙ ሰዎች የወንጌልን ኃይል ለመግለጥ እጅግ የላቀ ዕድል ይፈጥራል፤ ሰላምን እንዲያበጁ እየረዳ ወደ ቤተክርስቲያን ሊያመጣቸውም ይችላል።

አምስተኛ፤ ልምድህን በማህበረሰብ ወይም ቤተ እምነት ውስጥ ላሉ ሌሎች አብያተ ክርስቲያን አካፍል። እግዚአብሔር ቤተክርስቲያንን በሰላም ባህል ሲባርካት፤ የተማርከውን ክሌሎች አብያተክርስቲያን ጋር እየተጋራህ በረከቱን ልታባዛ ትችላለህ። ለምሳሌ፤ በማህበረሰብ ውስጥ የአስታራቂዎች ሴሚናር ልታዘጋጅ ወይም፤ አጎራባች አብያተ ክርስቲያን ውስጣዊ ግጭታቸውን እራሳቸው መፍታት በሚያቅታቸው ጊዜ፤ እነሱን ለመርዳት አስታራቂዎችህን ልታሰለጥን ትችላለህ። የቤተክርስቲያን መሪዎች በአገልግሎት ክልላቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስታራቂነትን ለማስፋፋት በሚፈልጉበት ጊዜ፤ የቤተክርስቲያንን ልምድ ልታካፍላቸው ትችላለህ።

ስድስተኛ፤ ማስታረቅን እንደመነሻ ተፈጥሮዊ አንድ ክፍል አድርጋ የያዘች ቤተክርስቲያን ትክል። እግዚአብሔር ቤተክርስቲያንንና ቤተክርስቲያን ተካዮችን የምትረዳና አዳዲስ ጉባኤዎች እንዲፈጠሩ የምትረዳ እንድትሆን አቅም ሲሰጣት፤ የማስታረቅን መሠረታዊና መንፈሳዊ ባሕርይ ልታስተላልፍ ትችላለች። ይህ የከበረ ስጦታ አዳዲስና፤ አብያተ ክርስቲያን ከተፈጥሯዊ የእድገት ህመም

የሚድኑበትን፤ በእውነተኛዎቹ የሕይወት ግጭቶች ውስጥ የክርስቶስን ሕይወት በግልፅ ለመኖር የተሰጠ የአማኞች ቤተሰብን ለማፍራት ይተጋል።

ዛሬ ከአንተ ጋር ለመጀመር እችላለሁ

አንድ ቤተክርስቲያን፤ ዛሬ ባለማመን ባህል ብትያዝና የማስታረቅ ፍሬዋ ጥቂት ቢሆን፤ በመጨረሻ በእግዚአብሔር ፀጋ ማህበረሰቧን ባጠቃላይ በሚጠቅምና እግዚአብሔርን በሚያከብር የሰላም ባህል ልትሞላ ትችላለች። ማቴዎስ 5፡14-16 ውስጥ የተጠቀሰውን የኢየሱስ ትእዛዝ መፈፀም ምንኛ እስደናቂ መንገድ ነው፤ «እናንተ የዓለም ብርሃን ናችሁ፤ በተራራ ላይ ያለች ከተማ ልትደበቅ አትችልም፤ ሰዎች መብራት አብርተው ከእንቅብ ሥር አያስቀምጡትም፤ በቤት ውስጥ ላሉት ሁሉ እንዲያበራ በመቅረዝ ላይ ያስቀምጡታል እንጂ። እንዲሁም ሰዎች ሥራችሁን አይተው በሰማይ ያለውን አባታችሁን እንዲያከብሩ ብርሃናችሁ በሰዎች ፊት ይብራ»።

የሚፈለገው ነገር የእግዚአብሔርን ጥሪ ሰምቶ «እነሆኝ፤ እኔን ላከኝ» (ሊሳ. 68) የሚል አንድ ሰው ነው። ምናልባት ለቤተክርስቲያን ህልውና አንተ ነህ። እባክህ ስለጉዳዩ ጸልይና ከላይ ስለተጠቀሱት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃላት አስብ። የልጁን ፍቅርና ኃይል የሚያንፀባርቅ የሰላም ባህል ቤተክርስቲያን ውስጥ ለማየት የመቃተት ጠንካራ ሥራ ይጠብቅሃል፤ ታላቅ በረከትም አለልህ፤ ማቴዎስ 5 ውስጥ የተጠቀሰው ተስፋ ፍፁም አስተማማኝ ነው፤

ሰላምን የሚያወርዱ ብፁዓን ናቸው፤ የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው ይጠራሉና።

ቁጥር 9

(ቤተክርስቲያን እነዚህ ነገሮች እንድትተገብራቸው የሚረዷትን አጠቃላይ መገልገያዎችና መመሪያዎች ለማግኘት ... ድህረ ገጽ በመክፈት «የተግባራዊ ዕቅድ ዝርዝር» የሚለውን ቁልፍ ተጫኑ)።

BIBLIOGRAPHY

Counseling and Communication

- Fitzpatrick, Elyse. *Idols of the Heart*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 2001.
- Kober, Ted. *Confession and Forgiveness*. St. Louis: Concordia, 2002.
- Morison, Patrick H. *Forgive! As the Lord Forgave You*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 1987.
- Powlison, David. *Seeing with New Eyes*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 2003.
- Tripp, Paul. *Instruments in the Redeemer's Hands*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 2002.
- . *War of Words: Getting to the Heart of Your Communication Struggles*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 2002.
- Welch, Ed. *When People Are Big and God is Small*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 1997.
- . *Addictions: A Banquet in the Grave*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 2001.

Church Conflict

- Adams, Jay E. *Sibling Rivalry in the Household of God*. Denver: Accent Books, 1988.
- Dobsen, Edward G., Speed B. Leas, and Marshall Shelley. *Mastering Conflict and Controversy*. Portland: Multnomah Press, 1992.

- Fenton, Horace L., Jr. *When Christians Clash*. Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1987.
- Flynn, Leslie B. *When the Saints Come Storming In*. Wheaton: Victor Books, 1988.
- Gangel, Kenneth O., and Samuel L. Canine. *Communication and Conflict Management in Churches and Christian Organizations*. Nashville: Broadman Press, 1992.
- Haugk, Kenneth C. *Antagonists in the Church*. Minneapolis: Augsburg, 1988.
- Huttenlocker, Keith. *Conflict and Caring*. Grand Rapids: Zondervan, 1988.
- Kniskern, J. Warren. *Courting Disaster*. Nashville: Broadman and Holman, 1995.
- Martin, Frank. *War in the Pews*. Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1995.
- Thomas, Marlin E. *Resolving Disputes in Christian Groups*. Winnipeg: Windflower Communications, 1994.
- Van Yperen, Jim. *Making Peace*. Chicago: Moody Press, 2002.
- Wecks, John. *Free to Disagree*. Grand Rapids: Kregel, 1996.

Church Accountability/Discipline

- Adams, Jay E. *Handbook on Church Discipline*. Grand Rapids: Zondervan, 1986.
- Baker, Don. *Beyond Forgiveness*. Portland: Multnomah Press, 1984.
- Buzzard, Lynn, and Thomas Brandon. *Church Discipline and the Courts*. Wheaton: Tyndale, 1987.
- Gage, Ken and Joy. *Restoring Fellowship*. Chicago: Moody Press, 1984.
- Mack, Wayne and David Swavely. *Life in the Father's House*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 1996.
- MacNair, Donald J. *Restoration God's Way*. Philadelphia: Great Commissions Publications, 1978.
- South, Tommy. *That We May Share in His Holiness*. Abilene: Bible Guides, 1997.
- White, John and Ken Blue. *Healing the Wounded*. Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1985.

Marriage and Family Conflict

- Adams, Jay E. *Marriage, Divorce, and Remarriage*. Grand Rapids: Zondervan, 1980.
- Chapman, Gary. *Hope for the Separated*. Chicago: Moody Press, 1982.
- Kniskern, J. Warren. *When the Vow Breaks*. Nashville: Broadman and Holman, 1993.
- Rosberg, Gary. *Do-It-Yourself Relation Mender*. Colorado Springs: Focus on the Family, 1992.
- Sande, Ken. *Peacemaking for Families*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 2002.
- Talley, Jim. *Reconcilable Differences*. Nashville: Thomas Nelson, 1985.

Negotiation/Mediation

- Fisher, Roger, and William Ury. *Getting to Yes*. Boston: Houghton Mifflin, 1981.
- Lovenheim, Peter. *Mediate, Don't Litigate*. New York: McGraw-Hill, 1989.
- Sande, Ken and Ted Kober. *Guiding People Through Conflict*. Billings: Peacemaker Ministries, 1998.

Personal Spiritual Growth

- Gordon, Earnest. *To End All Wars*. Grand Rapids: Zondervan, 2002.
- Piper, John. *Future Grace*. Sisters, Ore.: Multnomah, 1995.
- Mahaney, C.J., *The Cross Centered Life: Keeping the Gospel the Main Thing*. Sisters, Ore.: Multnomah, 2002.
- Whitney, Donald. *Spiritual Disciplines for the Christian Life*. Colorado Springs: NavPress, 1991.

Spiritual Guidance

- Friesen, Garry. *Decision Making and the Will of God*. Portland: Multnomah Press, 1980.
- Petty, Jim. *Step by Step: Divine Guidance for Ordinary Christians*. Phillipsburg, N.J.: P & R Publishing, 1999.

Spiritual Warfare

- Powlison, David. *Power Encounters: Reclaiming Spiritual Warfare*. Grand Rapids: Baker, 1995.

INDEX OF SCRIPTURE REFERENCES

Genesis

3:13—121
13:5—10—95
13:5—12—93
16:6—8—23
39:9—66, 119
39:11—23—66
45:1—5—147
50:15—16—146
50:15—21—147, 213
50:19—21—66, 93, 95

Exodus

1:6—7—95
4:10—12—61
4:11—12—64, 69
21:18—23—276
21:22—24—301
21:22—35—277
21:28—29—277
22:1—277, 304
22:1—15—277
22:28—93

Leviticus

6:1—5—277
19:16—121
19:17—152
26:6—44

Numbers

5:5—7—280
5:5—8—277
5:5—10—277
5:6—7—119
5:7—276
6:24—26—44

12:3—300
14:20—23—212
25:12—44
30:2—123

Deuteronomy

22:8—277
23:23—123
24:15—123
29:29—39, 64
30:11—20—71
32:48—52—212

Joshua

9:1—19—123
22:10—34—30

Judges

5:31—44
6:23—44
6:24—43

1 Samuel

1:17—44
2:22—25—23
16:5—44

16:7—193
19:9—10—24
22:6—19—236
24:1—22—236
25:1—35—124
25:18—35—146
25:23—35—156
31:4—24

2 Samuel

12:1—13—154, 175
12:11—14—212
12:13—213

13:1—39—212
14:1—22—175
14:1—23—146
14:24—148
16:5—10—213
16:5—12—93
16:21—22—212
19:1—4—212
19:18—23—213
19:19—23—93
19:22—23—95

2 Kings

5:19—44

2 Chronicles

6:37—39—119
16:9a—39

Nehemiah

9:5—37—87

Esther

5:7—145
7:1—6—124

Job

1:6—12—61
31:13—14—123
40:1—41:34—65
42:2—3—65
42:11—61

Psalms

8:3—4—60
15:4—123, 279
18—87
19:14—34
29:11—44
32:1—5—149, 217

Index of Scripture References

32:3-5-120
 32:5-100, 110, 127
 32:10b-59
 33:10-11-62
 34:10-113
 34:14-44
 36:2-120
 37-66, 253
 37:1-6-260
 37:4-113, 135
 37:5-6-113
 37:11-300
 37:24-290
 37:31-33
 37:37-44
 41:4-127
 46-87
 51:3-4-119
 51:17-113
 62:11-12-62
 68-87
 71:8-113-114
 71:20-22-61
 73-253
 73:21-22-90-91, 149
 73:25-102
 73:25-26-113
 77-87
 78-87
 85:10-46
 86:10-60
 103:8-106
 103:8-10-82
 103:8-11-217
 103:9-12-215
 103:12-208
 105-87
 106-87
 107-87
 118:8-113
 119:67-37, 278
 119:67-71-63
 119:71-278
 119:133-104
 119:165-44, 46
 120:4-254
 130:3-4-117, 209
 131-65
 133:1-46
 135:6-7-60
 136-87
 139:1-18-60
 139:6-60

139:23-24-120, 134
 141:5-169, 301

Proverbs
 1:7-113
 3:5-7-31, 65
 3:11-12-195
 6:1-5-123
 8:13-125
 9:8-152
 10:12-82
 10:17-195
 11:13-121
 11:27-88
 12:15-40, 120
 12:16-25, 82
 12:18-121, 170
 12:20-44
 13:3-121
 13:18-195
 14:8-228
 14:22-228
 14:22b-176
 15:1-178
 15:5-169
 15:18-82
 15:22-40
 15:31-169
 16:4-5-62
 16:7-44
 16:28-121
 17:9-82
 17:10-169
 17:14-25, 82
 17:28-121
 18:13-166
 19:11-25, 79, 82, 260
 19:19-95, 213
 19:20-120
 19:25-152
 20:3-82
 20:19-121
 20:22-253
 21:1-60
 21:23-121
 24:11-12-152
 24:28-121
 24:29-253
 25:12-169
 25:22-304
 26:17-82
 26:20-121
 27:5-6-152, 250
 27:15-109

28:13-26, 117, 260,
 301
 28:23-152
 29:1-195
 29:20-121
 29:25-126

Ecclesiastes
 5:1-7-123
 8:2-5-124
 9:16-236
 12:13b-253

Isaiah
 2:4-44
 6:1-5-217
 6:8-298
 9:6-44
 26:3-46
 29:16-61
 32:17-46
 42:17-104
 43:2-3-63
 43:25-206, 208
 45:5-7-61
 46:9-10-60, 300
 48:18-46
 53:1-7-95
 53:1-12-45
 53:4-6-207
 54:10-44
 55:7-118
 59:1-2-44
 59:2-208

Jeremiah
 18:6-60
 22:13-123
 29:7-44
 31:19-119
 31:34b-208

Lamentations
 3:37-38-61

Ezekiel
 14:6-118
 33:11-61
 34:1-16-295
 34:4-195
 34:8-10-195
 34:25-44
 36:25-26-136

Daniel
 1:4-242
 1:6-16-124
 1:10-242
 1:11-14-156

Index of Scripture References

1:11-16-243
 2:14-16-124
 2:20-21-60
 3:1-30-33
 3:9-18-124
 4:35-60
 6:6-10-124

Amos
 3:6-61

Micah
 4:1-4-44
 6:8-41, 92, 286

Malachi
 2:5-44
 3:5-123

Matthew
 3:8-119
 4:1-11-248
 4:21-155
 5-298
 5:3-301
 5:3-13-135
 5:5-300
 5:7-92
 5:9-44, 47, 48, 259,
 292
 5:11-12-301
 5:14-16-298
 5:16-32
 5:17-20-277
 5:21-22-25, 48, 149,
 279
 5:21-24-150
 5:23-24-26, 49, 145-
 49, 260
 5:24-13, 201, 219
 5:25-286
 5:25-26-25, 90
 5:33-37-123
 5:38-301
 5:39-153
 6:12-204, 207, 260
 6:14-15-303
 6:24-104, 126
 6:25-34-87
 6:33-113
 7:1-5-107, 153
 7:3-5-79, 158, 260,
 279
 7:5-12, 75
 7:12-93, 124, 171,
 227, 260
 10:16-227

10:28-113
 10:29-60
 10:30-31-60
 11:28-30-248
 11:29-300
 12:36-62, 122
 13:24-33-175
 13:44-52-175
 15:3-9-302
 15:19-101-102, 172,
 280
 16:18-193
 17:24-27-93
 17:27-95
 18-186-96, 285
 18:5-175
 18:7-9-303
 18:10-14-303
 18:12-14-144
 18:12-16-292
 18:15-26, 107, 143-
 44, 152, 157
 18:15-20-55, 146,
 186, 190, 195-96,
 281-82, 292, 302
 18:16-26, 187, 189,
 191, 292
 18:16-17-14
 18:16-20-211
 18:17-26, 191-94,
 281, 288
 18:17-20-253, 283
 18:18-20-192-93
 18:21-35-93, 144,
 216, 292
 18:22-27-278
 18:22-33-123
 18:23-175
 18:27-207, 216
 18:30-216
 18:32-207
 18:32-33-216
 18:34-216
 18:35-216-17, 303
 19:1-9-292
 19:9-123
 20:1-175
 21:12-13-151
 21:33-45-145
 22:37-33, 109, 113
 22:39-46, 171, 227
 23:1-3-124, 193

23:1-4-302
 23:23-41, 286, 302
 23:23-32-304
 25:14-21-261
 25:20-295
 25:21-21, 40, 295
 25:24-27-96, 295
 26:42-60
 26:53-54-93

Mark
 2:17-194
 7:5-13-133
 10:42-45-123
 11:25-211, 260, 303
 14:32-34-299

Luke
 1:79-44
 6:27-103
 6:27-28-35, 48, 171,
 220-21, 247, 254,
 304
 6:27-36-259, 292
 6:28-211
 6:32-36-149
 6:35-36-247
 6:36-35, 92
 6:36-37-303
 6:40-292
 7:42-43-207
 7:50-44
 8:48-44
 10:25-37-156, 175
 10:30-37-93
 11:42-133
 12:4-5-104, 109, 126
 12:13-15-80, 102
 12:16-21-126
 12:27-31-126
 12:29-104
 12:42-38
 12:47-39
 15-145
 15:11-32-175
 15:17-118, 129
 15:19-131
 17:3-145, 147, 150,
 210, 302
 17:3-4-211, 215, 219
 19:1-10-163, 277
 19:8-127, 131, 260,
 276
 19:8-9-278

Index of Scripture References

22:41-44-37
22:42-61
22:43-299
23:34-211
23:46-60
24:36-44
John
1:3-60
3:16-45, 117
4:1-18-145, 194
4:7-26-163
5:30-34
6:39-60
8:10-11-163
8:29-34
8:44-121
9:1-5-63
9:22-126
12:24-26-38, 96
12:42-43-126
13:34-35-48, 261, 292
13:35-292
14:1-110
14:15-260
14:15-17-248
14:15-31-32
14:27-44, 287
15:8-32
17:1-19-47
17:4-32, 34
17:20-23-47, 292
18:11-300
21:19-33
Acts
2:23-61
2:36-41-211
2:37-300
3:19-110, 118
4:5-17-124
4:18-19-124
4:18-20-193
4:23-31-300
4:24-67
4:27-28-61
4:27-29-67
5:1-3-126
5:3-50
5:17-42-33
5:27-32-193
5:29-124
5:40-42-300
5:41-67
6:8-15-24
6:8-7:60-33
7:54-58-25
7:59-60-171, 300, 304
7:60-211
9:15-16-95
9:26-27-146
9:27-28-147
15:2-290
15:39-30
16:16-40-89
16:22-24-93
16:22-31-32
16:25-67
16:35-39-93
16:36-38-94
17:17-145
17:22-31-145
19:18-127
19:35-41-95
20:26-27-182
22:22-29-95
22:25-95
22:25-29-93
23:11-95
24:1-26:32-24, 124
24:2-4-280
25:10-11-280
25:11-93, 95
26:20-119
Romans
1:7-44
2:23-24-151, 194
3:20-45
3:21-26-61
3:23-45
3:24-30-302
5:1-2-45
5:3-4-64
5:5-71
6:23-45, 195, 208, 217
8:1-2-110
8:6-8-135
8:28-69, 300
8:28-29-36, 63, 103, 134, 259
8:31-32-300
9:15-16-60
11:33-36-64
12:14-171, 249
12:14-21-248, 256

12:15-16-250
12:17-250
12:17-21-260
12:18-40, 43, 46, 150, 156, 252, 261, 292
12:19-62, 253
12:20-35
12:20-21-253-54
12:21-247
13:1-5-24, 253
13:1-7-123, 280, 283, 284
13:2-124
14:1-53
14:1-13-30
14:1-15:3-301
14:12-62
14:13-19-150
14:19-44
15:5-7-52
15:7-30
15:13-44
15:14-111, 154, 288, 292
15:32-60
15:33-43
16:17-194
24:29-253
1 Corinthians
1:2-9-163-64
1:10-52
2:5-11-292
2:9-15-40
2:9-16-135
2:10-15-111
4:2-40
4:5-104
4:12-13-36, 171, 249
4:16-36
5-280-281
5:1-5-292
5:1-6-194
5:1-13-152, 194, 281
5:4-5-284
5:5-253
5:6-195
5:9-11-193, 281
5:11-281
5:12-280
6-188, 279-82, 285
6:1-8-14, 24-25, 26, 53-54, 186, 188,

Index of Scripture References

190-91, 197, 260, 277, 280, 292
6:4-26, 288
6:5-188
6:7-281
6:7-8-197, 280
6:9-11-134
7:1-11-292
7:11-219
7:15-44, 123
8:1-13-301
9:3-15-93
9:12-94
9:24-27-135
10:13-39, 64
10:19-104
10:24-227
10:31-12, 17, 260, 292
10:31-11:1-31, 94, 259, 283
11:1-36
12:12-31-30, 53
12:21-31-30
13:1-7-171
13:4-7-48, 254
13:5-209, 227
13:6-171
15:58-256
2 Corinthians
1:3-5-63
1:3-11-64
1:6-11-63
1:9-63
2:5-11-194, 292
2:7-221
2:7-10-107
3:18-36
4:2-121
4:7-18-67
5:12-125
5:16-20-248
5:18-293
5:18-19-288
5:18-20-219
7:9-10-118
7:10-119
8:20-21-250
10:3-5-248
12:7-8-67
12:7-10-37, 63, 64
12:9-10-67
12:20-121
13:11-43, 44

Galatians

1:3-44
1:10-126
2:11-14-304
2:20-288
4:4-7-110
5:16-21-125
5:19-21-292
5:19-22-52
5:19-26-259
5:22-23-40, 170, 248
5:22-6:2-153
6:1-12, 26, 106, 107, 111, 139, 144, 152, 154-55, 188, 302
6:1-2-35, 85, 87, 195, 260, 292, 293
6:2-35
6:9-10-35
6:10-156
6:16-44

Ephesians

1:11-12-60
1:17-19-135
1:18-19-134
2:8-9-45, 303
2:11-18-46
2:17-44
3:10-288
3:16-21-40
4:1-67
4:1-3-32, 52, 260, 292, 293
4:1-13-30
4:2-82
4:7-13-53
4:15-162, 171, 279
4:19-125
4:22-24-134
4:22-32-134
4:24-26-292
4:26-27-50
4:29-122, 180, 260
4:29-31-53
4:29-32-58
4:30-31-139
4:32-82, 205, 207, 211, 292
5:1-2-32
5:5-104, 126
5:21-24-123
5:25-33-123
6:4-123
6:9-123, 129

6:10-18-248
6:12-51
6:19-20-67

Philippians

1:3-11-164
1:6-134
1:9-10-32
1:9-11-32, 134, 135
1:12-14-67
2:3-4-35, 94, 147, 171, 227, 260
2:4-26, 225, 227
2:5-11-95
2:13-33, 111, 134
2:14-121, 145
3:14-135
3:19-104
4:2-3-14, 187
4:2-9-84, 260, 299
4:4-114, 292
4:4-7-221
4:8-87-88, 220
4:9-43, 135
4:12-13-300

Colossians

1:3-23-164
1:9-12-134, 135
1:16-17-60
1:19-20-45, 207
3:1-2-20
3:1-4-260
3:5-14-260
3:12-164
3:12-13-293
3:12-14-292
3:13-25, 26, 52, 82, 204, 205, 207
3:15-44, 52
3:15-16-287
3:16-87, 154, 292, 301
4:1-123
4:3-67

1 Thessalonians

2:4-126
3:10-155
5:10-11-40
5:12-13-123
5:13-44
5:13b-15-52
5:14-144, 145
5:14-15-171
5:16-18-114

Index of Scripture References

2 Thessalonians

3:6-193
3:11-153
3:11-15-299
3:14-15-193
3:16-44

1 Timothy

1:15-13
1:20-253, 284
4:1-3-51
4:12-36
4:15-292
4:15-16-292
5:1-145
5:13-121, 153
5:19-20-156
6:1-2-123
6:3-6-299
6:10-126

2 Timothy

1:7-40
1:12-60
2:16-122
2:21-135
2:23-153
2:23-24-145
2:24-145
2:24-26-118, 123,
154, 182, 260, 299
2:25-26-50, 118
3:3-5-121
3:16-288
3:16-17-39, 288
4:2-145
4:2-4-152
4:3-40

Titus

1:13-145
2:1-10-292
2:3-121
2:7-36
2:9-10-123
3:1-2-299
3:9-145, 299
3:10-152

Philemon

17-18-299

Hebrews

4:12-110, 120
10:24-25-40, 301
10:25-292
12:1-13-195
12:14-44, 299
13:17-123-24, 193,
288
13:20-43
13:21-155

James

1:2-4-64, 102, 259
1:13-14-61
1:19-165
2:10-11-119, 217
2:12-13-92
3:5-6-121
3:8b-121
3:14-125
3:15-107
3:17-18-135, 170,
260, 299
3:18-44, 289
4:1-100, 186
4:1-2-30
4:1-3-101, 109, 114,
172, 260, 279, 280,
288
4:7-51, 107
4:11-12-171
4:15-60
4:17-119
5:4-123
5:9-121, 260
5:19-20-153, 292
5:20-144

1 Peter

1:6-7-63, 153
2:12-32, 48, 249, 251,
260, 292
2:12-3:18-153
2:13-14-280, 284
2:13-25-304
2:13-3:6-124
2:15-249
2:19-261
2:19-23-124

2:20-63

2:22-25-93, 95
2:23-60, 63
2:24-25-45, 207
3:7-123
3:8-9-299
3:9-171, 249
3:14-16-33
3:15-16-36, 292
3:15b-16-249
3:17-61
4:8-25, 82
4:10-11-40
4:12-19-153
4:15-153
4:19-63, 261
5:1-3-123
5:8b-50
5:9-51
5:10-155

2 Peter

1:3-4-113
1:4-134
1:4-8-135

1 John

1:5-61
1:8-120
1:8-9-260, 301
1:8-10-113
1:9-135, 215
2:6-32
2:15-17-125
3:4-119
3:15-25, 76-77
3:18-221
3:21-24-46
3:23-47
4:19-21-50, 103
5:3-32

2 John

5-6-32
12-148

Revelation

2:23-193
3:19-195
4:11-60
12:9-121